

Embassy of Greece in London - Education Office

Newsletter January 2019

Το κοριτσάκι με τα σπύρτα της Κικής Δημουλά, 2007

Απόγευμα πρωτοχρονιάς
ψυχή στους δρόμους.
Μονάχα κάτι γκρίζο παλαιό
καινούργιου χρόνου.

Τρέμουν από το κρύο
τα σταυροδρόμια και οι γωνίες
σφίγγονται κολλάνε να ζεσταθούν
επάνω σε αλλότριας
πατρίδας
πλανόδιους ανθοπώλες

μπουκέτα φασκιωμένα
με αγριωπό χαρτί
και η φτηνή ποιότητα
με τρύπες διανθισμένη γύρω γύρω
από αυτοδίδακτο ψαλίδι καμωμένες

όπως κι εμείς όταν παιδιά
για σχέδια πεινασμένα
σ' εφημερίδα διπλωμένη ομοιόμορφα
μικρά τετραγωνάκια ψαλιδίζαμε
κι όπως ξεδιπλωνόταν το χαρτί
τι χαρούμενα τι αλλεπάλληλα, τι συμμετρικά
παραθυράκια διάπλατα μάς άνοιγε το μέλλον.

Απόγευμα πρωτοχρονιάς
ψυχή στους δρόμους
μόνο κλειστά μεγάλα γκρίζα παράθυρα

Περιεχόμενα

• • •

- [Το κοριτσάκι με τα σπύρτα](#)
- [Χαιρετισμός του Συντονιστή Εκπαίδευσης της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Λονδίνο για το Νέο Έτος 2019](#)

A. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΡ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΤΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΓ

1. [Ενδοσχολική επιμόρφωση με πρωτοβουλία του Συντονιστή Εκπαίδευσης στο Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Λονδίνου](#)
2. [Τα κάλαντα από τους μαθητές του ελληνικού Γυμνασίου-Λυκείου Λονδίνου στον Έλληνα Πρόεδρο](#)
3. [Εκπαιδευτικές Δράσεις Ελληνικού Νηπιαγωγείου Λονδίνου, 2018-2019](#)
4. [Η χριστουγεννιάτικη γιορτή του Ελληνικού Παροικιακού Σχολείου του Αγ. Νικολάου-West Acton](#)
5. [Χριστούγεννα και επί γής ειρήνη από το ΤΕΓ Γκέτεμποργκ-Μπορό](#)
6. [Οι εκδηλώσεις του ΤΕΓ-ΚΕΣ Birmingham \(ΕΠΣ Αποστόλου Ανδρέα\)](#)
7. [Χριστουγεννιάτικη Εκδήλωση του ΤΕΓ του Ι.Ν. Αγίων Αναργύρων](#)
8. [Δράσεις του Ελληνικού Σχολείου στο Sheffield](#)
9. [Χριστουγεννιάτικη γιορτή του ΤΕΓ του Hellenic School in Sweden](#)
10. [Εκδηλώσεις για την 5η Πανελλήνια Ημέρα Σχολικού Αθλητισμού από το Ελληνικό Δημοτικό Λονδίνου](#)
11. [Η χριστουγεννιάτικη γιορτή του ΤΕΓ Βορείου Λονδίνου \(ΕΠΣ Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή\)](#)

B. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ

12. [Εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας στα Σχολεία του Απόδημου Ελληνισμού](#)
13. [Salutation of the Head of the Education Office at the Greek Embassy in London for the New Year 2019](#)
14. [Ανοιχτή πρόσκληση συμμετοχής μαθητών στην 6η διεθνή Ολυμπιάδα του Ελληνισμού](#)
15. [Θεατρική Παράσταση από την Ελληνική Ομάδα Persona στο Λονδίνο](#)
16. [Μεγάλη επιτυχία των μαθητών στην απόκτηση του Κρατικού Πιστοποιητικού Ελληνομάθειας Μαΐου 2018 – Προετοιμασία των εξετάσεων Μαΐου 2019](#)
17. [«Έκθεση-Μουσείο» από τη Γ' τάξη του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου Λονδίνου](#)
18. [Το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Λονδίνου στην Εθνική Πινακοθήκη Λονδίνου](#)
19. [Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου: Εκπαιδευτικές δράσεις 2018-2019](#)
20. [Η Ενσωμάτωση της Ψηφιακής Τεχνολογίας στις Εκπαιδευτικές Μονάδες της Ελληνόγλωσσας Εκπαίδευσης \(Γ. Κόσσυβας\)](#)

Γ. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΝΕΑ / ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ

21. [Η ιστορία της Βασιλόπιτας: το κόψιμο της Βασιλόπιτας είναι από τα ελάχιστα αρχέγονα έθιμα που επιβιώνουν](#)
22. [Το εθμικό ποδορικό της Πρωτοχρονιάς](#)
23. [Η εξέλιξη του γιορτινού τραπεζιού: από τα Ηλιούγεννα στα Χριστούγεννα -Τα φαγητά γιορτών από την Αργαία Ελλάδα ως σήμερα](#)
24. [Η πλαστική της ελληνιστικής περιόδου](#)
25. [Τέχνη και σύγχρονος πολιτισμός στην Ελλάδα](#)
26. [Μπαίνοντας μέσα στον πίνακα ζωγραφικής](#)
27. [Βρετανός στήνει 29 ανθρωπόμορφα νλυπτά σε φυσικό μέγεθος πάνω στο νησί της Δήλο](#)
28. [«Χελόδου» λένε οι θεοί του Ολύμπου](#)
29. [Thomas Piketty: Το Κεφάλαιο τον 21ο αιώνα](#)
30. [Α. Ράπτης & Α. Ράπτη: Ζητήματα Παιδείας και ο παραμελημένος κρίκος της Ελληνικής Εκπαίδευσης](#)

Χαιρετισμός του Συντονιστή Εκπαίδευσης της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Λονδίνο για το Νέο Έτος 2019

Με τον ερχομό του Νέου Έτους θα ήθελα να εκφράσω προς τους συνεργάτες της Βόρειας Ευρώπης, τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς τους, τις θερμότερες ευχές μου, ώστε το 2019 να είναι μια χρονιά γεμάτη αγάπη, αλληλεγγύη, ειρήνη, και ευδαιμονία.

Υπό το βάρος της κρίσης, την οποία βιώνει η πατρίδα μας, αλλά και τις επιπτώσεις διεθνών μεταβολών, τα ελληνόγλωσσα σχολεία αναζητούν τη διαμόρφωση νέας ταυτότητας στην παγκόσμια κοινωνία. Τα εν λόγω σχολεία είναι πνευματικές εστίες διατήρησης της ελληνοφωνίας, που υποστηρίζουν νέους και ενήλικες ποικίλων πολιτιστικών καταβολών. Λαμβάνοντας υπόψη τη διγλωσσία των μαθητών και μαθητριών, στο Πρόγραμμα Σπουδών ενσωματώνουν εθνικές, ευρωπαϊκές και οικουμενικές πτυχές και εμπλουτίζουν τις εμπειρίες τους ώστε να είναι σε θέση να ζήσουν δημιουργικά στο πολυπολιτισμικό περιβάλλον του παρόντος και του μέλλοντος.

Υπό αυτό το πρίσμα, η προώθηση και ανάδειξη της διδασκαλίας της σπάνιας ελληνικής γλώσσας και η ευρύτατη διάδοσή της είναι πολύ σημαντική για τον ενιαίο και αδιαίρετο Ελληνισμό της Ελλάδας και της Κύπρου. Οι μαθητές με τη συμμετοχή τους στα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΤΕΓ), αξιοποιώντας τη σωστή προφορά των Ελλήνων αποσπασμένων εκπαιδευτικών και την πρότερη διδακτική θητεία τους στην Ελλάδα και χρησιμοποιώντας τα καλύτερα βιβλία και υποστηρικτικά μέσα, θα έχουν πλούσιες ευκαιρίες να μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα και να κατανοούν την αξία της στη διαμόρφωση του παγκόσμιου πνεύματος, αλλά και στη δική τους πολιτιστική ταυτότητα. Από τη μια πλευρά τα ελληνικά σχολεία υποστηρίζουν τη σύνδεση των ομογενών μαθητών με την παροικία και τη διατήρηση του δεσμού με τη χώρα προέλευσης και από την άλλη προωθούν την ενεργό ένταξη αυτών στη χώρα διαμονής και τη διαπολιτισμική αλληλεπίδραση με τους κατοίκους της.

Είναι γενικά αποδεκτό ότι οι μαθητές μαθαίνουν καλύτερα σε ένα σχολείο μαθητοκεντρικό, ενεργητικό, βιωματικό, αυθεντικό, συνεργατικό. Σε ένα σχολείο που σέβεται τη διαφορετικότητα, αξιοποιεί την ψηφιακή τεχνολογία, είναι επίκαιρο, ανοιχτό και καινοτομικό. Στο πλαίσιο αυτό τα αμιγή και παροικιακά σχολεία του Ελληνισμού της Διασποράς καλούνται να λειτουργούν ως δημιουργικές κοινότητες που προάγουν τις γνώσεις και δεξιότητες όλων των μαθητών στον βέλτιστο δυνατό βαθμό και αναπτύσσουν στάσεις και αξίες. Η εναρμόνιση των ελληνικών σχολείων με τις σύγχρονες ανάγκες εξαρτάται κυρίως από τη δραστηριοποίηση των εκπαιδευτικών και τη συμβολή τους στη δημιουργία ενός συλλογικού οράματος για τη βελτίωση της ποιότητας της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης.

Θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η αγάπη και η αλληλεγγύη αντί να ηχούν απλώς ως εφήμερες εορταστικές ευχές, θα πρέπει να αποτελούν για όλους μας παραδειγματική στάση ζωής που παρακινεί και εμπνέει τη νέα γενιά. Εύχομαι στους Προέδρους των Συλλόγων Γονέων, στα μέλη των Σχολικών Επιτροπών, στις Διευθύντριες και τους Διευθυντές των σχολικών μονάδων και σε όσους αφιερώνονται έμπρακτα στο μαθησιακό έργο να συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε κλίμα ζεστής επικοινωνίας και συνεργασίας, οικοδομώντας σχέσεις εμπιστοσύνης στην εκπαιδευτική κοινότητα. Με την πεποίθηση ότι τα ελληνικά σχολεία με τις πηγαίες αξίες που καλλιεργούν μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου, εύχομαι ολόψυχα σε όλες και όλους κάθε επιτυχία στο πολύπλευρο παιδαγωγικό μας έργο για το καλό των μαθητών μας. Ο νέος χρόνος να είναι πολύ καλύτερος!

Καλή χρονιά με υγεία, αγάπη και ελπίδα!

Ο Συντονιστής Εκπαίδευσης

Δρ. Γεώργιος Κόσσυβας

Α΄ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΤΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΓ

1. Ενδοσχολική επιμόρφωση με πρωτοβουλία του Συντονιστή Εκπαίδευσης στο Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Λονδίνου

Την **Πέμπτη 17 Ιανουαρίου 2019** 14:30-17 πραγματοποιήθηκε στο Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Λονδίνου σεμινάριο ενδοσχολικής επιμόρφωσης με θέμα: «Επίλυση Ανοιχτού Προβλήματος και διαφοροποίηση της διδασκαλίας των Μαθηματικών στο Δημοτικό σχολείο και στο νηπιαγωγείο». Το σεμινάριο παρακολούθησαν οι εκπαιδευτικοί του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου Λονδίνου και οι Νηπιαγωγοί του Ελληνικού Νηπιαγωγείου Λονδίνου. Εισηγητής ήταν ο Συντονιστής Εκπαίδευσης κ. **Γιώργος Κόσσυβας**.

Σύμφωνα με την μετωπική διδασκαλία οι μαθητές είναι παθητικοί δέκτες και ο εκπαιδευτικός προσαρμόζει το μάθημά του σύμφωνα με το γνωστικό επίπεδο του «μέσου» μαθητή. Στην περίπτωση αυτή, οι καλοί μαθητές αισθάνονται πλήξη και οι αδύνατοι επιδεικνύουν χαμηλή αυτοπεποίθηση και παραιτούνται από τη μάθηση. Οι παραδοσιακές και αδιαφοροποίητες διδακτικές προσεγγίσεις είναι αναποτελεσματικές και δεν

διευκολύνουν την οικοδόμηση της γνώσης στις τάξεις μεικτών ικανοτήτων.

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία είναι μια θεώρηση της διδασκαλίας που βασίζεται στην προϋπόθεση ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσαρμόζουν τη διδασκαλία τους στη διαφορετικότητα των μαθητών τους. Η Διαφοροποιημένη διδασκαλία αποτελεί μια απάντηση για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας, που θεωρείται ότι εκφράζει τις πλέον προοδευτικές αντιλήψεις για τη μάθηση και τη διδασκαλία.

Η διαφοροποιημένη διδασκαλία περιλαμβάνει τις προσπάθειες του εκπαιδευτικού να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών του στην ποικιλότητα τάξη με στόχο την επίτευξη της καλύτερης μαθησιακής εμπειρίας από όλους τους μαθητές. Ανοίγει νέους δρόμους για να κατακτήσουν τη γνώση μαθητές με διαφορετικά ενδιαφέροντα και ικανότητες. Η παιδαγωγική διαφοροποίηση της διδασκαλίας μας επιτρέπει να ξεφύγουμε από μια διχοτομική αντίληψη της εκπαίδευσης, ήτοι, εκπαίδευση «για κανονικούς μαθητές», και εκπαίδευση για «ειδικούς μαθητές».

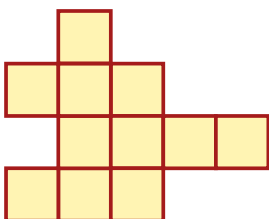

Με τη διαφοροποιημένη διδασκαλία ο εκπαιδευτικός ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες και μοναδικές ανάγκες του μαθητή και «χτίζει» πάνω στις διαφορές των μαθητών». Στο σχεδιασμό προεξάρχει η ατομικότητα των μαθητών, ενώ η επιλογή του περιεχομένου έρχεται σε δεύτερη θέση. Ο μαθητής συμμετέχει ενεργά, μαθαίνει διαρκώς και φτάνει στο μέγιστο των δυνατοτήτων του. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία ενεργοποιεί τις δυνατότητες μάθησης όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από το γνωστικές τους ικανότητες. Αφορά στα περιεχόμενα, τις μεθόδους και τα μέσα διδασκαλίας, ώστε να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερες κλίσεις, τα ενδιαφέροντα, την ετοιμότητα, το γνωστικό στυλ, το γλωσσικό τους υπόβαθρο, τις εμπειρίες και τις προηγούμενες γνώσεις τους, τις δυνατότητες και τις αδυναμίες των μαθητών του.

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου οι εκπαιδευτικοί μετείχαν ενεργά σε βιωματικά εργαστήρια και πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα ανοιχτά προβλήματα:

A. Οι μαθητές μιας τάξης συγκέντρωσαν στον κουμπαρά τους ποσό αξίας 120 ευρώ σε 15 χαρτονομίσματα, των 5 και 10 ευρώ. **Πόσα χαρτονομίσματα από κάθε είδος έχουν στον κουμπαρά τους;**

B. Η πλευρά των τετραγώνων του διπλανού σχήματος είναι 1cm. Σε αυτό το σχήμα προσθέτουμε τετράγωνα **ώστε η περιμέτρός του να γίνει 24 cm.** Τα προστιθέμενα τετράγωνα πρέπει **να αγγίζουν μία τουλάχιστον πλευρά του σχήματος.**

(1) Τι επίδραση έχει η προσθήκη ενός τετραγώνου στη μεταβολή της περιμέτρου; Τι επίδραση έχει η προσθήκη δύο τετραγώνων στη μεταβολή της περιμέτρου;

(2) Να εξηγήσετε γιατί υπάρχουν διαφορετικά σχήματα με περίμετρο 24 cm; Ποιος είναι ο

μικρότερος αριθμός τετραγώνων που μπορούμε να προσθέσουμε ώστε η περίμετρος να γίνει 24 cm;

(3) Ποιος είναι ο μεγαλύτερος αριθμός τετραγώνων που μπορούμε να προσθέσουμε για να αυξήσουμε την περίμετρο στα 24 cm; Να περιγράψετε αυτό το νέο σχήμα. Πόσο είναι το εμβαδόν του;

Πρόβλημα είναι κάθε δραστηριότητα για την οποία τα παιδιά δεν έχουν κανέναν προδιαγεγραμμένο ή απομνημονευμένο κανόνα ή μέθοδο, ούτε έχουν την εντύπωση ότι υπάρχει μια ορισμένη «σωστή» μέθοδος επίλυσης.

Το ανοιχτό πρόβλημα δεν αποτελεί πρόβλημα καθημερινής ρουτίνας της σχολικής τάξης, αλλά ασυνήθιστο πρόβλημα, στο οποίο οι μαθητές μπορούν να κάνουν επιλογές στα δεδομένα, τις υποθέσεις, τη στρατηγική επίλυσης, τους στόχους και να καταλήγουν σε διαφορετικά αποτελέσματα (Cifarelli & Cai, 2005). Οι μαθητές δεν ξέρουν πώς να ξεκινήσουν. Πρέπει πρώτα να σκεφτούν...

Με τη συζήτηση των λύσεων σε ολόκληρη την τάξη οι μαθητές δραστηριοποιούν τα μαθησιακά τους κίνητρα για τα Μαθηματικά, εξηγούν τη λύση στους συμμαθητές τους, κάνουν νέους εννοιολογικούς συσχετισμούς και αναπτύσσουν τη μαθηματική τους σκέψη.

Τα ευρήματα αυτής της έρευνας υπογραμμίζουν ότι κατά τη λύση προβλημάτων στην τάξη θα πρέπει να αποδίδεται βαρύνουσα σημασία όχι στις τυπικές αλγοριθμικές διαδικασίες, αλλά στην ανάπτυξη των πρωτότυπων ιδεών και στρατηγικών των μαθητών και μαθητριών. Τα ανοιχτά προβλήματα δίνουν στους μαθητές ευκαιρίες να αναπτύξουν πολλαπλές λύσεις, παρά να εφαρμόζουν άκριτα ετοιμοπαράδοτους κανόνες.

Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι τα εν λόγω ανοιχτά προβλήματα ήταν πρόσφορα μέσα για την ανάπτυξη της μαθηματικής δημιουργικότητας των μαθητών. Με την οργάνωση τέτοιων δραστηριοτήτων πετυχαίνουμε την καλλιέργεια της ερευνητικής στάσης, καθώς και την ανάπτυξη των μαθηματικών συλλογισμών των μαθητών.

Ο χωρισμός της τάξης σε ανομοιογενείς ομάδες αποδείχτηκε μια αποτελεσματική μέθοδος, στην εξύψωση των προσδοκιών των αδύνατων μαθητών. Η οργάνωση σε ομάδες διευκόλυνε τη συνεργατική-διερευνητική μάθηση, την προσωπική εμπλοκή όλων μαθητών και την ανάπτυξη της μαθηματικής τους σκέψης. Η ανομοιογένεια εμπλούτισε τα βιώματα όλων των μαθητών. Η διαφοροποίηση διενεργείται αυθόρμητα μέσω των αλληλεπιδράσεων στο εσωτερικό των ομάδων. Στις ομάδες έχουμε δασκάλους-μαθητές με υπευθυνότητα.

Γενικά η μαθηματική συζήτηση σε ολόκληρη την τάξη είναι ωφέλιμη για τους μαθητές. Η αξιολόγηση είναι μέρος της διαδικασίας της μάθησης. Κάθε παιδί είναι μοναδικό. Δεν υπάρχουν δύο ίδιοι μαθητές. Η διαφοροποιημένη διδασκαλία ανταποκρίνεται επιτυχώς στους διαφορετικούς τρόπους σκέψης και μάθησης των μαθητών.

Τα ανοιχτά προβλήματα ανέδειξαν διαφορετικότητες. Η μάθηση ήταν ενεργητική και πολυλειτουργική (οι μαθητές αξιοποιούν τα ενδιαφέροντά τους, την ετοιμότητά τους, το μαθηματικό τους υπόβαθρο και το γνωστικό στυλ, προτιμήσεις, τις κλίσεις, τη διαφορετική νοημοσύνη τους).

Με επιλογές των ίδιων των μαθητών αναδείχθηκαν 3 διαφορετικά επίπεδα μαθηματικού συλλογισμού. Ο τρόπος σκέψης των μαθητών και μαθητριών διαφέρει στα προϊόντα (πρωτότυπες στρατηγικές, επιχειρήματα, μέσα αναπαράστασης, προσωπική έκφραση, τρόπος διερεύνησης, επεξεργασία των λαθών).

2. Τα κάλαντα από τους μαθητές του Ελληνικού Γυμνασίου- Λυκείου Λονδίνου στον Έλληνα Πρέσβη

Την Πέμπτη 20 Δεκεμβρίου 2018 ενισχύθηκε το εορταστικό κλίμα στην Πρεσβεία. Οι μαθητές του Ελληνικού Λυκείου του Λονδίνου, συνοδευόμενοι από τη Διευθύντρια του σχολείου κ. **Κωσταντίνα Κουτσάκη** τραγούδησαν τα παραδοσιακά κάλαντα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς παρουσία του **Πρέσβη κ. Καραμήτσου - Τζιρά**, του **Πρόξενου κ. Αθανασίου Ρίζου** και όλου του προσωπικού της Πρεσβείας. Στη συνέχεια ακολούθησε κέρασμα και συζήτηση των παιδιών με τον Πρέσβη.

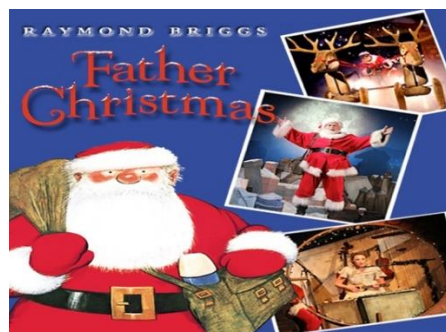

Τα παιδικά κάλαντα είναι μια νότα αισιοδοξίας και περηφάνιας, ίσως η μοναδική παρηγοριά που απομένει στη γιορτινή ατμόσφαιρα των ημερών μετά από τα εντυπωσιακά στολίδια και τις υποβλητικές φωταψίες, που ευνοούν τη φωταγώγηση του καταναλωτικού παρορμητισμού. Στα μάτια των παιδιών διακρίνουμε τη ζωογόνο απορία και την αναζήτηση της ελπίδας για έναν καλύτερο κόσμο. Το ζητούμενο είναι η ανακάλυψη της αγάπης και όχι η κοινωνική επιβεβαίωσή μας μέσα από καταναλωτικά υποκατάστατα ευτυχίας, στα οποία μας ωθούν τα συμφέροντα της διεθνούς κερδοσκοπίας. Ας μην ξεχνάμε ότι η επίπονη προσωπική άσκηση στην ανιδιοτελή αγάπη είναι το πρώτο μάθημα της χριστιανικής διδασκαλίας. Θερμές ευχές, λοιπόν, για πραγματικό θάρρος στις καρδιές όλων και ζωντανό βλέμμα στο μέλλον.

3. Εκπαιδευτικές δράσεις του Ελληνικού Νηπιαγωγείου Λονδίνου 2018-2019. Ενότητα: «Επαφή με χώρους πολιτισμού»

Τη **Δευτέρα 3 Δεκεμβρίου 2018**, στο πλαίσιο προετοιμασίας για τα ήθη και τα έθιμα των Χριστουγέννων και με στόχο την επαφή των παιδιών με χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος, επισκεφθήκαμε το θέατρο **Lyric Hammersmith**, όπου παρακολουθήσαμε τη θεατρική παράσταση **'Father Christmas'** κατάλληλη για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Την παράσταση παρακολούθησαν και γονείς των παιδιών και τους ευχαριστούμε που συνόδευσαν και υποστήριξαν το εκπαιδευτικό έργο.

Ενότητες: «Προσωπική και Κοινωνική Ανάπτυξη-κοινωνική αλληλεπίδραση», «British Values: Mutual Respect & Tolerance»

Με αφορμή την **Παγκόσμια Ημέρα Ατόμων με Αναπηρία (03 Δεκεμβρίου)** της ευαισθητοποίησης των παιδιών απέναντι στη διαφορετικότητα και την ισότητα, οργανώθηκαν στο **Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου**, κατάλληλες εκπαιδευτικές δράσεις ώστε να προσεγγίσουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, την αναγκαιότητα επίδειξης σεβασμού στη διαφορετικότητα καθώς και τις δυνατότητες προαγωγής ίσων ευκαιριών στη μάθηση. Τα παιδιά μέσα από κατάλληλους τίτλους παιδικής λογοτεχνίας συζήτησαν, προβληματίστηκαν, αντάλλαξαν ιδέες, διαχειρίστηκαν συναισθήματα και αναζήτησαν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μας σχετικά με τους συνανθρώπους μας, προσέγγισαν σχετικό λεξιλόγιο και επίλυσαν καταστάσεις κινητικών δεξιοτήτων.

Την **Πέμπτη 6 Δεκεμβρίου 2018**, ημέρα εορτής του Αγίου Νικολάου, τα παιδιά προσήλθαν στον Ι. Ναό του Αγίου Νικολάου (ενορία του σχολείου) και έλαβαν μέρος στη θεία Λειτουργία.

Εορταστικές εκδηλώσεις για τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά

Την **Τρίτη 18 Δεκεμβρίου 2018** στο χώρο του Νηπιαγωγείου τα νήπια παρουσίασαν τη θεατρική παράσταση με τίτλο **«Το έθιμο της Πρωτοχρονιάς»**, σε διασκευή της νηπιαγωγού Αναστασίας Μισιρλή από το βιβλίο του Μάνου Κοντολέων «Οι κάλτσες με τα δώρα». Τα παιδιά έπαιξαν, τραγουδίσαν κάλαντα σε ελληνικά και αγγλικά και ευχήθηκαν σε όλους Καλά Χριστούγεννα και Καλή Πρωτοχρονιά.

Καθόλη τη διάρκεια της προετοιμασίας εορτασμού και γνωριμίας με τα ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων κ της Πρωτοχρονιάς τα παιδιά δημιούργησαν ανάλογες κατασκευές και συνταγές όπως την παρασκευή Χριστόψωμου.

Εκκλησιασμός

4. Η Χριστουγεννιάτικη γιορτή του Ελληνικού Παροικιακού Σχολείου του Αγ. Νικολάου -West Acton

Οι άγιες μέρες των Χριστουγέννων πλησιάζουν και η μαγεία τους ζωντάνεψε το Σάββατο 15 Δεκεμβρίου 2018 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου. Η γιορτή του ελληνικού ομώνυμου παροικιακού σχολείου πραγματοποιήθηκε παρουσία του **πατέρα Σταύρου** και πλήθους γονέων και φίλων του σχολείου.

Η Διευθύντρια κ. **Ελευθερία Ξενοφώντος** απηύθυνε, αρχικά, θερμό χαιρετισμό σε όλους και στη συνέχεια ακολούθησε ομιλία από την εκπαιδευτικό κ. Μαριάνθη Παπαδημητρίου. Το συντονισμό της εορταστικής εκδήλωσης επιμελήθηκε ο εκπαιδευτικός κ. **Νεκτάριος Καζίλας**.

Η αίθουσα πλημμύρισε από χριστουγεννιάτικες μελωδίες και χαρούμενα πρόσωπα. Η γιορτή ξεκίνησε με τα παιδιά του Νηπιαγωγείου και της Προδημοτικής που τραγούδησαν και χόρεψαν « Τα Χριστούγεννα ήρθαν πάλι».

Οι μαθητές της χορωδίας τραγούδησαν Χριστουγεννιάτικα τραγούδια και τα παιδιά όλων των τάξεων με τα ξεχωριστά θεατρικά τους μετέφεραν σε όλους το χαρμόσυνο μήνυμα των Χριστουγέννων. Συγκεκριμένα, τα παιδιά της Α΄ και Β΄ τάξης πραγματοποίησαν ένα ξεχωριστό θεατρικό με την αναπαράσταση της Γέννησης του μικρού Χριστού ενώ τα παιδιά της Γ΄ τάξης απέδωσαν εξαιρετικά τη μοναδική ιστορία του Ρούντολφ με θέμα τη διαφορετικότητα.

Οι μαθητές της Ε΄ και Στ΄ τάξης του σχολείου συμμετείχαν με τη σειρά τους στη διασκευή του θεατρικού κειμένου « Τα παράπονα των δώρων» μεταφέροντας στο κοινό το γέλιο, τη ζωντάνια και την ενέργειά τους. Τα παιδιά της Δ΄ τάξης και του GCSE 1ου χρόνου παρουσίασαν το αριστουργηματικό τόσο σε πλοκή όσο και σε χιούμορ παραμύθι του Ευγένιου Τριβιζά, τη γνωστή μάγισσα Φρικαντέλλα που μισούσε τα κάλαντα. Τέλος, οι μαθητές των μεγαλύτερων τάξεων, του GCSE 2ου χρόνου αφηγήθηκαν τα κυριότερα ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς.

Από τη Χριστουγεννιάτικη γιορτή δε θα μπορούσε να λείπει ο Άγιος Βασίλης που ταξίδεψε από το μακρινό Ροβανιέμι της Φιλανδίας για να μοιράσει δώρα και χαμόγελα σε όλους του μαθητές αλλά και δασκάλους του σχολείου. Το εορταστικό χριστουγεννιάτικο κλίμα ολοκληρώθηκε με το καθιερωμένο χριστουγεννιάτικο Bazaar του σχολείου. Ένα παζάρι ξεχωριστό, πλούσιο σε δώρα, παιχνίδια, όμορφα στολίδια, αλμυρά κεράσματα αλλά και μελομακάρονα και παραδοσιακούς κουραμπιέδες.

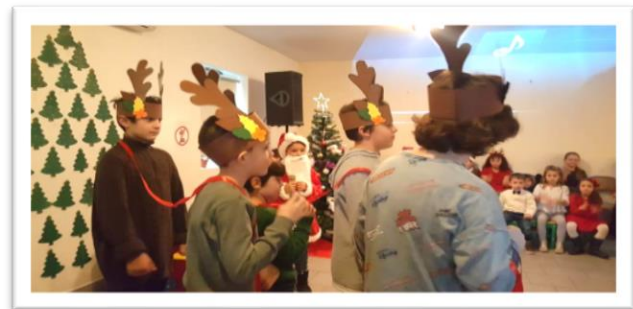
Μύρισαν Χριστούγεννα και το Εκπαιδευτικό Προσωπικό του Ελληνικού Παροικιακού Σχολείου του Αγ.Νικολάου εύχεται σε όλους Καλές Γιορτές με Υγεία, Αγάπη και Ευτυχία!

5. Χριστούγεννα “και επί γης ειρήνη” από το ΤΕΓ Γκέτεμποργκ-Μπορός

Η γιορτή των Χριστουγέννων θυμίζει σε μικρούς και μεγάλους ότι το φως της αγάπης, της συναδέλφωσης και της αλληλοβοήθειας πρέπει να φωτίζει κάθε μέρα τη ζωή μας και να καθοδηγεί τις πράξεις μας.

Με ιδιαίτερη χαρά και συγκίνηση πραγματοποιήθηκε στο σχολείο του ΤΕΓ Γκέτεμποργκ-Μπορός η γιορτή των Χριστουγέννων. Η προετοιμασία της γιορτής ήταν μια επωφελής, διασκέδαστική όσο και διδακτική διαδικασία: μαθητές και εκπαιδευτικοί έφτιαξαν τα σκηνικά για το θεατρικό έργο (όπως, το έκληθρο του Άγιου Βασίλη, τα καπέλα των αστυνομικών και τα κέρατα των ταράνδων). Επίσης προετοίμασαν τις στολές και συνεβαλαν με τις δημιουργικές τους ιδέες καθόλη τη διάρκεια της προετοιμασίας. Τα παιδιά έμαθαν να συνεργάζονται ομαδικά, να βοηθούν τα μικρότερα σε ηλικία παιδιά στις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν και να αναλαμβάνουν με υπευθυνότητα ρόλους.

Οι μικρές χιονονιφάδες χόρεψαν και τραγούδησαν με χάρη και μας παρέσυραν στο ρυθμό τους.

Μετά το πέρας του θεατρικού, τα παιδιά τραγούδησαν παραδοσιακά χριστουγεννιάτικα κάλαντα και τραγούδια από τη χορωδία του σχολείου.

Στη συνέχεια ο Άγιος Βασίλης μοίρασε δωράκια στα παιδιά, τα οποία ενθουσιασμένα βγήκαν φωτογραφίες μαζί του. Τα δώρα ήταν μια προσφορά του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων του ΤΕΓ Γκέτεμποργκ-Μπορός.

Στο τέλος της γιορτής μαθητές, εκπαιδευτικοί και γονείς αντάλλαξαν ευχές για καλή και δημιουργική χρονιά με υγεία και ευτυχία. Ευχόμαστε καλή δύναμη στα παιδιά μας στην τεράστια προσπάθεια που καταβάλουν και καλή χρονιά σε όλα τα σχολεία της ομογένειας.

6. Οι εδηλώσεις του ΤΕΓ-ΚΕΣ Birmingham (Ε. Π. Σ. Απόστολου Ανδρέα)

Οι μαθητές της Ε τάξης του παροικιακού σχολείου Απόστολος Ανδρέας, Birmingham είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τους μαθητές της ΣΤ τάξης του δημοτικού σχολείου Ελίκης, Αιγίου Ήταν μια εκπληκτική εμπειρία για όλους! Γνωριστήκαμε, συζητήσαμε, τραγουδήσαμε παραδοσιακά κάλαντα, εξάσκησαν εκείνοι τα αγγλικά τους και

εμείς τα ελληνικά μας και δώσαμε ραντεβού για την επόμενη διαδικτυακή μας συνομιλία!

Τα δωράκια μας ταξίδεψαν ως το μακρινό Μπέρμιγχαμ για να συναντήσουν τους μικρούς παραλήπτες τους!

7. Χριστουγεννιάτικη Εκδήλωση του ΤΕΓ του Ι.Ν. Αγίων Αναργύρων

*“Μέσα σε φάτνη ταπεινή τα πολύ παλιά τα χρόνια,
μες τους πάγους και τα χιόνια,
εγενήθηκε μικρό ο Χριστούλης μας παιδάκι
και είχε απ’ άστρο πιο λαμπρό το γλυκό του
προσωπάκι”*

Γεννήθηκε ένας Θεός. Ένας Θεός έγινε άνθρωπος για να σώσει την ανθρωπότητα. «Χριστός γεννᾶται τὴν πρὶν πεσοῦσαν ἀναστήσεων εἰκόνα» («Χριστός γεννιέται, ἄνθρωπε, τὴν καταρρακωμένη θεϊκὴ σου εἰκόνα νὰ ανορθώσει») αναφέρεται στην ακολουθία των Μεγάλων Ωρών των Χριστουγέννων.

Με τους ύμνους των ψαλτῶν και του σεβασμίου ιερέα του ναού αρχιμανδρίτη **Χρυσοστόμου Τύμπα**, ξεκίνησε η Χριστουγεννιάτικη γιορτή του Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας του Ι.Ν. των Αγίων Αναργύρων

στο Gospel Oak/Highgate την Κυριακή 16 Δεκεμβρίου.

Ακολούθησε εορταστικό πρόγραμμα με την απαγγελία Χριστουγεννιάτικων ποιημάτων σημαντικών Ελλήνων ποιητών, όπως του Κωστή Παλαμά και του Τέλους Άγρα, τα οποία απήγγειλαν με τον πιο όμορφο, απλό και ταπεινό τρόπο οι μικροί και μεγάλοι μαθητές και μαθήτριες: **Τζοάνα, Χριστίνα, Σοφία, Βικτώρια, Ζωή, Αλέξης, Αλεξάνδρα και Γιώργος**, υπό την καθοδήγηση της δασκάλας του ΤΕΓ καις **Μαριάνθης Παπαδημητρίου**.

Η γιορτή έκλεισε με παραδοσιακά εορταστικά κάλαντα. Μετά το τέλος της εορτής διανεμήθησαν δώρα προς όλους τους μικρούς παρευρισκομένους από τον ιερέα του ναού. Ακολούθησε πλούσιος εορταστικός μπουφές τον οποίο απήλασαν μικροί και μεγάλοι.

Ο ιερέας, ο πρόεδρος, οι επίτροποι και η δασκάλα του Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας του Ιερού Ναού των Αγίων Αναργύρων θα ήθελαν να ευχαριστήσουν θερμά όλους τους γονείς των παιδιών που συμμετείχαν στην εορταστική αυτή εκδήλωση και με την παρουσία τους ζωντάνεψαν το έθιμο των Χριστουγέννων. Θα ήθελαν να ευχαριστήσουν, επίσης, όλους τους ενορίτες για τη συμμετοχή τους σε αυτή τη σημαντική ημέρα και ιδιαίτερα την **κ. Εμμανουέλα Βλαχαντώνη** που με την προσφορά των χριστουγεννιάτικων δώρων των παιδιών έδωσε χρώμα στην εκδήλωση καθώς και τις κυρίες της Φιλοπτώχου Επιτροπής του Ναού και ιδιαιτέρως την πρόεδρό της **κ. Loula Watson** για την προσφορά των κερασμάτων και την οργάνωση της λαχειοφόρου αγοράς.

Η συγκινητική παρουσία των παιδιών θα μείνει ανεξίτηλα χαραγμένη στη μνήμη όλων μας να μας υπενθυμίζει με τον πιο απλό και ταπεινό τρόπο πως το πνεύμα των Χριστουγέννων, δεν είναι άλλο παρά το πνεύμα της ταπεινοφροσύνης, της αγάπης, του σεβασμού, της συμπόνιας, της συγχώρεσης και της συμπερίληψης, ένα πνεύμα επίκαιρο και ουσιαστικό για όλους μας αλλά ιδιαίτερα για τον κόσμο της παιδείας.

8. Δράσεις του Ελληνικού Σχολείου στο Sheffield

Στιγμιότυπα από την πρωτότυπη Χριστουγεννιάτικη γιορτή του ΕΠΣ Sheffield. Την γιορτή προλόγησε η διευθύντρια **κ. Ολυμπία Γιαννέκα** και χαιρέτησε η πρόεδρος της Ελληνορθόδοξης Κοινότητας Sheffield "Ευαγγελισμός της Θεοτόκου" **κ. Δέσποινα Πασάλογλου**.

Οι καλικάντζαροι της Α και Β τάξης έκαναν εθιμοτυπικές ζημιές με κουραμπιεδόσκονη. Η Γ' και

Δ' τάξη τραγούδησαν τα κάλαντα με συνοδεία κιθάρας, βιολιού και κλαρίνου και μίλησαν για την γέννηση του μικρού Χριστού. Η Ε' και ΣΤ' τάξη παρουσίασαν το "Χριστόξυλο".

Οι μεγαλύτεροι μαθητές των τμημάτων GCSE ευαισθητοποίησαν τους παρευρισκόμενους με ένα διαφορετικό παραμύθι- αναφορά στα Χριστούγεννα του σύγχρονου Έλληνα. Με ιδιαίτερη συγκίνηση υποδεχθήκαμε στη φετινή γιορτή, τα αγγλόφωνα τμήματα ενηλίκων της Ελληνομάθειας που παρουσίασαν ποιήματα στη σπουδαία ελληνική μας γλώσσα. Η διευθύντρια και το εκπαιδευτικό προσωπικό χάρισαν σε όλους χειροποίητες κατασκευές και ο Άγιος Βασίλης έκανε την εμφάνισή του μοιράζοντας δώρα και χαμόγελα ευτυχίας. Μας χάρισαν όλοι μια υπέροχη γιορτή, ένα γλυκό ταξίδι στα ελληνικά μας έθιμα και παραδόσεις.

9. Χριστουγεννιάτικη γιορτή του ΤΕΓ του HELLENIC SCHOOL in SWEDEN

Το ΤΕΓ Hellenic School in Sweden πραγματοποίησε και φέτος με μεγάλη επιτυχία εορταστικές εκδηλώσεις εν όψει των Χριστουγέννων, της μεγάλης αυτής εορτής της Χριστιανοσύνης. Την οργάνωση και τη διεξαγωγή των εκδηλώσεων επιμελήθηκαν οι εκπαιδευτικοί του σχολείου. Η άρτια προετοιμασία, η άριστη παρουσία των μαθητών και η υποβλητική ατμόσφαιρα που δημιουργήθηκε με τα σκηνικά, το φωτισμό και τον ήχο που επιμελήθηκαν κάποιοι από τους γονείς, είχαν ως αποτέλεσμα να προσφέρουν οι μαθητές ένα μαγικό θέαμα, ανάλογο του πνεύματος των Χριστουγέννων στους παρευρισκόμενους.

Η γιορτή άρχισε με τα κάλαντα των Χριστουγέννων με τα οποία τα παιδιά καλωσόρισαν τους καλεσμένους. Στη συνέχεια απήγγειλαν ποιήματα, τραγούδησαν χριστουγεννιάτικα τραγούδια και απέδωσαν με μεγάλη επιτυχία τα θεατρικά δρώμενα «Αστεράκια», «Φέρνουμε Φως» και το θεατρικό «Το κοριτσάκι με τα σπύρτα» διασκευή του παραμυθιού του Χ. Κ. Άντερσεν, στέλνοντας σε όλους μηνύματα αγάπης, ειρήνης και αλληλεγγύης.

Όπως ήταν φυσικό, στο τέλος της παρουσίασης καταχειροκροτήθηκαν από τους παρευρισκόμενους και στη συνέχεια έλαβαν τα χριστουγεννιάτικα δώρα τους από το Σύλλογο γονέων. Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με την προσφορά εδεσμάτων και την ανταλλαγή ευχών για καλές γιορτές και ευτυχισμένο νέο έτος.

10. Εκδηλώσεις για την 5^η Πανελλήνια ημέρα Σχολικού Αθλητισμού από το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Λονδίνου

Σε μια από τις ωραιότερες ηλιόλουστες φθινοπωρινές μέρες του Λονδίνου πραγματοποιήθηκε η ημέρα αθλητισμού την Τρίτη 16 Οκτωβρίου 2018, στο πάρκο North Acton Playing Fields από όλους τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου Λονδίνου.

Η γυμνάστρια του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου του Λονδίνου, κ. Ήβη Παπαδοπούλου, είχε ετοιμάσει προγράμματα αθλημάτων ανά τάξεις. Τα αθλήματα ήταν οικεία στα παιδιά και δεν είχαν ανταγωνιστικό χαρακτήρα.

- Ρήψη
- Σκυταλοδρομία
- Αγώνες αντοχής
- Άλμα σε μήκος

Ακολούθησε πικ νικ στο πάρκο και ελεύθερο παιχνίδι.

Μια μέρα γεμάτη κίνηση, διασκέδαση και χαμόγελα!!!

11. Η Χριστουγεννιάτικη γιορτή του ΤΕΓ Βορείου Λονδίνου (Ε. Π. Σ. Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή)

Η χριστουγεννιάτικη γιορτή του Σχολείου του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή που έγινε στις 22 Δεκεμβρίου στην αίθουσα εκδηλώσεων της εκκλησίας. Παρευρέθηκαν στην γιορτή ο Πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής του σχολείου κ. **Αντρέας Ιωάννου** καθώς και οι εφημέριοι του ναού, η Δ/ντρια του σχολείου κα. Αντρη Καμένου, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς και φυσικά οι μαθητές οι οποίοι μας μετέφεραν στο κλίμα των Χριστουγέννων και μας μετέδωσαν με τον πιο ωραίο τρόπο το μήνυμα των άγιων ημερών.

Δεν έλειψε φυσικά και ο Αη Βασίλης που μοίρασε στους μαθητές του σχολείου μας τα καθιερωμένα δωράκια του.

B. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ

12. Εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας στα Σχολεία του Απόδημου Ελληνισμού (9η Φεβρουαρίου 2019)

Ενδεικτικές προτάσεις του Γραφείου Συντονιστή Εκπαίδευσης προς τις μονάδες της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης και τους εκπαιδευτικούς για την ανάπτυξη μαθησιακών πρωτοβουλιών και την κατάρτιση προγραμμάτων οργάνωσης εκδηλώσεων

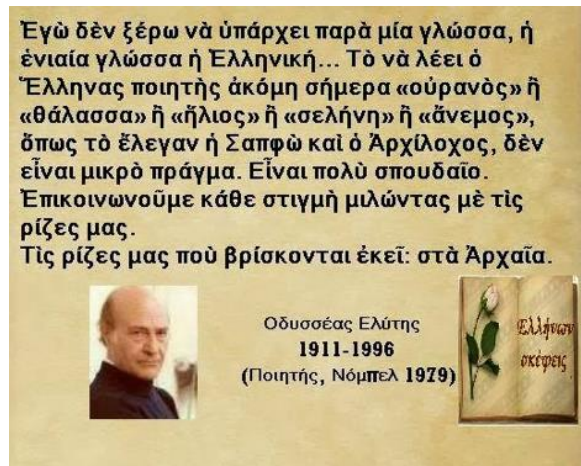
Σύμφωνα με την υπ. αριθ. 17889 κοινή απόφαση των υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Β', 1384, 24-04-2017) καθιερώθηκε ως Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας η 9η Φεβρουαρίου, ημέρα μνήμης του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού.

Με τον εν λόγω εορτασμό, ο οποίος πραγματοποιείται εφέτος για δεύτερη φορά, επιδιώκεται η ανάδειξη της διαρκούς συμβολής της Ελληνικής Γλώσσας στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πολιτισμού. Η αξία της ελληνικής γλώσσας είναι ανεκτίμητη. Πρόκειται για μια γλώσσα που μιλιέται αδιάλειπτα εδώ και 40 αιώνες! Είναι η γλώσσα στην οποία μας άφησαν το έργο τους σπουδαίοι φιλόσοφοι, ποιητές και συγγραφείς. Όμηρος, Πλάτων, Θουκυδίδης, Αισχύλος, Αριστοφάνης, Ιπποκράτης, Ευαγγελιστές, Πατέρες της Εκκλησίας και τόσο άλλοι. Η ελληνική γλώσσα διαμόρφωσε την ιστορία του ανθρώπινου πολιτισμού. Είναι η πλούσια γλώσσα της λογοτεχνίας και η ακριβής γλώσσα της επιστήμης, που εμπλουτίζει τις περισσότερες γλώσσες του πλανήτη και την καθημερινότητα της διεθνούς επικοινωνίας. Σκοπός του εορτασμού είναι η ευαισθητοποίηση όλων μας για την προώθηση της ελληνικής γλώσσας. Η προβολή και ενίσχυση της Ελληνικής Γλώσσας, τόσο στα ελληνικά σχολεία όσο και στην ευρύτερη κοινότητα, αποτελεί σήμερα περισσότερο από ποτέ στόχο ύψιστης προτεραιότητας.

Υπ' το πρίσμα αυτό, το Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης της Πρεσβείας της Ελλάδας στο Λονδίνο πέρα από τα καθιερωμένα τυπικά προγράμματα εκμάθησης της γλώσσας μας, καλεί τους Εκπαιδευτικούς Φορείς της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στο εξωτερικό στις χώρες ευθύνης του, όπως αμιγή ελληνικά σχολεία, ελληνικά

παρoικιακά σχολεία, Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΤΕΓ), σχολικές επιτροπές, συλλόγους γονέων, τα νεοσύστατα ανεξάρτητα σχολεία εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας από Έλληνες νεομετανάστες, καθώς και τους αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, τόσο στις σχολικές μονάδες όσο και στα πανεπιστημιακά ιδρύματα με έδρες ελληνικών σπουδών, να οργανώσουν πρόσφορες εκπαιδευτικές δράσεις, ώστε να κρατήσουμε ζωντανή την ελληνική γλώσσα και να συμβάλουμε στην ευρύτερη δυνατή διάδοσή της. Καλούμαστε όλοι να συμβάλουμε ο καθένας με τον τρόπο του, για να στηρίξουμε την προσπάθεια για την ενίσχυση της Ελληνοφωνίας.

Οι ακόλουθες ενδεικτικές προτάσεις μπορούν να αξιοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς και τους Φορείς της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στο εξωτερικό για την προετοιμασία του εορτασμού της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας (9ης Φεβρουαρίου).

- **Οργάνωση δημόσιων εκδηλώσεων και ανοιχτών συζητήσεων στις αμιγείς εκπαιδευτικές μονάδες, τα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (ΤΕΓ) και τα παρoικιακά ελληνικά σχολεία** με σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών και μαθητριών, των γονέων τους και της ευρύτερης Ελληνικής Παρoικίας για τη βαρύνουσα σημασία της Ελληνόγλωσσης Παιδείας και του Ελληνικού Πολιτισμού σε συνδυασμό με το έργο του Διονυσίου Σολωμού (π.χ. ομιλίες για την

ανάδειξη της διαχρονικής εξέλιξης της Ελληνικής γλώσσας και την προβολή και διάδοση του Ελληνικού Πολιτισμού στην πανανθρώπινη διάστασή της, την αλληλεπίδραση της Ελληνικής γλώσσας με τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τις Καλές Τέχνες, την προώθηση γνώσης για την ελληνική επιστημονική, πολιτιστική και φυσική κληρονομιά, παρουσιάσεις για την Ιστορία και τη Γεωγραφία της χώρας μας, τη Μυθολογία, την Αρχαιολογία, την Επιστήμη και τη Φιλοσοφία, την Ελληνική Ποίηση και Πεζογραφία, την ανάδειξη της ποίησης του Διονυσίου Σολωμού, κ.λπ.).

- **Σχεδιασμός και υλοποίηση μαθησιακών δραστηριοτήτων στις σχολικές τάξεις που συνδέονται στενά με το Πρόγραμμα Σπουδών και τα σχολικά βιβλία.** Ενδεικτικά μπορούν να αξιοποιηθούν πολυτροπικά κείμενα από τις διάφορες μορφές της Ελληνικής Γλώσσας (γραπτά αποσπάσματα από αρχαία, ελληνιστικά, εκκλησιαστικά, βυζαντινά και επίκαιρα κείμενα), θεατρικά δρώμενα, ελληνικά τραγούδια, ποιήματα και πεζά λογοτεχνικά έργα νεότερων συγγραφέων και ποιητών όπως ο Παλαμάς, ο Καζαντζάκης, ο Καβάφης, ο Σεφέρης, ο Ελύτης, κ.λπ. Οι ποικίλες παιδαγωγικές ενέργειες αποβλέπουν κατά βάση στην ενεργητική εμπλοκή των μαθητών σε δράσεις παραγωγής γραπτού και

προφορικού λόγου (αγώνες επιχειρηματολογίας, προφορικές παρουσιάσεις, ελεύθερη γραπτή έκφραση, παιχνίδια λεξιλογίου, βιωματικά εργαστήρια, παιχνίδια ρόλων, λέσχες λογοτεχνικής ανάγνωσης, διαγωνισμοί φιλιανανωσίας, κ.λπ.).

- **Δημιουργία ελκυστικών ευκαιριών επικοινωνίας και αξιοποίηση δικτύων πολιτισμικών ανταλλαγών μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας** από ομάδες μαθητών της Ελληνόγλωσσης Εκπαίδευσης στο εξωτερικό (π.χ. συνομιλία με έναν συγγραφέα παιδικής λογοτεχνίας από την Ελλάδα μέσω skype, ενημέρωση από έναν γλωσσολόγο ή επιστήμονα άλλης ειδίκευσης, χρήση του YouTube στο μάθημα, ανταλλαγή εμπειριών και ανάδειξη των πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων της

Ελληνικής Διασποράς, κατάλληλη ενσωμάτωση εκπαιδευτικού υλικού και πολυμεσικών πόρων του ΚΕΓ, κ.λπ.). Επιπλέον, μπορούμε να κεντρίσουμε την περιέργεια των μαθητών προσκαλώντας τους να περιγράψουν το σχολείο τους σε μια μακρινή τάξη στην άλλη άκρη του πλανήτη αξιοποιώντας το διαδίκτυο, για να μοιραστούν σκέψεις και συναισθήματα από την εμπειρία τους ή ακόμα να εκφράσουν αυθεντικές μαρτυρίες και ελληνογενή έθιμα και μύθους από τη ζωντανή μας παράδοση, ίσως με παιγνίδι και δραματοποίηση. Τέλος, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητα των μαθητών μπορεί να γίνεται προσεκτική αξιοποίηση εφαρμογών της κινητής τηλεφωνίας και του διαδικτύου (π. χ. Instagram, Snapchat, FaceTime, WhatsApp).

- **Ανάθεση ερευνητικών εργασιών (projects), ατομικών ή ομαδικών στους μαθητές και τις μαθήτριες,** για την ανάπτυξη μελετημένων μαθησιακών δραστηριοτήτων στον τομέα της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ελληνικής καταγωγής μαθητών του εξωτερικού και των ατόμων μη ελληνικής καταγωγής που επιθυμούν να γνωρίσουν την ελληνική γλώσσα και τον πολιτισμό (διαθεματικές δράσεις, διαπολιτισμικές προσεγγίσεις, συγκριτική διερεύνηση των εθίμων της χώρας καταγωγής και της χώρας υποδοχής, εκπόνηση δημιουργικών εργασιών με κύριο άξονα τη μακρόχρονη αλληλεπίδραση του Ελληνισμού στην Ελλάδα και την Κύπρο, διασχολικές συμπράξεις, ανάγνωση και παρουσίαση λογοτεχνικών βιβλίων, δημιουργική γραφή, εκθέσεις βιβλίων παιδικής λογοτεχνίας, επίσκεψη ειδικών στην τάξη, παππούδων/γιαγιάδων, κ.λπ.).

Κατά τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Ελληνικής Γλώσσας από τις προηγούμενες ενδεικτικές προτάσεις οι εκπαιδευτικοί των ελληνικών σχολείων μπορούν να επιλέξουν, να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν εκείνες που ταιριάζουν καλύτερα στις ιδιαίτερες συνθήκες της τάξης και του σχολείου τους. Όλοι μας μπορούμε επίσης να σκεφτούμε και να θέσουμε σε εφαρμογή

κι άλλες καινοτόμες ιδέες που εστιάζουν στην παγκοσμιότητα της ελληνικής γλώσσας. Την ημέρα αυτή καλούμαστε όλοι να αναπτύξουμε πρωτοβουλίες και δραστηριότητες που ενισχύουν την παρουσία της ελληνικής γλώσσας και προάγουν την ευρύτερη προσπάθεια διάδοσης των ανθρωπιστικών αξιών του ελληνικού πολιτισμού σε οικουμενικό επίπεδο. Η σύγχρονη πρόκληση είναι να φέρουμε στο διεθνές προσκήνιο τη γλώσσα μας. Να προωθήσουμε το άνοιγμα της ελληνικής γλώσσας πέρα από τις χώρες διαμονής ελληνοφώνων, επειδή ο ελληνικός πολιτισμός μέσω της γλώσσας μπορεί να συμβάλει σε ένα παγκόσμιο πνεύμα αλληλοκατανόησης, παραγωγικής συνεργασίας και οικουμενικής ειρήνης.

Εν κατακλείδι, αξίζει τον κόπο να ενθαρρύνουμε όλοι μας την προκείμενη προσπάθεια για να εκτιμήσουμε την πνευματική δύναμη και την ομορφιά της γλώσσας μας, μεταδίδοντας ευρύτερα τη σημασία της Ελληνικής γλώσσας και βοηθώντας απτά στην προβολή και τη διάδοσή της. Υποστηρίζοντας την παρουσία της ελληνικής γλώσσας επεκτείνουμε την επιρροή της ελληνικής σκέψης, ενισχύουμε την ίδια την πατρίδα μας.

«Είθε η Ελληνική
γλώσσα να γίνει κοινή
όλων των λαών.»
Βολταίρος

13. Salutation of the Head of the Education Office at the Greek Embassy in London for the New Year 2019

At the dawn of the new year 2019, I would like to express my warmest wishes for a year full of love, solidarity, peace and bliss to all the Greek teachers, learners and parents living in the North of Europe.

During the last 10 years, Greek schools are struggling to form a new identity within the new global society in order to address the profound challenges that the financial crisis and the international changes have brought to our country. Our schools, being intellectual centres, manage to preserve the Greek language and support young and adult learners of various backgrounds. The school curriculum, in an effort to enrich the learning experience of the bilingual students, integrates national, European and global aspects, trying to prepare them for the current and the future multicultural environment.

Under these circumstances, the promotion and dissemination of the exceptional Greek language is important in order to keep Greek and Cypriot Hellenism united. Our learners are taught Greek by experienced seconded Greek teachers using the best material available. In that way, the students have plentiful opportunities not only to learn Modern Greek but also to understand how this language has affected the world's intellect and how it can help them shape their own cultural identity. Our schools, on the one hand connect expatriate students to the Greek community and to the country of origin and on the other hand promote the students' integration into the new country.

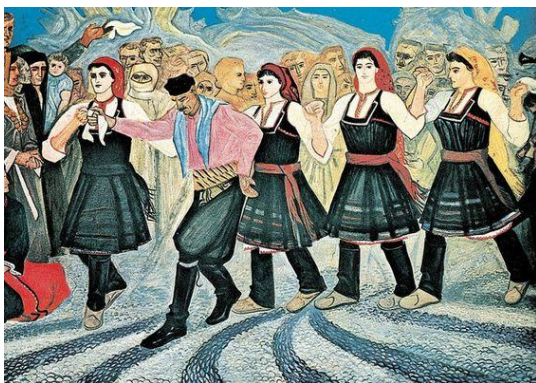
It is widely known that the learning experience is enhanced through a learner-centered, active, experimental, authentic and co-operative teaching approach. A school which respects diversity, makes good use of technology and it is up to date, open and innovative can also help in the same direction. In that spirit, the schools of the Greek Diaspora promote not only the learners' knowledge and skills but also their attitudes and values. Thanks to the teachers, Greek schools are attuned to the modern requirements and aspire a common vision for the improvement of the quality of the Greek Education.

Let us stress here that love and solidarity should not just be an ephemeral wish. On the contrary, they should characterize our way of life in order to inspire and motivate the new generations. I hope everyone who is closely connected with the learning process i.e. the heads of the Parents' Association, the members of the School Committees and the Head

Teachers, to carry on with their service cooperating effectively for the best outcome. Having the strong belief that Greek schools are able to contribute to a better world, I warmly wish every success to our educational tasks for the benefit of our students.

May you have a year that is filled with health, love and hope!

Head of the Education Office
Dr George Kosyvas

14. Ανοιχτή πρόσκληση συμμετοχής μαθητών στην 6^η διεθνή Ολυμπιάδα του Ελληνισμού

Η Ένωση Ελλήνων Ρουμανίας, η οποία αποτελεί έναν ομογενειακό φορέα μέλος του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού και της Παγκόσμιας Διακοινοβουλευτικής Ένωσης Ελληνισμού, έχει στόχο την διατήρηση και προώθηση της ελληνικής γλώσσας και πολιτιστικής κληρονομιάς στη Ρουμανία.

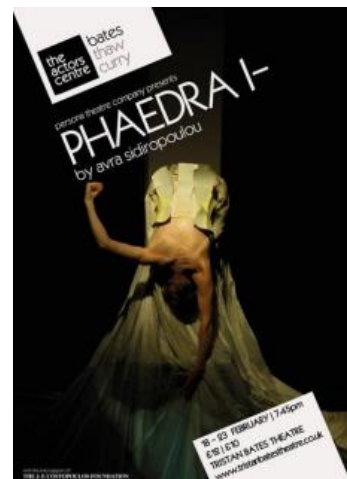
Αξιόπαινο επίτευγμα της δραστηριότητας της Ένωσης είναι η εισήγηση νόμου για τον εορτασμό της ελληνικής γλώσσας στις 9 Φεβρουαρίου και η ψήφιση του από το ρουμανικό κοινοβούλιο. Από φέτος θα εορταστεί επισήμως σε όλη τη χώρα η Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας. Η μεγάλη αυτή

αναγνώριση της αξίας της ελληνικής γλώσσας επήλθε ύστερα από μακροχρόνιες προσπάθειες και συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας της Ρουμανίας.

Καθοριστικός ήταν και ο ρόλος της ετήσιας διοργάνωσης Ολυμπιάδας Νέων Ελληνικής Γλώσσας σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Επιθυμία της Ένωσης Ελλήνων Ρουμανίας είναι η γιορτή της ελληνικής γλώσσας να συμπεριλάβει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό όσων αγωνίζονται για την ελληνομάθεια σε όλο τον κόσμο γι' αυτό στέλνει ανοιχτή πρόσκληση προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για Συμμετοχή στην 6^η Διεθνή Ολυμπιάδα τον προσεχή Σεπτέμβριο.

Για περαιτέρω πληροφορίες <http://www.uniunea--elena.ro/>.

15. Θεατρική Παράσταση από την Ελληνική Ομάδα Persona στο Λονδίνο

Η παράσταση Phaedra I-, σε κείμενο και σκηνοθεσία της Αύρας Σιδηροπούλου, αποτελεί το νέο διεθνές πρότζεκτ της Καλλιτεχνικής Ομάδας Persona, με τη σύμπραξη καταξιωμένων καλλιτεχνών από την Ελλάδα και τη Μ. Βρετανία. Γραμμένο στην αγγλική γλώσσα, το έργο παρουσιάζεται σε παγκόσμια πρώτη προβολή στο

Λονδίνο, στο γνωστό θέατρο Tristan Bates στις 18-23 Φεβρουαρίου, για εννέα παραστάσεις.

Πρόκειται για μία σόλο πολυμεσική απεικόνιση της θρυλικής γυναίκας του Βασιλιά Θησέα, που ερωτεύεται παράφορα τον νεαρό Ιππόλυτο. Σε αυτή την εκδοχή, η Φαίδρα, ακροβατεί επάνω στο μύθο της παράδοξης Βασίλισσας και την ψυχική ασάφεια του σύγχρονου ανθρώπου, που ασφυκτιά μέσα στα ερείπια μιας παρηκμασμένης μητρόπολης. Στη δραματουργική και σκηνική αμφισημία της, αναδεικνύει την τυφλή πορεία του σώματος που έλκεται από το κενό εξαιτίας της αδηφάγου δύναμης της ανίας.

Η χρήση 3D-mapping, βιντεοπροβολών και η μινιμαλιστική αισθητική αποδίδουν ένα ιδιαίτερα ποιητικό οπτικό ταξίδι μέσα από τους σταθμούς της προσωπικής και δημόσιας ιστορίας της. Η performer ενσαρκώνει όλους τους χαρακτήρες του αρχαίου μύθου που μας έδωσαν ο Ευριπίδης, ο Σενέκας και ο Ρακίνας. Επιθυμώντας να ξεφύγει από το υπαρξιακό κενό που την στοιχειώνει, η Φαίδρα υιοθετεί τον λόγο τους και παράλληλα βρίσκεται σε διαρκή διάλογο με τους ψηφιακούς της εαυτούς: γίνεται η Αφροδίτη, ο Θησέας, ο Ιππόλυτος, ο Χορός, και η ίδια η πόλη της κρίσης.

Μία σύγχρονη, πολυαισθητηριακή απόδοση της ακόρεστης επιθυμίας για δράση και για αγάπη.

18-23 Φεβρουαρίου, 2019

Tristan Bates Theatre,

1A Tower St, Covent Garden

WC2H 9NP London

+44 020 3841 6601

Κοντινότερος σταθμός μετρό: Covent Garden / Leicester Square Station

Για εισιτήρια και πληροφορίες:

<https://www.tristanbatestheatre.co.uk/whatson/phaedra-i>

boxoffice@actorscentre.co.uk

Η παράσταση

Συγγραφέας – σκηνοθέτης: Αύρα Σιδηροπούλου

Ερμηνεία: Elena Pellone

Σκηνογράφος – Ενδυματολόγος – Βίντεο: Μικαέλα Λιακατά

Concept δραματουργίας: Miranda Manasiadis

Δραματολόγος παράστασης: Ελένη Γκίνη

Μουσική σύνθεση: Βάνιας Απέργης

Σχεδιασμός φωτισμού: Άννα Σμπώκου

Βοηθοί σκηνοθέτη: Ιουλία Κόγκκου, Μαρία

Χατζησυλλή

Διευθυντής φωτογραφίας: Μιχάλης Δημητρίου

<http://www.persona.gr/>

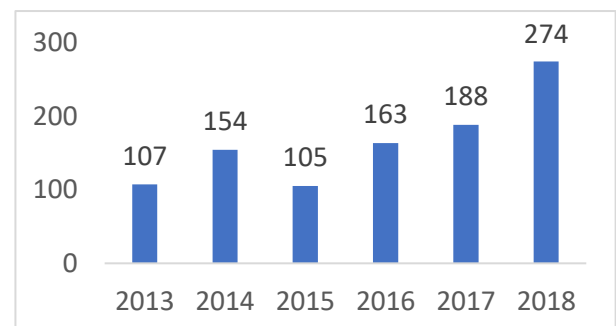
Με την ευγενική υποστήριξη

ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

16. Μεγάλη επιτυχία των μαθητών στην απόκτηση του Κρατικού Πιστοποιητικού Ελληνομάθειας Μαΐου 2018 – Προετοιμασία των εξετάσεων Μαΐου 2019

Με μεγάλη συμμετοχή μαθητών πραγματοποιήθηκαν οι εξετάσεις για την απόκτηση του Κρατικού Πιστοποιητικού Ελληνομάθειας στα εξεταστικά κέντρα της περιοχής του Γραφείου Συντονιστή Εκπαίδευσης Λονδίνου. Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τη διαχρονική εξέλιξη του συνολικού αριθμού επιτυχόντων.

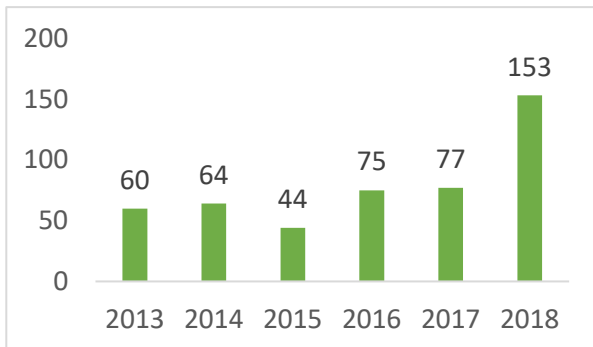
Αριθμός επιτυχόντων για το Κρατικό Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας στις χώρες ευθύνης του ΓΣΕΛ (2013-2018)

Με επιτυχία διεξήχθησαν και τη φετινή χρονιά οι εξετάσεις για την Πιστοποίηση της Ελληνομάθειας στο

Εξεταστικό Κέντρο του Λονδίνου, με το ποσοστό της αύξησης των υποψηφίων να αγγίζει το 15% συγκριτικά με τη περσινή χρονιά και να υποδηλώνει την σημαντική και αδιάσπαστη παρουσία του Ελληνικού στοιχείου και του Ελληνικού Πολιτισμού στη Γηραιά Αλβιώνια. Ο παρακάτω πίνακας δείνει τη διαχρονική εξέλιξη του συνολικού αριθμού επιτυχόντων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Αριθμός επιτυχόντων για το Κρατικό Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας στο Ηνωμένο Βασίλειο (2013-2018)

Στην εξέταση, την οποία στέγασε το Ελληνικό Κέντρο του Λονδίνου, σημαντικότερη υπήρξε η συμβολή των ανθρώπων που δραστηριοποιήθηκαν ενεργά στη πραγματοποίηση και ολοκλήρωσή της και πιο συγκεκριμένα των εκπαιδευτικών: κ.Τζανιδάκη-Κρεπς Δήμητρας, κ. Τουρίμπαμπα Αγγλαίας, κ. Τσαγκούρια Πολύμνιας, κ. Κουτσάκη Κωνσταντίνας και της κ. Φυτιλή Γεωργίας που εργάστηκαν ως εξετάστριες και αξιολογήτριες, καθώς και της κ.Τσανέλη Ελεάννας, κ. Κυβεντίδη Ίριδας και της κ. Μαρτίνη Νικολέτας, υπεύθυνων για τη διαδικασία της επιτήρησης.

Καταλυτικός ο ενθουσιασμός και η χαρά που διαχέονταν στο περιβάλλον από τους υποψηφίους, καθώς ήταν αυτά που προσέδωσαν έναν μοναδικό χαρακτήρα στην όλη διοργάνωση, με την δύναμη της επιθυμίας να καθρεφτίζεται στα πρόσωπά τους και να παραγκωνίζει την αίσθηση της υποχρέωσης.

Κάτι που προδίδει πως είτε μέσω της σύνδεσης και της δύναμης των καταβολών είτε μέσω της μαγείας που αυτή, γενικότερα, ασκεί στους ανθρώπους, η ελληνικότητα «φωλιάζει» αυθόρμητα στην ψυχή των ανθρώπων που καλωσορίζουν την κάθε ημέρα τους μακριά από την Ελλάδα...

Μία ηχηρή απόδειξη πως η δύναμή της απλώνεται και επισκιάζει κάθε μίλι πραγματικής απόστασης, κερδίζοντας χιλιάδες «μίλια» μέσα στην καρδιά τους...

Η εξέλιξη του αριθμού των υποψηφίων κατά την τελευταία τετραετία στα εξεταστικά κέντρα της περιοχής ευθύνης του Γραφείου Συντονιστή Εκπαίδευσης Λονδίνου φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Αριθμός επιτυχόντων για το Κρατικό Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας ανά εξεταστικό κέντρο στις χώρες ευθύνης του ΓΣΕΛ (2013-2018)

Εξεταστικά Κέντρα	ΜΑΙΟΣ 2015	ΜΑΙΟΣ 2016	ΜΑΙΟΣ 2017	ΜΑΙΟΣ 2018
1 Λονδίνο	24	58	36	42
2 Εδιμβούργο	11	7	13	3
3 Γλασκώβη	9	10	13	10
4 Μπέρμινγχαμ	-	-	7	23
5 Κέιμπριτζ	-	-	8	23
6 Μπίστολ	-	-	-	42
7 Μάντσεστερ	-	-	-	10
8 Δουβλίνο	7	11	12	5
9 Στοκχόλμη	30	38	57	52
10 Γκέτεμποργκ	5	8	18	25
11 Όσλο	7	15	18	20
12 Κοπεγχάγη	6	12	6	14
13 Βίλνιους	6	4	-	5
ΣΥΝΟΛΟ	105	163	188	274

Στη Μεγάλη Βρετανία, εκτός από το εξεταστικό κέντρο Λονδίνου, λειτουργούν άλλα 8 εξεταστικά κέντρα του ΚΕΓ: **Εδιμβούργου, Γλασκώβης, Μπέρμινγχαμ, Μάντσεστερ, Μπίστολ, Σέφφιλντ, Μάνσφιλντ και Κέιμπριτζ**. Στις άλλες χώρες της Βόρειας Ευρώπης οι εξετάσεις πραγματοποιήθηκαν στα ακόλουθα εξεταστικά κέντρα: **Στοκχόλμης, Γκέτεμποργκ, Κοπεγχάγης, Όσλο, Δουβλίνου και Βίλνιους**.

Το πιστοποιητικό επάρκειας της Ελληνομάθειας είναι τίτλος γλωσσομάθειας το οποίο χορηγείται από το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ) που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, έχει ευρωπαϊκή και διεθνή αναγνώριση και βρίσκεται σε πλήρη αντιστοιχία προς τα επίπεδα που περιγράφει το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες.

Ο στόχος των μαθητών για την απόκτηση του Κρατικού Πιστοποιητικού Ελληνομάθειας αποτελεί θαυμάσια παιδαγωγική ευκαιρία για τη βελτίωση των ικανοτήτων τους στην ελληνική γλώσσα, για τη χρήση της γλώσσας στην επικοινωνία και την αποτελεσματική ανάπτυξη δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου.

Για την κατάλληλη προετοιμασία των υποψηφίων για τις εξετάσεις συστήνεται να χρησιμοποιούνται τα βιβλία της σειράς «ΚΛΙΚ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ», τα οποία μπορούν να αγοραστούν από το ΚΕΓ. Ειδικότερα κατά τη διαδικασία προετοιμασίας και την εξέταση της Ελληνομάθειας:

- Οι μαθητές αποκομίζουν βιώματα επιτυχίας, ενισχύουν την αυτοπεποίθησή τους για την κατοχή της ελληνικής γλώσσας και σταδιακά εξοικειώνονται με τις αξίες του ελληνικού πολιτισμού.
- Οι γονείς ενημερώνονται αντικειμενικά για τα εκάστοτε αποτελέσματα της αξιολόγησης των παιδιών τους στην ελληνική γλώσσα ως ξένη/δεύτερη γλώσσα.
- Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν απτά τις επιμέρους δεξιότητες των μαθητών τους και την πρόδοό τους, έτσι ώστε να είναι σε θέση να λαμβάνουν μελετημένες διδακτικές αποφάσεις για την ανατροφοδότηση της μάθησης.

Το Κρατικό Πιστοποιητικό Ελληνομάθειας απευθύνεται προς όλους: σε αλλογενείς και ομογενείς, σε Ελλαδίτες και Ελληνοκυπρίους, σε ενήλικες και νέους.

Εκτός από τη χρησιμότητά του σε όσους επιθυμούν να εργαστούν και να σπουδάσουν στην Ελλάδα και την Κύπρο, έχει βαρύνουσα παιδαγωγική σημασία για τους μαθητές που διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οι οποίοι μαθαίνουν τα ελληνικά ως ξένη γλώσσα.

Επιπλέον, οι μαθητές των αγγλικών σχολείων, μπορούν να αξιοποιήσουν τη Νέα Ελληνική Γλώσσα (Modern Greek) για να φοιτήσουν σε βρετανικά πανεπιστήμια. Η συστηματική τριβή των μαθητών αυτών από μικρή ηλικία για την απόκτηση του τίτλου

ελληνομάθειας θα είναι μαθησιακά ωφέλιμη αργότερα, αφού υποστηρίζει και υπηρετεί τις ίδιες γλωσσικές δεξιότητες που απαιτούν τα GCSE, AS και A Levels.

Επιπρόσθετα, ο προαναφερόμενος τίτλος αποτελεί πιστοποίηση της επάρκειας της ελληνικής γλώσσας και εκδίδεται ύστερα από επιτυχή συμμετοχή σε γραπτές και προφορικές εξετάσεις, καταναμημένες σε 6 γλωσσικά επίπεδα: A1, A2, B1, B2, Γ1, Γ2.

«Διεξαγωγή εξετάσεων Πιστοποίησης Επάρκειας της Ελληνομάθειας-Μάιος 2019»

Ο ενημερωμένος κατάλογος όλων των εξεταστικών κέντρων για την πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας υπάρχει στην ιστοσελίδα <http://www.greek-language.gr/certification/node/9>.

Δείγματα θεμάτων βρίσκονται αναρτημένα ή αναρτώνται στην ιστοσελίδα

<http://www.greek-language.gr/certification/node/12>.

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις έχουν οι υποψήφιοι που έχουν συμπληρώσει το **8ο έτος της ηλικίας τους την 31η Μαΐου** του τρέχοντος έτους. Ειδικότερα, δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις για το επίπεδο A1 για παιδιά 8-12 ετών έχουν τα παιδιά αλλοδαπών, αλλογενών και ομογενών που είναι 8-12 ετών (έχουν συμπληρώσει το 8ο έτος και δεν έχουν υπερβεί το 12ο την 31η Μαΐου του τρέχοντος έτους). Δεν υφίσταται άλλος ηλικιακός περιορισμός. Πρέπει ωστόσο να συστήνεται στους υποψήφιους ηλικίας κάτω των 16 ετών να μην επιδιώκουν τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις του B2, του Γ1 και του Γ2 επιπέδου, γιατί το περιεχόμενο των εξεταστικών θεμάτων απαιτεί γνώσεις και εμπειρίες που δε διαθέτουν οι μικρής ηλικίας υποψήφιοι.

«Examination for the Certificate of Attainment in Greek»

A full updated list of the examination centres for the Certification of Attainment in Greek is available at <http://www.greek-language.gr/certification/node/9>.

Sample tests can be found on our site: <http://www.greek-language.gr/certification/node/12>.

Για περισσότερες πληροφορίες και απαντήσεις στις πιθανές ερωτήσεις σας μπορείτε να λάβετε από το

Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης Λονδίνου στο τηλέφωνο 0044(0)2072215977 ή στην ιστοσελίδα

<http://hellenic-education-uk.europe.sch.gr/>

Για την ελληνομάθεια η συνεργατική προσπάθεια όλων αξίζει τον κόπο!

17. «Έκθεση-Μουσείο» από τη Γ΄ τάξη του Ελληνικού Δημοτικού Σχολείου Λονδίνου

Η Γ΄ τάξη του σχολείου μας στα πλαίσια του μαθήματος της Γλώσσας διοργάνωσε έκθεση-μουσείο με τις συλλογές των μαθητών. Οι μαθητές έφεραν στο σχολείο αγαπημένα αντικείμενα και τα εξέθεσαν, δίνοντας πληροφορίες γι'αυτά, όπως γίνεται σε ένα κανονικό μουσείο. Όλο το σχολείο περιηγήθηκε στο «μουσείο» μας και μελέτησε με ενδιαφέρον τα εκθέματα και τη δουλειά των μαθητών.

18. Το Ελληνικό Δημοτικό Σχολείο Λονδίνου στην Εθνική Πινακοθήκη Λονδίνου

Οι μαθητές των Α΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων του Ελληνικού Δημοτικού Λονδίνου επισκέφτηκαν την Εθνική Πινακοθήκη Λονδίνου στις 22 Οκτωβρίου 2018, χρησιμοποιώντας τα μαζικά μέσα μεταφοράς. Πάρθηκαν τα απαραίτητα μέτρα για την ασφαλή μετακίνηση των μαθητών. Επιπλέον, οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης συνόδεψαν τους μικρούς μαθητές κρατώντας τους από το χέρι στο κέντρο του Λονδίνου με μεγάλη υπευθυνότητα στα πλαίσια προγράμματος αδερφοποίησης των δύο τάξεων.

Οι μαθητές χωρίστηκαν ανά τάξη μέσα στο μουσείο και πραγματοποίησαν δραστηριότητες που είχαν προετοιμάσει οι εκπαιδευτικοί κ. Μαρία Λαλιώτη, κ. Μαριλένα Μαυροβίτη και κ. Ξανθίπη Πετρίλη. Συγκεκριμένα επισκέφτηκαν την αίθουσα του Ιμπρεσιονισμού, της Αναγέννησης, του Μπαρόκ και εστίασαν την προσοχή τους σε έργα που είχαν από πριν επιλεγεί, όπως τα Ηλιοτρόπια του Βαν Γκογκ,

η Λίμνη με τα Νούφαρα του Κλωντ Μονέ, οι πίνακες του Δομίνικου Θεοτοκόπουλου κ.ά.

Τα παιδιά έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και έτσι η αναζήτηση στους χώρους της Εικαστικής Τέχνης συνεχίστηκε και στο χώρο του σχολείου με ζωγραφική, χρώματα και τεχνικές της εποχής των ζωγράφων.

Στην εκδρομή συμμετείχαν, επίσης, οι εκπαιδευτικοί κ. Μαριλίτα Παπασάθη και Κωνσταντίνα Πάπαρη, καθώς επίσης και η Διευθύντρια του σχολείου, κ. Βαρβάρα Μασούρου.

19. Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου: Εκπαιδευτικές δράσεις 2018-2019

Ενότητα «Life in Modern Britain – British Values»

Τη **Δευτέρα 5 Νοεμβρίου 2018** το Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου γιόρτασε το Bonfire Night ή αλλιώς «Νύχτα των Πυροτεχνημάτων» ακολουθώντας τις πολιτιστικές εκδηλώσεις της χώρας υποδοχής καθώς και την ανάγκη να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τη ζωή στη σύγχρονη Βρετανία. Τα παιδιά δοκίμασαν τεχνική με ξυλόκολλα και χρυσόσκονη και δημιούργησαν πυροτεχνήματα.

Ενότητες: «Διαπολιτισμική εκπαίδευση» και «Life in Modern Britain – British Values»

Στο πλαίσιο του εορτασμού της Ινδουιστικής γιορτής του Φωτός (Diwali) στις **07 Νοεμβρίου 2018**, τα παιδιά του Ελληνικού Νηπιαγωγείου Λονδίνου ήρθαν σε επαφή με τα έθιμα και τις παραδόσεις της γιορτής. Η παρούσα γιορτή είναι αφενός σημαντική για την πολυπολιτισμική κοινωνία της Βρετανίας και αφετέρου της ευρύτερης περιοχής Ealing που βρίσκεται το σχολείο. Τα παιδιά είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν το περιεχόμενο της γιορτής, μέσα από συζήτηση, μουσική, χορό βιώνοντας πτυχές της γιορτής, κατασκεύασαν & ζωγράρισαν «diyas» (παραδοσιακά λυχνάρια λαδιού) και εντυπωσιάστηκαν με τα περίτεχνα «rangoli» (επιδαπέδιες διακοσμήσεις με χρωματιστό ρύζι, άμμο και πέταλα λουλουδιών).

Εορταστικές εκδηλώσεις για την επέτειο της 17ης Νοεμβρίου - Πολυτεχνείο

Την **Παρασκευή 16 Νοεμβρίου 2018** το Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου γιόρτασε την επέτειο του Πολυτεχνείου (17 Νοεμβρίου). Τα παιδιά γνώρισαν μέσα από τη βιωματική μάθηση τις έννοιες της δημοκρατίας και του σεβασμού. Μέσα από το βιβλίο με τίτλο «Στο δάσος» τα παιδιά προσέγγισαν τη διαδικασία ψηφίζω-αποφασίζω-σέβομαι την ετυμολογία της πλειοψηφίας και ψήφισαν για το αγαπημένο τους ζώο.

Ενότητες: «Διαπολιτισμική εκπαίδευση» και «Life in Modern Britain – British Values»

Τη **Δευτέρα 12 Νοεμβρίου 2018** στο Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου επεξεργαστήκαμε την «Ημέρα Μνήμης», γνωστή ως Remembrance Day που γιορτάζεται την 11^η Νοεμβρίου κάθε έτους στην Αγγλία. Τα παιδιά με τη βοήθεια οπτικοακουστικών μέσων επεξεργάστηκαν το ποίημα “In Flanders Fields”, έφτιαξαν παπαρούνες, και προβληματίστηκαν σχετικά με τα δεινά του πολέμου και την έννοια της δημοκρατίας και της ειρήνης. Στο πλαίσιο του εορτασμού επισκεφτήκαμε το National Army Museum, την Πέμπτη 29 Νοεμβρίου 2018, όπου τα παιδιά έλαβαν μέρος σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Ενότητα «Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή»

Κατά το διάστημα 12-16 Νοεμβρίου 2018 τα σχολεία του δήμου Ealing πραγματοποίησαν την καθιερωμένη «Εβδομάδα ενάντια στο Σχολικό Εκφοβισμό» (Anti-bullying week). Τη φετινή χρονιά το θέμα του σχολικού εκφοβισμού προσεγγίστηκε μέσα από την έννοια του **Σεβασμού (Respect)**. Σε αυτό το πλαίσιο τα παιδιά του Ελληνικού Νηπιαγωγείου Λονδίνου μέσα από το πρίσμα του σεβασμού είχαν την ευκαιρία να επεξεργαστούν έννοιες που αφορούν στα Προστατευόμενα Χαρακτηριστικά (Protected Characteristics, Equality Act 2010) όπως η διαφορετικότητα και ανεκτικότητα (tolerance) σε φύλο, ηλικία, φυλή, αναπηρία & θρησκεία μέσα από ανάγνωση βιβλίων παιδικής λογοτεχνίας και βιωματικού τύπου δραστηριότητες.

Ενότητα «Επαφή και αλληλεπίδραση με άλλα σχολεία, άνοιγμα στην τοπική κοινωνία»

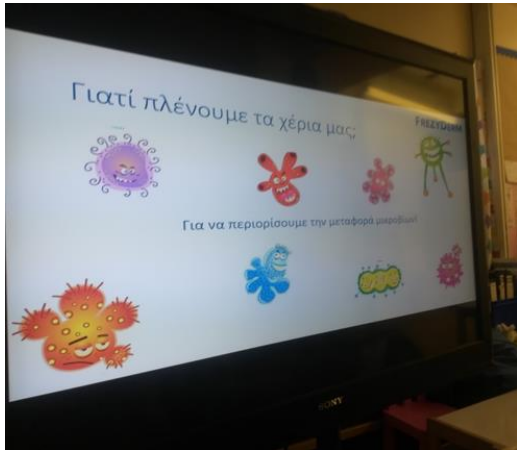

Ενότητα «Συμμετοχή σε δράσεις κοινωνικού περιεχομένου»

Φέτος το σχολείο μας έλαβε μέρος στην φιλανθρωπική καμπάνια της κυπριακής οργάνωσης **ΝΕΡΟΜΑC**, με σκοπό την αποστολή φιλανθρωπικού υλικού με τη μορφή κουτιών-δώρων (shoebboxes) σε μη προνομιούχα κυπριόπουλα. Για τη συγκεκριμένη δράση αξιοποιήθηκε υλικό που υπήρχε στο νηπιαγωγείο καθώς και ευγενικές προσφορές από γονείς. Τα παιδιά μέσα από μαθηματικές διαδικασίες (σύνολα, κατηγορίες, μοίρασμα) οδηγήθηκαν στο γέμισμα των κουτιών καθώς και στη διακόσμηση τους ως δώρα. Το Σάββατο 24 Νοεμβρίου 2018, υπεύθυνοι της οργάνωσης συνέλεξαν τα κουτιά από το σχολείο με σκοπό την αποστολή τους στην Κύπρο. Ευχαριστούμε τους γονείς για την προσφορά τους και την καθολική συμμετοχή τους.

Στο πλαίσιο συνεργασίας και αλληλεπίδρασης με άλλα σχολεία και ανοίγματος στην τοπική κοινωνία, την **Τετάρτη 28 Νοεμβρίου 2018** πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο Ελληνικό Νηπιαγωγείο & Δημοτικό Σχολείο Λονδίνου του αγγλικού σχολείου **Avenue House School**. Συγκεκριμένα, στο νηπιαγωγείο υποδεχθήκαμε τους μαθητές της Α' Δημοτικού (Year 1, χρονολογικά συμπίπτουν με τα παιδιά του νηπιαγωγείου 5-6 ετών) μαζί με την εκπαιδευτικό κ. Nicole Weller και το Διευθυντή του σχολείου κ. Justin Sheppard. Τα παιδιά αλληλεπίδρασαν, βρήκαν τρόπους προσέγγισης και επικοινωνίας με τους συνομηλίκους τους, έπαιξαν, και έλαβαν ενεργό μέρος ως οικοδεσπότες και οικοδέσποινες στα «Εργαστήρια Χριστουγεννιάτικων Κατασκευών». Λειτουργήσαν τρία (03) εργαστήρια: 'Κατασκευής Στεφανιών', 'Κατασκευής Γύψινων στολιδιών' & 'Κατασκευής Ταράνδων με ξύλινα μανταλάκια' και σε κάθε εργαστήριο ήταν υπεύθυνα τέσσερα (04) παιδιά τα οποία είχαν εξοικειωθεί με το λεξιλόγιο της εκάστοτε δραστηριότητας στα αγγλικά για να διευκολύνουν την επικοινωνία και αλληλεπίδραση τους με τους φιλοξενούμενους. Τα παιδιά του **Avenue House School** πήραν τις κατασκευές τους ως ενθύμιο της ανταλλαγής και συνεργασίας καθώς και μελομακάρονα που ετοίμασαν οι γονείς του νηπιαγωγείου για να γνωρίσουν ελληνικές παραδοσιακές χριστουγεννιάτικες γεύσεις. Για τους εκπαιδευτικούς ετοιμάσαμε κηροπήγια από ανακυκλώσιμα υλικά.

Ενότητα «Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα/δράσεις»

Στο πλαίσιο της **Παγκόσμιας Ημέρας Πλούσιματος Χεριών**, την **Παρασκευή 30 Νοεμβρίου 2018**, το Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου φιλοξένησε τη συνεργάτη της εταιρείας Frezyderm UK, κ. Δανάη Παπαγγελή. Μέσα από παρουσίαση, αναδείχθηκαν και συζητήθηκαν μαζί με τα παιδιά οι λόγοι για την ανάγκη πλούσιματος και υγιεινής των χεριών (πριν και μετά και από ποιες καθημερινές δραστηριότητες) καθώς και τη διαδικασία συγκεκριμένων βημάτων για το πλύσιμο των

χεριών. Ευχαριστούμε τη Διευθύντρια της Frezy Derm στο Λονδίνο κ. Σοφία Αποστολοπούλου για τη συνεργασία με το Ελληνικό Νηπιαγωγείο Λονδίνου και την αμέριστη υποστήριξή τους σε θέματα ενημέρωσης για την υγιεινή και την προστασία χεριών και δοντιών.

20. Η Ενσωμάτωση της Ψηφιακής Τεχνολογίας στις Εκπαιδευτικές Μονάδες της Ελληνόγλωσσας Εκπαίδευσης (Γ. Κόσουβας)

Η επίδραση του κόσμου των «Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας» (ΤΠΕ) είναι καθολική και αυξανόμενη. Η ψηφιακή τεχνολογία έχει φέρει επανάσταση βελτιώνοντας πολλές πλευρές της ζωής μας, το ίδιο ισχύει και για την εκπαίδευση. Επιτρέπει σε όλους να μαθαίνουν οπουδήποτε και οποτεδήποτε, μέσω κατάλληλων ψηφιακών συσκευών, μόνοι τους ή με τη βοήθεια καταρτισμένων εκπαιδευτών. Καθώς η τεχνολογία διαδραματίζει βαρύνουσα σημασία στην καθημερινή μας ζωή, συνεπιφέρει αλλαγές και τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες στην τάξη.

Η αξιοποίηση της τεχνολογίας συμβάλλει στη δραστηριοποίηση των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, ενθαρρύνει την ατομική μάθηση και τη συνεργασία. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επωφεληθούν από το ενδιαφέρον των μαθητών και να ενσωματώσουν την τεχνολογία στην τάξη τους κάνοντας τη μάθηση αποτελεσματική και διατηρώντας την αφοσίωσή τους στο μάθημα. Έτσι δημιουργούνται νέες ευκαιρίες για τα σχολεία, τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευόμενους.

Ορισμένες καινοτόμες μορφές αξιοποίησης της ψηφιακής τεχνολογίας στην εκπαίδευση είναι οι ακόλουθες:

- Αξιοποίηση των ΤΠΕ στα σχολικά μαθήματα: Η ενσωμάτωση των «Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας» (ΤΠΕ) στη διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων του σχολικού προγράμματος με χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών λογισμικών αποτελεί σημαντική επιλογή των σχεδιαστών των Προγραμμάτων Σπουδών. Σε πολλά μαθήματα η ψηφιακή τεχνολογία αποτελεί γέφυρα για τη σταδιακή μετάβαση στον αφηρημένο συλλογισμό. Διευκολύνει τη διερεύνηση, τον πειραματισμό, τη διαχείριση των δεδομένων, την εξαγωγή συμπερασμάτων και τον εμπλουτισμό της μάθησης.
- Ο Διαδραστικός Πίνακας: Ο Διαδραστικός Πίνακας (Interactive whiteboard) είναι μια ψηφιακή συσκευή αφής που συνδέεται με έναν υπολογιστή και ένα προβολικό. Το προβολικό (προτζέκτορας) προβάλλει το οπτικό σήμα εξόδου από τον υπολογιστή στην επιφάνεια του λευκού πίνακα και δημιουργούνται εικόνες ή

δεδομένα. Ο χρήστης μπορεί να αλληλεπιδράσει με τα εικονιζόμενα αντικείμενα, χρησιμοποιώντας με την αφή το δάχτυλό του ως ποντίκι, απευθείας στην οθόνη. Ο Διαδραστικός Πίνακας είναι ένα ισχυρό εργαλείο στην τάξη, που αυξάνει το ενδιαφέρον και την αυτοπεποίθηση των μαθητών, παρέχει περισσότερες ευκαιρίες συμμετοχής και συνεργασίας καθώς και επιλογές διαφορετικών στυλ μάθησης (ακουστικό, οπτικό, απτικό).

- Ψηφιοποίηση των διδακτικών βιβλίων. Οι μαθητές ως ηλεκτρονικοί αναγνώστες μπορούν να χρησιμοποιούν ψηφιακά βιβλία και διαθέσιμες ηλεκτρονικές πηγές δεδομένων (π.χ. ψηφιακά βιβλία ΥΠ.Π.Ε.Θ., ψηφιακό υλικό του Κ.Ε.Γ.)
- Διαδικτυακές τάξεις: Τα αμιγή σχολεία του εξωτερικού και τα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού μπορούν να συνδέονται διαδικτυακά με άλλα σχολεία και να οργανώνουν με απευθείας σύνδεση κοινά μαθήματα και projects στην ελληνική γλώσσα, τις επιστήμες ή σε θέματα πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Επίσης μπορούν να έχουν πρόσβαση σε έτοιμα μαθήματα ή διαθέσιμα εκπαιδευτικά προγράμματα.
- Διαφοροποιημένη και εξατομικευμένη διδασκαλία και μάθηση: Με την αύξηση της ψηφιακής τεχνολογίας στην τάξη, οι εκπαιδευτικοί έχουν πλέον περισσότερες δυνατότητες να προσαρμόζουν τα μαθήματα, τις δραστηριότητες και τις οδηγίες τους σε κάθε διδακτική ομάδα ή παιδί. Μπορούν να προβαίνουν σε διαφοροποίηση της διδασκαλίας και να αναθέτουν εργασίες σε κάθε μαθητή ή μαθήτριά.
- Διαδικτυακές πλατφόρμες: Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν τα εργαλεία Web 2 (π. χ. forum επικοινωνίας, Blogs και Wikis) και να βοηθήσουν τους μαθητές της τάξης να μοιράζονται πληροφορίες, να συνεργάζονται online, να σχολιάζουν τις δραστηριότητες των άλλων, να σχεδιάζουν και να επιτυγχάνουν στόχους από κοινού. Η ανταλλαγή ιδεών και μηνυμάτων μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών προάγει τη μάθηση. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν

επίσης να παρέχουν ανατροφοδότηση, εξατομικευμένη βοήθεια και επιβράβευση απευθείας στους μαθητές μέσα από διαδικτυακές πλατφόρμες ή σε σύνδεση με εκπαιδευτικές πύλες.

- Μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες: Η κατάλληλη αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας τονώνει τα κίνητρα των μαθητών και κεντρίζει το ενδιαφέρον των μαθητών που εμφανίζουν δυσκολίες μάθησης. Η χρήση ενός εικονιστικού κόσμου, φαίνεται ότι βοηθά στη συμπερίληψη ατόμων με μαθησιακά προβλήματα. Η επικοινωνία μέσω υπολογιστή μπορεί να μειώσει τις δυσκολίες που εκδηλώνουν οι εν λόγω μαθητές στην καθημερινότητά τους.
- Αξιοποίηση ποικιλίας εκπαιδευτών: Η αύξηση της ψηφιακής τεχνολογίας επηρέασε τη διαθεσιμότητα και την πρόσβαση σε καθηγητές, λογοτέχνες και επιστήμονες από όλο τον κόσμο. Για παράδειγμα ένα τμήμα μάθησης της Ελληνικής Γλώσσας στο Λονδίνο μπορεί να αποτελεί μια πολυπολιτισμική αίθουσα διδασκαλίας με διδάσκοντες που προέρχονται από την Κύπρο, την Ελλάδα, τη Μ. Βρετανία και άλλες χώρες. Εκπαιδευτικοί με διαφορετικές καταβολές φέρνουν στο μαθησιακό προσκήνιο τις δικές τους μοναδικές εμπειρίες, γνώσεις, πολιτισμούς και γλώσσες.
- Συνεργασία και μάθηση από ομοτίμους στην τάξη: Με την αύξηση της πρόσβασης στην ηλεκτρονική μάθηση, εάν παρέχεται μερική ή πλήρης διδασκαλία στο διαδίκτυο, είναι δυνατό να αναπτυχθούν ευκαιρίες συνεργασίας των μαθητών από τα πέρατα της οικουμένης. Εφόσον είναι εφικτό οι τάξεις, μπορούν να απαρτίζονται από μαθητές από όλο τον κόσμο αυξάνοντας τους τρόπους σκέψης και συμβολής στις συζητήσεις και τα μαθήματα της τάξης. Μέσα και έξω από την αίθουσα διδασκαλίας οι μαθητές μπορούν να συνεργάζονται μέσα από ηλεκτρονικές πλατφόρμες ανταλλάσσοντας ιδέες. Η μάθηση από ομοτίμους (peer-to-peer learning) έχει γίνει δημοφιλής, καθώς οι μαθητές μοιράζονται πληροφορίες και συζητούν online. Οι εκπαιδευτικοί

ενθαρρύνουν και δημιουργούν αίθουσες διδασκαλίας που εμπνέουν συζητήσεις μεταξύ ομοτίμων.

- Μάθηση από το κινητό: Υπάρχουν προγράμματα εκμάθησης που αναπτύχθηκαν για iPads, iPhones και smartphones. Ιδιαίτερα οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι μπορούν να έχουν απευθείας σύνδεση σε μαθήματα και προγράμματα και να μελετούν ακόμα και από το κινητό τους τηλέφωνο.

Η αύξηση της χρήσης της τεχνολογίας τόσο σε εικονικές όσο σε πραγματικές τάξεις περιέχει πολλά πλεονεκτήματα ενισχύοντας την ψηφιακή μάθηση. Υπάρχουν όμως και μειονεκτήματα όπως για παράδειγμα ο περιορισμός της προσωπικής αλληλεπίδρασης στην τάξη. Παρά τα μειονεκτήματα, η ψηφιακή τεχνολογία συμβάλλει στην προώθηση μαθησιακών εμπειριών μαθητών και εκπαιδευτικών από όλο τον κόσμο παρέχοντας δυνατότητες συνεργασίας και εμπλουτίζοντας τις ευκαιρίες μάθησης για όλους.

Εκείνο που θα προσδώσει αξία, είναι η παιδαγωγική αξιοποίηση των δυνατοτήτων του υπολογιστή, των δικτύων και του κινητού τηλεφώνου και όχι απλώς η τεχνολογική διάστασή τους. Πολύτιμος καταλύτης για κάθε μεταρρύθμιση είναι ο εκπαιδευτικός, ο οποίος με παιδαγωγική γνώση και εμπειρία, μαθαίνει και αξιοποιεί κατάλληλα τις δυνατότητες της ψηφιακής τεχνολογίας. Οι απελευθερωτικές δυνατότητες που υπόσχονται οι ΤΠΕ δεν είναι αυτονόητες και δεν πραγματώνονται μηχανικά και απρόσκοπτα, αλλά προϋποθέτουν αλλαγές νοοτροπιών και πρακτικών από τους

εκπαιδευτικούς και από το σύνολο των φορέων που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Στον μεταβαλλόμενο ψηφιακό κόσμο, είναι ζωτικής σημασίας οι μαθητές να εξοικειωθούν με την τεχνολογία από νεαρή ηλικία. Με την ενσωμάτωση της τεχνολογίας σε κάθε πτυχή της σχολικής ζωής, τα παιδιά θα αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες και θα σημειώσουν πρόοδο και επιτυχία. Θα πρέπει οι καινοτόμες πρακτικές μάθησης να φτάσουν σε όλες τις εκπαιδευτικές αίθουσες και να συναντήσουν όλους τους μαθητές και τους διδάσκοντες.

Γ. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΝΕΑ / ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ

21. Η ιστορία της Βασιλόπιτας: το κόψιμο της βασιλόπιτας είναι από τα ελάχιστα αρχέγονα έθιμα που επιβιώνουν.

Η αναζήτησή μας για τις ρίζες του εθίμου της βασιλόπιτας, μας οδηγεί πίσω, στην αρχαιότητα,

στις προσφορές άρτου ή και μελιπήκτων των αρχαίων ημών προγόνων, προς τους θεούς, κατά τη διάρκεια εορτών. Αναφέρει ο λαογράφος Φίλιππος Βρετάκος (“Οι δώδεκα μήνες του έτους και αι κυριώτεροι εορταί των”):

“Οι πρόγονοί μας εις την αρχαιότητα κατά τας μεγάλας αγροτικές εορτάς προσέφερον εις τους θεούς, ως απαρχήν, έναν άρτον. Επί παραδείγματι κατά την εορτήν του θερισμού, που ελέγετο Θαλύσια και ήτο αφιερωμένη εις την Δήμητρα, κατασκευάζετο από το νέον σιτάρι ένας μεγάλος εορταστικός άρτος (ένα καρβέλι), που ελέγετο “Θαλύσιος άρτος”, κατά δε την προς τιμήν Απόλλωνος εορτήν των Θαργηλίων εψήνετο, κατά το έθιμον, ο “Θάργηλος άρτος”. (περισσότερα εδώ)

Στο Σέλινο Χανίων, για παράδειγμα, ζυμώνονταν με λάδι, αλεύρι, ζάχαρη και πολλά μυρωδικά, σύμβολα της αφθονίας των οικογενειακών αγαθών. Και μόλις την έστρωνε η νοικοκυρά στο ταψί, σχεδίαζε στην όψη της με πιρούνι τσιμπητό σταυρό και άλλα πλουμίδια, που σκοπό είχαν να εξορκίσουν το κακό μάτι. Παρόμοια πίτα, με ζάχαρη και μυρωδικά, ετοιμάζαν και στις Κυδωνίες. Κι επί πλέον με κλειδί τη στόλιζαν με παράξενα σχήματα, για να κλειδώσουν την κακογλωσσιά, ενώ με δαχτυλήθρα, σύμβολο της νοικοκυροσύνης, γέμιζαν με σχέδια τα ενδιάμεσα κενά, για να είναι οι γυναίκες του σπιτιού γερές και προκομμένες.

Γλυκές βασιλόπιτες συνήθιζαν κυρίως στα αστικά κέντρα, αλλά και σε αρκετές αγροτικές περιοχές της πατρίδας μας. Τα υλικά ήταν περίπου τα ίδια. Ποίκιλε μόνο, από τόπο σε τόπο και από οικογένεια σε οικογένεια, ο τρόπος διακόσμησής της, “τα γράμματα” όπως έλεγαν. Στολίδια δηλαδή από ζυμάρι, που το καθένα αντιστοιχούσε σε μια ευχή, έναν πόθο ή μια λαχτάρα. Έτσι η γυναίκα του γεωργού “έγραφε” στην πίτα το αλέτρι, τα ζωντανά, τα στάχια, τα σακιά με το γέννημα, για να τα ευλογεί ο Αι-Βασίλης και να δώσει η χάρη του πλούσια σοδειά. Η γυναίκα του τσέλιγκα το μαντρί, τα πρόβατα, τα σκυλιά, τις καρδάρες με το γάλα. Η γυναίκα του αμπελουργού τα κούτσουρα, το βαρέλι, το πατητήρι και ό,τι άλλο ποθούσε η καρδιά της να ευλογεί ο καλοσυνάτος Άγιος.

Η παραδοσιακή Μικρασιάτικη βασιλόπιτα ήταν πολύ εντυπωσιακή σε εμφάνιση και γεύση. Εμοιάζει με ένα μεγάλο τραγανό πεντανόστιμο μπισκότο στολισμένο με δικέφαλο αετό στη μέση, ενδόμυχο ίσως πόθο και ευχή για εθνική νεκρανάσταση και ανασύσταση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η Κωνσταντινουπολίτικη πάλι βασιλόπιτα ήταν γλυκιά, φουσκωτή, αρωματισμένη με χίλια δυο μπαχαρικά και έφερε στο μέσον μεγάλο Β, το αρχικό του Αι- Βασίλη, ή το αρχικό του ονόματος του νοικοκύρη, ενώ γύρω χαραγμένα ξόμπλια με το ψαλίδι, παρέπεμπαν σε πουλιά με ανοιγμένα φτερά.

Ομως η περισσότερο συνηθισμένη πατροπαράδοτη ελληνική πρωτοχρονιάτικη πίτα ήταν η αλμυρή, πολύφυλλη και με κύριο στοιχείο γέμισης το κρέας, όπου τις ενδόμυχες ευχές και τον βαθύτερο συμβολισμό δεν έκρυβε η διακόσμηση. Αλλωστε δεν έμεναν περιθώρια για στολίδια, αφού πάνω και κάτω είχε αλλεπάλληλα καλοβουτυρωμένα φύλλα, που κατά τόπους τα ονόμαζαν “πέταρα”. Το πολύ-πολύ το επιφανειακό φύλλο, αισθητά μεγαλύτερο, ρίχνονταν κυματιστό, ώστε η επιφάνεια της πίτας να είναι πλούσια, ανάγλυφη, κυματιστή εκφράζοντας έτσι την ευχή για αφθονία των οικιακών αγαθών, σαν το κύμα της απέραντης θάλασσας. Στην αλμυρή πίτα οι ευχές, τα μαντέματα και οι συμβολισμοί εκφράζονταν κυρίως με τα “σημάδια”, που θα έκρυβε η νοικοκυρά στη βάση της ,πέρα από το πατροπαράδοτο νόμισμα για τον τυχερό του χρόνου.

Ετσι, για παράδειγμα, η ηπειρώτικη παράδοση απαιτούσε βασιλόπιτα με κοτόπουλο, χοντροκομμένο αρνίσιο κιμά ή ολόκληρα κομμάτια χοιρινό κρέας ,ανάμικτα με τραχανά, πράσα και αυγά. Και εκτός από το νόμισμα, ανάλογα με το επάγγελμα των μελών της οικογένειας, σαν “σημάδια”, μικρό ξυλάκι για υγεία των αγωγιατών, μικρό κουκουνάρι για τους ξυλοκόπους, φύλλο πουρνάρι για τον τσομπάνο, άχυρο για τον γεωργό, σταυρουδάκι για το καλό του σπιτιού ή διάφορους καρπούς, όπως σπυρί σάρι, κουκί, φασόλι, καλαμπόκι και ό,τι άλλο ποθούσε η καρδιά τους να ευλογεί και να χιλιάζει η χάρη του Αι- Βασίλη.

Στη Δυτική Μακεδονία και στη Θράκη, όταν έρχονταν ο καιρός, να μοιράσει ο πατέρας της μεγάλης πατριαρχικής οικογένειας το βιός του στους γιους, άφηνε στη χάρη του Αι-Βασίλη να κρίνει το τι έπρεπε να πάρει ο καθείς. Ετσι στη μεγάλη βασιλόπιτα τα “σημάδια” δεν έμπαιναν για ευχή, αλλά για “τάξιμο”. Και τα κομμάτια της τη χρονιά εκείνη τα ονόμαζαν “φιλιά”. Σ’ όποιου γιου το “φιλί” έπεφτε το νόμισμα, θα έπαιρνε το σπίτι. Σ’ όποιου το φασόλι, το ποτιστικό χωράφι. Το στάρι, το ξηρικό χωράφι. Η κληματόβεργα, το αμπέλι. Το άχερο τα ζωντανά κ.λ.π. Αλλά και η κοπή της βασιλόπιτας γίνονταν με αληθινή ιεροπρέπεια. Πρώτα ο νοικοκύρης την έστρεφε τρεις φορές στο όνομα της Αγίας Τριάδος. Επειτα έκανε με κλειδί , με μαχαίρι ή με πιρούνι τρεις φορές το σημείο του σταυρού, για να κόβεται η κακογλωσσιά, να κλειδώνονται τα κακά στόματα ή να αποτρέπεται το κακό μάτι. Και την ώρα ακριβώς, που άλλαζε ο χρόνος, άρχιζε να ονοματίζει τα κομμάτια, με καθιερωμένα πάντα σειρά Πρώτο ήταν του Αι-Βασίλη. Επειτα του Χριστού και της Παναγίας, του σπιτιού και στη σειρά όλων των μελών της οικογένειας, κατά ηλικία , αρχίζοντας από τους μεγαλύτερους και καταλήγοντας στα παιδιά. Κομμάτι έκοβε και για τους φτωχούς, τα ζωντανά, τα χωράφια και τα αμπέλια, το μύλο και τη βάρκα, γιατί όλα έπρεπε να πάρουν την ευλογία του Αι-Βασίλη. Και σαν απόσωνε τον εορταστικό δείπνο η οικογένεια, ο νοικοκύρης κατέβαινε στο στάβλο, να ταΐσει την πίτα τους στα ζωντανά, ενώ την επαύριο θριμάτιζε και σκορπούσε το δικό τους κομμάτι στα κτήματα και στα αμπέλια.

Σε μερικούς τόπους, όπως στην Κάρπαθο και τη Σκύρο, έπλαθαν ξεχωριστή πίτα για τα μεγάλα ζώα, τους πολύτιμους συνεργάτες του νοικοκύρη στον καθημερινό μόχθο, την οποία ονόμαζαν “βουόπιτα” ή “βοδόκλουρα” και θριματισμένη, με λίγο αλάτι, τους την τάιζαν ανήμερα της πρωτοχρονιάς. Στα Χάσια, ξεχωριστή πίτα έπλαθαν και για τον τσομπάνο, τον βοσκό των προβάτων. Αφού η οικογένεια θα είχε κόψει τη δική της πίτα, λίγο μετά τα μεσάνυχτα οι άντρες του σπιτιού πήγαιναν στη στάνη να κόψουν και την πίτα του τσομπάνου και μαζί του τραγουδούσαν και γελούσαν και χόρευαν ως το πρωί σε πασίχαρο γλέντι, που το σεκοντάριζαν

τα βελάσματα των προβάτων και των κατσικιών. Στην πίτα εκείνη το νόμισμα δεν είχε καμιά σημασία. Αντ' αυτού έβαζαν ένα κουλουριασμένο ξυλάκι, που το έλεγαν “μαντρί” και το θεωρούσαν σαν κάτι ιερό. Γι αυτό κι όποιος το εύρισκε, το παράχωνε στη στάνη, σε μέρος που δεν θα το πατούσαν άνθρωποι και ζώα.

Στην αρχοντική Σιάτιστα η παράδοση ήθελε δύο βασιλόπιτες. Μιά γλυκιά και μια αλμυρή με φύλλα. Την γλυκιά έκοβαν τα μεσάνυχτα, στην αλλαγή του χρόνου, για να τους φέρει γλυκές μέρες. Την αλμυρή, που περιείχε και το ασημένιο νόμισμα “το δώρο”, όπως το έλεγαν, την ονόμαζαν “του σπιτιού”, την έκοβαν στο εορταστικό μεσημεριανό τραπέζι της πρωτοχρονιάς, και ο τυχερός άναβε με το νόμισμα λαμπάδα για το καλό όλης της οικογένειας. Η πίτα εκείνη περιείχε επί πλέον και σταυρουδάκι από χλωρά κλαράκια για υγεία και ευτυχία.

Το έθιμο των ημερών απαιτεί ένα γλυκό «τυχερό» παιχνίδι ...την κοπή της Βασιλόπιτας. Πολλές συνταγές κυκλοφορούν όμως όλες έχουν ένα βασικό συστατικό ...το πολυπόθητο φλουρί! Πριν την κόψετε, διαβάστε την ιστορία της.

Η ιστορία της βασιλόπιτας, είναι μια ιστορία που συνέβηκε πριν από εκατοντάδες χρόνια, πριν από 1500 χρόνια περίπου, στην πόλη Καισαρεία της Καππαδοκίας, στη Μικρά Ασία. Ο Μέγας Βασίλειος ήταν δεσπότης της Καισαρείας και ζούσε αρμονικά με τους συνανθρώπους του, με αγάπη, κατανόηση και αλληλοβοήθεια

Κάποια μέρα όμως, ένας αχόρταγος στρατηγός – τύραννος της περιοχής, ζήτησε να του δοθούν όλοι οι θησαυροί της πόλης της Καισαρείας, αλλιώς θα πολιορκούσε την πόλη για να την κατακτήσει και να τη λεηλατήσει.

Ο Μέγας Βασίλειος ολόκληρη τη νύχτα προσευχόταν να σώσει ο Θεός την πόλη. Ξημέρωσε η νέα μέρα και ο στρατηγός αποφασισμένος με το στρατό του περικύκλωσε αμέσως την Καισαρεία. Μπήκε με την ακολουθία του και ζήτησε να δει το Δεσπότη, ο οποίος βρισκόταν στο ναό και προσευχόταν. Με θράσος και θυμό ο αδίστακτος

στρατηγός απαίτησε το χρυσάφι της πόλης καθώς και ότι άλλο πολύτιμο υπήρχε στην πόλη.

Ο Μέγας Βασίλειος απάντησε ότι οι άνθρωποι της πόλης του δεν είχαν τίποτε άλλο πέρα από πείνα και φτώχεια, δεν είχαν να δώσουν τίποτε αξιόλογο στον άρπαγα στρατηγό. Ο στρατηγός με το που άκουσε αυτά τα λόγια θύμωσε ακόμα περισσότερο και άρχισε να απειλεί τον Μέγα Βασίλειο ότι θα τον εξορίσει πολύ μακριά από την πατρίδα του ή κι ακόμη μπορεί να τον σκοτώσει.

Οι χριστιανοί της Καισαρείας αγαπούσαν πολύ το Δεσπότη τους και θέλησαν να τον βοηθήσουν. Μάζεψαν λοιπόν από τα σπίτια τους ότι χρυσαφικά είχαν και του τα πρόσφεραν, ώστε δίνοντάς τα στο σκληρό στρατηγό να σωθούν. Στο μεταξύ ο ανυπόμονος στρατηγός κόντευε να σκάσει από το κακό του. Διέταξε αμέσως το στρατό του να επιτεθεί στο φτωχό λαό της πόλης.

Ο Δεσπότης, ο Μέγας Βασίλειος, που ήθελε να προστατέψει την πόλη του προσευχήθηκε και μετά παρουσίασε στο στρατηγό ότι χρυσαφικά είχε μαζέψει μέσα σε ένα σεντούκι. Τη στιγμή όμως που ο στρατηγός πήγε να ανοίξει το σεντούκι και να αρπάξει τους θησαυρούς, με το που ακούμπησε τα χέρια του πάνω στα χρυσαφικά έγινε το θαύμα!

“Όλοι οι συγκεντρωμένοι είδαν μια λάμψη και αμέσως μετά έναν λαμπρό καβαλάρη να ορμάει με το στρατό του επάνω στον σκληρό στρατηγό και τους δικούς του. Σε ελάχιστο χρόνο ο κακός στρατηγός και οι δικοί του αφανίστηκαν. Ο λαμπρός καβαλάρης ήταν ο Άγιος Μερκούριος και στρατιώτες του οι άγγελοι.

Έτσι σώθηκε η πόλη της Καισαρείας. Τότε όμως, ο δεσπότης της, ο Μέγας Βασίλειος, βρέθηκε σε δύσκολη θέση! Θα έπρεπε να μοιράσει τα χρυσαφικά στους κατοίκους της πόλης και η μοιρασιά να είναι δίκαιη, δηλαδή να πάρει ο καθένας ό,τι ήταν δικό του. Αυτό ήταν πολύ δύσκολο. Προσευχήθηκε λοιπόν ο Μέγας Βασίλειος και ο Θεός τον φώτισε τι να κάνει. Κάλεσε τους διακόνους και τους βοηθούς του και τους είπε να ζυμώσουν ψωμάκια, όπου μέσα στο καθένα ψωμάκι θα έβαζαν και λίγα χρυσαφικά. Όταν αυτά ετοιμάστηκαν, τα μοίρασε σαν ευλογία στους

κατοίκους της πόλης της Καισαρείας. Στην αρχή όλοι παραξευέτηκαν, μα η έκπληξή τους ήταν ακόμη μεγαλύτερη όταν κάθε οικογένεια έκοβε το ψωμάκι αυτό κι έβρισκε μέσα τα χρυσαφικά της. Ήταν λοιπόν ένα ξεχωριστό ψωμάκι, η βασιλόπιτα . Έφερνε στους ανθρώπους χαρά κι ευλογία μαζί. Από τότε φτιάχνουμε κι εμείς τη βασιλόπιτα με το φλουρί μέσα, την πρώτη μέρα του χρόνου, τη μέρα του Αγίου Βασιλείου www.glykokyriakis.gr

Πηγή: <http://www.24grammata.com/?p=7422>

22. Το εθιμικό ποδαρικό της Πρωτοχρονιάς

Η πρώτη εθιμική κίνηση που γίνεται με τον ερχομό κάθε καινούργιου χρόνου ονομάζεται στην Ελλάδα, όπως είναι γνωστό, «ποδαρικό» (first foot, πρώτο βήμα, όπως λέγεται στη Μεγάλη Βρετανία). Πρόκειται, όπως γνωρίζουμε, για την πρώτη είσοδο, το πρώτο βήμα ενός επισκέπτη, συγγενικού ή φιλικού προσώπου (μικρής ή μεγάλης ηλικίας), στο σπίτι μιας οικογένειας τα ξημερώματα ή το πρωί της Πρωτοχρονιάς. Το πρόσωπο αυτό έρχεται στο σπίτι για να φέρει το μήνυμα της αλλαγής του χρόνου, την καλή τύχη και την ευτυχία για όλη τη διάρκεια της νέας χρονιάς.

Επειδή όμως η πρώτη αυτή επίσκεψη μπορεί να φέρει και αντίθετο αποτέλεσμα, γι' αυτό πιστεύεται ότι αυτός που θα μπει πρώτος στο σπίτι για να κάνει «ποδαρικό» πρέπει να είναι καλόκαρδος και καλότυχος. Αν μάλιστα τύχει να είναι και μικρό παιδί, αυτό θεωρείται πιο καλός οιωνός γιατί, κατά

τη λαϊκή αντίληψη, ένα παιδί χαρακτηρίζεται με τα στοιχεία της αθωότητας, της ειλικρίνειας και της άδολης συμπεριφοράς.

Στην Ελλάδα η συνήθεια αυτή εξακολουθεί να γίνεται κάθε χρόνο. Ετσι οι περισσότερες οικογένειες φροντίζουν να δέχονται το «ποδαρικό» από συγγενικό συνήθως πρόσωπο ή ακόμη από το μικρότερο παιδί τους, το οποίο θα βγει έξω από το σπίτι λίγο προτού τελειώσει ο παλιός χρόνος και θα ξαναμπεί με τον ερχομό του νέου. Μάλιστα πιστεύεται ότι το «πρώτο βήμα» πρέπει να γίνει με το δεξί πόδι, για να φέρει ευτυχία, να έρθουν όλα «δεξιά», καθώς η δεξιά πλευρά (χέρι, πόδι, εν προκειμένω) ήδη από ένα μακρό παρελθόν θεωρήθηκε αίσια και, αντιθέτως, απαίσια η αριστερή (πρβλ. sinister: αριστερή, αλλά και ολέθριος).

Παραδοσιακή συνήθεια

Σε ορισμένες περιοχές της χώρας μας το «ποδαρικό» το κάνει ο ίδιος ο νοικοκύρης ή ο πρωτότοκος γιος. Ετσι, όπως αναφέρει ο Γεώργιος Μέγας, το ποδαρικό στην Αμοργό γινόταν από έναν άνθρωπο του σπιτιού καθώς γύριζε από την εκκλησία με ένα εικονισματάκι στο χέρι. Εμπαινε δύο βήματα μέσα και έλεγε: «Μέσα καλό!». Γύριζε δύο-τρία βήματα πίσω και ξανάλεγε: «Κι όξω κακό!». Αυτό το έκανε τρεις φορές. Τελιώνοντας επαναλάμβανε τις λέξεις «μέσα καλό» και έριχνε ένα ρόδι να σπάσει μέσα στο σπίτι. Επειτα όλη η οικογένεια έτρωγε μια δαχτυλιά μέλι, «για να 'ναι γλυκιά η ζωή όλο τον χρόνο». Στην Κάρπαθο τα παλαιότερα χρόνια έβαζαν πρωί πρωί στο σπίτι «για το καλό» έναν άσπρο σκύλο και του έδιναν να φάει μπακλαβά. Αυτό το έκαναν «για να σκυλιάσει» το σπίτι και να θεριέψουν οι άνθρωποί του.

Αν πάλι η οικογένεια είναι άτεκνη ή τα παιδιά μεγάλωσαν και δεν βρίσκονται στο σπίτι, τότε προτιμάται ένα παιδί από το φιλικό ή γειτονικό περιβάλλον. Σε όλες τις περιπτώσεις ωστόσο το πρόσωπο που θα κάνει το ποδαρικό θα λάβει χρηματικό δώρο, το οποίο είναι ανάλογο με την οικονομική κατάσταση της οικογένειας.

Σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, όπως γνωρίζουμε από τη λαογραφική βιβλιογραφία, το ποδαρικό της

Πρωτοχρονιάς εξακολουθεί επίσης ως σήμερα να είναι σε χρήση. Είναι γνωστό με διάφορα ονόματα και αυτός που το κάνει εμφανίζεται σαν ένα πρόσωπο σημαντικό. Ο σκοπός είναι πάντα να «φέρει» τον καινούργιο χρόνο στο σπίτι και την καλή τύχη στην οικογένεια.

Τι γίνεται στην Αγγλία

Ετσι συμβαίνει, για να παραθέσω δύο παραδείγματα, στη Βόρεια Αγγλία και στη Σκωτία, όπως αναφέρει η αγγλίδα λαογράφος Christina Hole. Αυτός που κάνει ποδαρικό τις πρώτες ώρες της Πρωτοχρονιάς έρχεται όσο σύντομα γίνεται, αφού περάσουν τα μεσάνυχτα. Φέρνει συμβολικά δώρα, όπως τρόφιμα, καύσιμα, χρήματα, τα οποία θεωρούνται προληπτικά τεκμήρια ευημερίας για τον χρόνο που αρχίζει. Αλλοτε πάλι φέρνει μαζί του ένα κλαδί από αειθαλές δέντρο, το οποίο βέβαια επίσης έχει συμβολική σημασία και θεωρείται υπόσχεση διαρκούς γερής ζωής. Τίποτε εξάλλου δεν πρέπει να βγαίνει έξω από το σπίτι προτού έρθει ο πρωτοχρονιάτικος επισκέπτης και κανένα μέλος της οικογένειας δεν πάει πουθενά αν δεν έρθει πρώτα εκείνος. Ο επισκέπτης θα χαιρετήσει όλους τους παρευρισκομένους και κατόπιν καλωσορίζεται και ο ίδιος. Στη συνέχεια αφήνει ένα κάρβουνο για το άναμμα φωτιάς.

Ο Lawrence Whistler περιγράφει στο βιβλίο του English Festivals μια χαρακτηριστική σχετική τελετή, κατά την οποία αυτός που έκανε το ποδαρικό μετέφερε ένα κλαδί από αειθαλές δέντρο στο ένα χέρι και ένα βλασταράκι στο άλλο. Εμπαινε στο σπίτι σιωπηλός, διέσχιζε το δωμάτιο ως το τζάκι και εκεί άπλωνε το κλαδί του δέντρου στις φλόγες και έβαζε το βλασταράκι στο ράφι του σπιτιού. Κανένας δεν μιλούσε ώσπου να μιλήσει αυτός πρώτος, και μόνο όταν ευχόταν στην οικογένεια «Happy New Year» έσπαζε η σιωπή.

Το ποδαρικό στην Αγγλία δεν επιτρέπεται να γίνει από γυναίκα, υπογραμμίζει η Hole. Αν συμβεί αυτό, τότε θα προκληθεί καταστροφή στην οικογένεια που τη δέχθηκε σπίτι της. Το ποδαρικό, σύμφωνα με την (μάλλον ανδροκρατική...) αντίληψη των Αγγλων, πρέπει να γίνεται από δυνατό, υγιή και όμορφο άνδρα.

Μια διαχρονική δοξασία

Στη σημερινή τεχνολογική εποχή μας ένα είδος ποδαρικού θεωρείται και το πρώτο (συνήθως ευχετικό) τηλεφώνημα της χρονιάς που θα δεχθεί η οικογένεια ή τα τελευταία χρόνια και το πρώτο μήνυμα που θα γραφεί στην οθόνη του κινητού τηλεφώνου. Αυτός άλλωστε είναι ένας νέος ευχετικός τρόπος των νεοελλήνων, με αποτέλεσμα η τηλεφωνική επικοινωνία να μην είναι και τόσο εύκολη την Πρωτοχρονιά εξαιτίας των πολλαπλών κλήσεων.

Το έθιμο έχει επίσης τη δική του λειτουργικότητα στους δημοσιογράφους, οι οποίοι δεν ξεχνούν να πλαισιώνουν τα διάφορα ρεπορτάζ και τις περιγραφές τους με στοιχεία από την εθιμική ζωή και παράδοση. Αυτό βέβαια συμβαίνει όλον τον χρόνο και όχι μόνο την Πρωτοχρονιά. Ετσι, για να δώσω δύο παραδείγματα από τον αθηναϊκό και επαρχιακό Τύπο, σημειώνω το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας «Τα Νέα» (31 Δεκεμβρίου 2001) με κεντρικό οκτάστηλο τίτλο «Ευρω-ποδαρικό με νεωτερικότητα και μεγάλες προσδοκίες» το οποίο αναφερόταν βέβαια στο ξεκίνημα των συναλλαγών με το κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα, το ευρώ. Πολύ έξυπνος και πρωτότυπος τίτλος για ευτυχία στον νέο χρόνο (1η Ιανουαρίου 2002) και μάλιστα με νέο νόμισμα. Το δεύτερο παράδειγμα το αντλώ από τη «Ροδιακή» (καθημερινή εφημερίδα της Ρόδου), η οποία στις 3 Ιανουαρίου 2003 αναφερόμενη στα «Ποδαρικά του 2003» (σελ. 11) έγραψε ότι αγόρι ήταν το πρώτο παιδί του νέου χρόνου που γεννήθηκε στη Ρόδο, πρώτο έφθασε στο τοπικό αεροδρόμιο αεροπλάνο της εταιρείας Aegean και πρώτο στο λιμάνι του νησιού το ημερόπλοιο «Πανορμίτης».

Τι είναι όμως αυτή η εθιμική συνήθεια και από πού κατάγεται; Πρόκειται ασφαλώς για μια δοξασία, σύμφωνα με την οποία ό,τι συμβαίνει στην έναρξη μιας νέας χρονικής περιόδου θα επηρεάσει και την όλη έκβασή της (άσχετη δεν είναι και η παροιμία πως «η καλή μέρα από το πρωί φαίνεται»). Η χρονική περίοδος μπορεί να είναι και ένας μήνας (συναφώς η ευχή την πρώτη του μήνα «καλό μήνα»), μία εβδομάδα ή όποια άλλη.

Τεκμήριο της παλαιότητας της δοξασίας αυτής παρέχει η Παλαιά Διαθήκη, σε συσχετισμό με το «τυχερό» πόδι. Συγκεκριμένα στο βιβλίο της Γένεσης (30, 30) αναφέρεται επί λέξει: «Μικρά γαρ ην όσα σοι ην εναντίον εμού, και ηυξήθη εις πλήθος, και ηυλόγησέ σε Κύριος επί τω ποδί μου». Στο καλό ποδαρικό πίστευαν λοιπόν και οι Εβραίοι, ενώ την ίδια δοξασία είχαν και οι Ρωμαίοι, όπως αναφέρει ο Κοραής (Ατακτα, α', σελ. 118).

Η δοξασία επιβίωσε και στα βυζαντινά χρόνια, παρά τις επικρίσεις που δέχθηκε από τους Πατέρες της Εκκλησίας, και έφθασε αλώβητη ως την εποχή μας, όπου πολλοί δεν παραλείπουν να την εφαρμόζουν.

Πηγή: 24grammata.com/

23. Η εξέλιξη του γιορτινού τραπεζιού: από τα Ηλιούγεννα στα Χριστούγεννα -Τα φαγητά γιορτών από την Αρχαία Ελλάδα ως σήμερα

Χριστουγεννιάτικο γλυκό: Shutterstock

Στα Ηλιούγεννα, τη γιορτή της γέννησης του Θεού 'Ηλιου, αλλά και στον ίδιο τον Θεό 'Ηλιο, που απεικονιζόταν να οδηγεί ένα έλκηθρο με φτερωτά άλογα, εντοπίζονται στην αρχαία Ελλάδα οι καταβολές των σύγχρονων γιορτών των Χριστουγέννων και της γιορτής του Αγίου Βασιλείου.

Ήταν τότε που **ρίζωσε η παράδοση γνωστών εθίμων**, τα οποία συνεχίστηκαν στην πορεία του χρόνου, διαφοροποιήθηκαν ή διατήρησαν βασικά χαρακτηριστικά και συνοδεύουν σήμερα το γιορτινό τραπέζι των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Η πιο γνωστή σχετική καταβολή από την αρχαία Ελλάδα είναι τα **χοιροσφάγια τον Δεκέμβρη**, ενώ το αρχαίο γιορτινό "μενού" συμπεριλάμβανε ακόμη τις ομματιές (έντερο γεμισμένο με συκωταριές και ρύζι), το **γεμιστό στομάχι χοίρου** και ένα **γλυκό από το αίμα του**. Αργότερα εμφανίστηκε το **χριστόψωμο** με μαγιά από ξερό βασιλικό αλλά και οι βασιλόπιτες, πρώτα οι αλμυρές και μετά οι γλυκιές.

«**Στην αρχαία Ελλάδα γίνονταν την ίδια περίοδο διάφορες γιορτές.** Ένα έθιμο που δεν έχει σχέση ακριβώς με το φαγητό ήταν τα **Ηλιούγεννα** που συμβόλιζε τη γέννηση του 'Ηλιου. Άλλωστε, αργότερα, ο προφήτης Ηλίας εμφανιζόταν με ένα έλκηθρο με φτερωτά άλογα και πήρε τη θέση του Θεού 'Ηλιου που οδηγούσε το έλκηθρο, όπως ο Αη Βασίλης» εξηγεί στο ΑΠΕ - ΜΠΕ ο σεφ **Νίκος Φωτιάδης**. Διευκρινίζει, παράλληλα, ότι πολλά από τα στοιχεία και τα έθιμα που συναντώνται στην αρχαιότητα, εξελισσόμενα κατά τη διάρκεια του χρόνου, έδωσαν τη θέση τους στα πρόσωπα και τα γεγονότα της χριστιανικής θρησκείας.

Τα χοιροσφάγια και η γουρουνοχαρά

Για τα χοιροσφάγια ο κ. Φωτιάδης τονίζει ότι η **σφαγή ενός τόσο μεγάλου ζώου όπως το γουρούνι δεν ήταν απλή υπόθεση αλλά σημαντικό γεγονός**, άρρηκτα συνδεδεμένο με την οικιακή οικονομία. «Όλη η οικογένεια, όλο το χωριό συμμετείχε σε αυτή την τελετή που είχε χαρακτηριστικά γιορτής. Αυτός είναι και ο λόγος

που το έθιμο λεγόταν και λέγεται μέχρι σήμερα και γουρουνοχαρά. Μάλιστα, τότε εκμεταλλεύονταν τα πάντα από το χοιρινό, δεν άφηναν τίποτε να πάει χαμένο. Έτσι, από την αρχαιότητα μέχρι και το 1970, έφτιαχναν και ένα γλυκό από το αίμα του χοιρινού, το οποίο είναι καταγεγραμμένο στην Άνω Σύρο, ωστόσο απαγορεύτηκε και λόγω θρησκείας και λόγω υγιεινής» προσθέτει. Οι **ομματιές ή αιματιές** φτιάχνονταν και εκείνες με έντερο από τον χοίρο, γεμισμένο με συκώτια και ρύζι. Τα **βυζαντινά χρόνια απαγορεύτηκε από την εκκλησία η προσθήκη αίματος**, όμως η παρασκευή τους συνεχίστηκε αργότερα χωρίς αίμα. Ένα παρεμφερές έθιμο που διατηρείται και σχετίζεται με το φαγητό είναι η **Μπάμπω στον βόρειο Έβρο** και είναι ουσιαστικά γεμιστό στομάχι χοίρου.

Το ροζ γουρουνάκι και ο μαύρος χοίρος του Εύμαιου

Το **χοιρινό**, ωστόσο, που φαίνεται να κυριαρχεί στο εορταστικό τραπέζι των ημερών εδώ και εκατοντάδες χρόνια στον ελλαδικό χώρο, δεν προέρχεται από το γνωστό σε όλους σήμερα γουρουνάκι. «Τα χοιρινά που έχουμε στην Ελλάδα πλέον είναι αυτά που ήρθαν με τη βοήθεια Μάρσαλ. Το ροζ γουρουνάκι δεν είναι το τοπικό γουρούνη που ζούσε στην αρχαία Ελλάδα» σχολιάζει ο κ. Φωτιάδης. Θυμίζει, άλλωστε, ότι όταν ο πιστός βοσκός του Οδυσσέα, ο Εύμαιος, τον αναγνώρισε κατά την επιστροφή του στην Ιθάκη, ο ίδιος έβσκε ένα κοπάδι μαύρων χοίρων. «Αυτόν τον αυτόχθονα, τον γηγενή, ελληνικό χοίρο πήραν αργότερα οι Ισπανοί και οι Σικελοί, την εποχή των αποικιών και είναι το ίδιο είδος που εμφανίστηκε πολύ μετά με την ονομασία 'hamon iberico', δηλαδή στα ελληνικά, ιβηρικό χοιρινό» τονίζει χαρακτηριστικά.

Στα χρόνια μας πια, στην πατρίδα μας, όπως αναφέρει, κάποιος παραγωγός από την Καλαμπάκα κατάφερε να διασώσει μερικά ζώα του είδους και σιγά σιγά και άλλοι ξεκίνησαν την ίδια εκτροφή. Σε συνεργασία με τα πανεπιστήμια έγιναν διαδικασίες ενδυνάμωσης του DNA, καθώς τα ζώα είχαν εκφυλιστεί με την πάροδο των χρόνων και πλέον η καθαρότητα του γενετικού τους υλικού αγγίζει το 95%. «Θα ήταν πολύ καλό να γίνει ο μαύρος χοίρος

το εθνικό μας προϊόν διότι πρόκειται για ένα είδος πιο υγιεινό, αφού είναι προσαρμοσμένο και εγκλιματισμένο στις συνθήκες της Ελλάδας και δεν χρειάζεται αντιβιώσεις», σχολιάζει ο σεφ.

Το χριστόψωμο με μαγιά από ξερό βασιλικό

Ένα ακόμη παρασκεύασμα που, βέβαια, δεν έχει ρίζες στην αρχαία Ελλάδα, αλλά είναι συνδεδεμένο με την ελληνική χριστουγεννιάτικη παράδοση, είναι το χριστόψωμο. "Παραδοσιακά το χριστόψωμο το έφτιαχναν από μια μαγιά από ξερό βασιλικό και όχι από τη μαγιά που ξέρουμε. Αυτό το έφτιαχναν φυλές όπως οι Σαρακατσαναίοι και οι Βλάχοι, ενώ συναντάται και στην Κεφαλλονιά" τονίζει και προσθέτει: "και σε άλλες, όμως, περιοχές της Ελλάδας υπάρχουν αντίστοιχα αρτοσκευάσματα που διαφοροποιούνταν ανάλογα με την πείρα των παρασκευαστών τους και τα υλικά που ήταν διαθέσιμα. Για παράδειγμα, στην Κρήτη χρησιμοποιούνταν ακριβά υλικά όπως το ροδόνηρο, το σουσάμι, το μέλι, η κανένα και τα γαρυφαλλά. Πάντα όλα αυτά συνοδεύονταν από κάποιες ευχές, από κάποια λόγια τα οποία λέγανε οι πιστοί για να πάει καλά η επόμενη χρονιά".

Κοτόσουπα από τη γέρινη κότα, λαλάγγια και αλμυρή βασιλόπιτα

Ιδιαίτερα δημοφιλές πιάτο στην ελληνική επαρχία για το παραδοσιακό Χριστουγεννιάτικο τραπέζι ήταν, επίσης, η κοτόσουπα από τη γέρινη κότα. Η σούπα αυτή θεωρούνταν αρκετά δυναμωτική και κατάλληλη να «εισάγει» τον καθένα στο κυρίως, γιορτινό πιάτο, εκείνο με το χοιρινό. «Αργότερα ήρθε η γαλοπούλα, ο κούρκος όπως λέμε στη Μακεδονία» επισημαίνει ο κ. Φωτιάδης, ο οποίος δεν παραλείπει να αναφέρει και τα λαλάγγια, ένα είδος τηγανίτες, ζυμωμένες σαν χοντρό μακαρόνι και τηγανισμένες είτε ολόκληρες, είτε διπλωμένες, είτε γλυκές, είτε αλμυρές.

«Την περίοδο εκείνη και οι βασιλόπιτες δεν είχαν τη μορφή που έχουν σήμερα. Ήταν αλμυρές και όχι γλυκές. Για παράδειγμα, η βασιλόπιτα των Ποντίων έχει κιμά και ξερά φρούτα. Υπήρχε και άλλη βασιλόπιτα με τυρί, ωστόσο δεν υπάρχει κάτι τέτοιο σήμερα. Αλμυρές βασιλόπιτες έφτιαχναν και στην Ήπειρο. Πέρσι είχαμε κάνει μια αναβίωση στην

Καβάλα και παρουσιάσαμε κάποιες από αυτές τις πίτες που συνοδεύονταν είτε με ρόδια, είτε με καρύδια, για να δείξουν όσοι τις παρασκεύαζαν τον πλούτο που είχαν σε υλικά αλλά και για να εκφράσουν ευχές για το σπίτι και την οικογένεια», σημειώνει.

Σήμερα, πλέον, το ενδιαφέρον για την παραδοσιακή κουζίνα φαίνεται να ξυπνά και πάλι και γίνεται μια προσπάθεια να αναδειχτούν οι συνήθειες του τόπου και τα εδέσματα που σχετίζονται με αυτές. «Δεν έχουμε μάθει σαν λαός να τρεφόμαστε με άλλου είδους φαγητά. Μάθαμε να στηριζόμαστε στην παράδοση που περνά από τη μια γενιά στην άλλη, χωρίς αυτό να είναι πάντα συνειδητό. Μυρωδιές και αρώματα από το χωριό, από τις γιαγιάδες, έρχονται και πάλι στο νου. Ζωντανεύουν όταν βρισκόμαστε στα ίδια μέρη και μας θυμίζουν πράγματα από την εποχή που μεγαλώσαμε» λέει ο Νίκος Φωτιάδης και αποκαλύπτει ότι φέτος θα μαγειρέψει **μαύρο χοίρο με κάστανα και σάλτσα μαυροδάφνης**.

Πηγή: iefimerida.gr

24. Η πλαστική της ελληνοιστικής περιόδου

Στα χρόνια που μεσολάβησαν από τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 323 π.Χ. έως το 31 π.Χ., η τέχνη είναι άμεσα εξαρτημένη από τις εξελίξεις σε κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό επίπεδο.

Νίκη της Σαμοθράκης, Παρίσι, Μουσείο Λούβρου.

Πέρα από τις συνεχείς πολεμικές αναμετρήσεις των Διαδόχων και την αύξηση της πειρατείας,

παρατηρείται μια πρόοδος των επιστημών και ανάπτυξη της τεχνολογίας στα νέα κέντρα, επιτρέποντας τη συγκέντρωση του πλούτου στα χέρια των ηγεμόνων, που μπορούσαν πλέον να χρηματοδοτούν ιδιωτικά και δημόσια έργα, συμβάλλοντας στη διατήρηση και τη διάδοση της φήμης και της δόξας τους. Αυτό είχε ως φυσικό επακόλουθο την προλεταριοποίηση του πληθυσμού, δημιουργώντας άθλιες συνθήκες για τους πένητες και ανέργους, στον αντίποδα της πολυτελούς διαβίωσης των ηγεμόνων.

Στην πλαστική αυτής της εποχής παρατηρείται μια μεγάλη αλλαγή, όχι μόνο στην τεχνοτροπία των έργων αλλά και στα θέματα που επιλέγονται από τους γλύπτες και τους πάτρωνές τους. Η γλυπτική παρουσιάζει αρχικά μια απέχθεια για το άνοιγμα στο χώρο, κάτι που σύντομα αλλάζει. Οι καλλιτέχνες ενδιαφέρονται για την απόδοση της τρίτης διάστασης, του βάθους, της κίνησης των μορφών και της θεατρικότητας των εκφράσεών τους, που επιτρέπει σήμερα τη χρήση των όρων «**μπαρόκ**» και «**ροκοκό**» για την τέχνη της **ελληνοιστικής πλαστικής**. Την επιλογή των θεμάτων της ελληνοιστικής γλυπτικής χαρακτηρίζει η στροφή σε θέματα της καθημερινής ζωής, με έντονο άλλοτε το ειδυλλιακό και άλλοτε το δραματικό στοιχείο. Ο άνθρωπος, δεν παριστάνεται πια ως ο τυπικός - υπεύθυνος- εκπρόσωπος της πόλης-κράτους και επομένως ως φορέας των ιδιοτήτων που απορρέουν από την οργανωμένη σε αυτήν ζωή, αλλά ως άτομο με τα προσωπικά, εξατομικευμένα στοιχεία του. Η παράσταση των προσώπων δεν έχει πια διαχρονικό χαρακτήρα, αλλά στιγμιαίο. Φυσικό ήταν επομένως να αναπτυχθεί η τέχνη του εικονιστικού αγάλματος, του πορτραίτου, με τα ατομικά χαρακτηριστικά του απεικονιζόμενου. Έτσι, εμφανίζονται τώρα τύποι γκροτέσκοι, δύσμορφοι, νάνοι, γριές, ψαράδες, έγχρωμοι. Τα γλυπτά αυτής της περιόδου δεν έχουν μόνο θρησκευτικό χαρακτήρα, αλλά και κοσμικό. Δεν ανατίθενται μόνο στα ιερά ή δε στήνονται μόνο πάνω στους τάφους, αλλά διακοσμούν δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους. Μεγάλη άνθιση παρουσιάζουν τα συμπλέγματα, προορισμένα για τη διακόσμηση κρηνών, με θέματα αρπαγής Νυμφών από Σατύρους. Η αλλαγή στο πνεύμα της πλαστικής είναι

φανερή και στα αγάλματα των θεών. Ο χαρακτήρας τους, όταν δεν είναι καθαρά αισθησιακός, όπως στα αγάλματα της Αφροδίτης, είναι θεατρικός, πομπώδης, κενός και ψυχρός. Στην ελληνιστική γλυπτική, κάνουν για πρώτη φορά την εμφάνισή τους μορφές σε στάση ύπνου, καθώς και οι αλληγορίες (Εικ. 1-6).

Τα κέντρα της πλαστικής της ελληνιστικής εποχής έχουν μετατοπισθεί από την κυρίως Ελλάδα στις μεγάλες πόλεις της Ανατολής και των νησιών, που είναι και τα μεγάλα οικονομικά και πολιτικά κέντρα της εποχής (Πέργαμος, Αλεξάνδρεια, Ρόδος, Δήλος). Η Αττική και τα κέντρα της πελοποννησιακής γλυπτικής έχουν συντηρητικό χαρακτήρα, επειδή η ισχυρή κλασική παράδοση, δεν άφηνε μεγάλα περιθώρια για νέες δημιουργίες καθώς και γιατί από τα κέντρα της ηπειρωτικής Ελλάδας λείπει το νέο ηγεμονικό πνεύμα και ο κοσμοπολίτικος χαρακτήρας που αποτέλεσαν το υπόβαθρο της πλαστικής αυτών των χρόνων.

Στειακάκης Χρυσοβαλάντης
(Ιστορικός Τέχνης)

25. Τέχνη και σύγχρονος πολιτισμός στην Ελλάδα

Σύγχρονα μουσεία τέχνης, εικαστικές εγκαταστάσεις και υπαίθριες εκδηλώσεις, αλλά και πρωτοποριακές παραστάσεις σε αρχαία θέατρα.

Αντίστιξη: το νεωτερικό εντός του αρχαίου. Η παρακολούθηση μίας σύγχρονης παράστασης θεάτρου, χορού ή μουσικής σε ένα αρχαίο θέατρο, όπως σε αυτό της Επιδαύρου ή στο Ηρώδειο. Πλούτος: η σύγχρονη πολυφωνία του πολιτισμού. Η απόλαυση έργων σύγχρονης τέχνης στα μουσεία των Αθηνών, της Θεσσαλονίκης, της Ρόδου, της Ανδρου. Εμπειρία: η τέχνη κάτω από τα αστέρια.

Συναυλίες έθνικ μουσικής στις πλατείες των χωριών και στην πόλη της Λευκάδας, υπαίθρια σινεμά στην Πλάκα της Αθήνας ή μέσα στον Εθνικό Κήπο του

Ζαπτείου, χορωδίες και φιλαρμονικές στην Κέρκυρα. Πρωτοπορία και περιήγηση στο απροσδόκητο. Γνωριμία με νέους και ρηξικέλευθους καλλιτέχνες, ανακάλυψη των installations στο Γκάζι της Αθήνας ή στην Ύδρα, επίσκεψη στα μουσεία Κινηματογράφου και Φωτογραφίας στη Θεσσαλονίκη. Οι Τέχνες και ο σύγχρονος πολιτισμός στην Ελλάδα θα σας συνεπάρουν.

Κάθε εποχή του χρόνου, η τέχνη του σήμερα είναι πανταχού παρούσα στην Ελλάδα. Ξένοι και Έλληνες καλλιτέχνες με διεθνή φήμη και παγκόσμια προβολή παρουσιάζουν τη δουλειά τους σε χώρους ξεχωριστούς, ιστορικούς, αισθητικά αξεπέραστους, μυσταγωγικούς. Αρχαία θέατρα, ειδικά διαμορφωμένοι χώροι για παραστάσεις μέσα σε ενετικά κάστρα, βιομηχανικοί χώροι που έχουν ανακαινιστεί, παλιές αποθήκες, πλατείες, πεζόδρομοι και τα παραδοσιακά χωριά της Ελλάδας. Τα πάντα μεταμορφώνονται σε ένα απέραντο πλουραλιστικό και προκλητικό συνάμα σκηνικό, όπου θα έχετε την ευκαιρία να έρθετε σε επαφή με τη σύγχρονη ελληνική τέχνη.

Χώροι Σύγχρονης Τέχνης στην Ελλάδα
Στις κερκίδες του αρχαίου θεάτρου της Επιδαύρου, παρακολουθείτε εκστατικοί μια πρωτοποριακή παράσταση. Στο ασβεστωμένο πεζούλι της εκκλησίας, πλάι στη θάλασσα και αγκαλιά με το φεγγάρι, ακούτε μια συναυλία έντεχνης ελληνικής μουσικής. Στα σοκάκια του μεσαιωνικού Καστελιού ανακαλύπτετε τη Μπιενάλε της Σαντορίνης, με γλυπτά, πίνακες και εικαστικές εγκαταστάσεις καλλιτεχνών από όλον τον κόσμο. Στην παλιά αποθήκη στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης, θαυμάζετε τα έργα σύγχρονων Ελλήνων φωτογράφων

Στην Ελλάδα, στα νησιά και στις πόλεις της, οι καλλιτέχνες βρίσκουν την πιο φιλόξενη στέγη. Κορυφαίες είναι οι παραστάσεις του Φεστιβάλ Αθηνών στα αρχαία θέατρα της Επιδαύρου και του Ηρωδείου. Επισκεφθείτε το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Ρόδο ή στην Άνδρο με περιοδικές εκθέσεις καλλιτεχνών διεθνούς απήχησης. Παρακολουθήστε το Φεστιβάλ Μοντέρνου Χορού της Καλαμάτας, το Διεθνές Φεστιβάλ Φολκλόρ της Λευκάδας, τις εικαστικές εγκαταστάσεις του Ιδρύματος ΔΕΣΤΕ στην Ύδρα.

Στην Αθήνα επισκεφτείτε το εξαιρετικής αρχιτεκτονικής Νέο Μουσείο Μπενάκη, αλλά και το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στο Θησείο, το ΔΕΣΤΕ του συλλέκτη Δάκη Ιωάννου, την Τεχνόπολη στο Γκάζι, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης και το Νομισματικό Μουσείο. Η σύγχρονη τέχνη στην πρωτεύουσα δίνει όμως το «παρών» και με νέες αφίσες: Την άνοιξη του 2014 εγκαινιάστηκε το Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το οποίο στεγάζεται στο ξακουστό παλιό εργοστάσιο ζυθοποιίας ΦΙΞ. Εάν είστε τυχεροί, ανάλογα την εποχή, ίσως παρακολουθήσετε την Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης, την Art Athina ή το Athens Video Art Festival.

Στη Θεσσαλονίκη ξεχωρίζουν το Εβραϊκό Μουσείο, το Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, το Πολεμικό Μουσείο, το Μουσείο Φωτογραφίας, το Μουσείο Κινηματογράφου και το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.

Πηγή: <https://www.discovergreece.com/>

26. Μπαίνοντας μέσα στον πίνακα ζωγραφικής

Για όσους έχουν αναρωτηθεί πώς είναι να στροβιλίζεσαι μέσα στην «Εναστρη νύχτα» του Βίνσεντ βαν Γκογκ, να αγγίζεις την περίφημη «Μόνα Λίζα» του Λεονάρντο ντα Βίντσι ή να μετακινείς τις φιγούρες και τις μορφές στη διάσημη «Γκερνίκα»

του Πικάσο, η εφαρμογή B.pART, που υλοποιεί ερευνητική ομάδα του Πολυτεχνείου Κρήτης, υπόσχεται να λύσει όλες τις απορίες, προσφέροντας στους χρήστες τη δυνατότητα να μπουν μέσα στα έργα τέχνης, να περιηγηθούν και να τα εξερευνήσουν.

Για όσους έχουν αναρωτηθεί πώς είναι να στροβιλίζεσαι μέσα στην «Εναστρη νύχτα» του Βίνσεντ βαν Γκογκ, να αγγίζεις την περίφημη «Μόνα Λίζα» του Λεονάρντο ντα Βίντσι ή να μετακινείς τις φιγούρες και τις μορφές στη διάσημη «Γκερνίκα» του Πικάσο, η εφαρμογή B.pART, που υλοποιεί ερευνητική ομάδα του Πολυτεχνείου Κρήτης, υπόσχεται να λύσει όλες τις απορίες, προσφέροντας στους χρήστες τη δυνατότητα να μπουν μέσα στα έργα τέχνης, να περιηγηθούν και να τα εξερευνήσουν.

Όπως εξηγεί ο Παναγιώτης Παρτσινέβελος, αναπληρωτής καθηγητής στο Πολυτεχνείο Κρήτης και επικεφαλής της ομάδας, η έμπνευση του B.pART προέκυψε από το γεγονός ότι αρκετοί πίνακες περιέχουν πολλά εκφραστικά και επικοινωνιακά μηνύματα τα οποία οι επισκέπτες αδυνατούν να αντιληφθούν, ενώ παράλληλα πολλοί, νέοι κυρίως, δυσκολεύονται να προσεγγίσουν με ενθουσιασμό τον χώρο της τέχνης.

«Το B.pART έχει κύριο στόχο τη δυνατότητα προσέγγισης ενός ζωγραφικού έργου από μια εντελώς καινούργια οπτική. Έτσι οι επισκέπτες θα μπορούν να ζήσουν μια πρωτόγνωρη διαδραστική και εκπαιδευτική εμπειρία σε έναν ζωντανό πλέον πίνακα, ενώ οι ερευνητές θα μπορούν να αντλήσουν σημαντικές πληροφορίες για τα ποιοτικά και τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου» σημειώνει.

Σύμφωνα με τον ίδιο, ο χρήστης της εφαρμογής με τη βοήθεια συστήματος-μάσκας εικονικής πραγματικότητας θα μπορεί να εισέλθει εντός του τρισδιάστατου πλέον περιβάλλοντος του πίνακα, να παρατηρήσει τα διαδραματιζόμενα και να περιηγηθεί. Σε επόμενη φάση θα μπορεί να μετακινήσει αντικείμενα, να δει τι υπάρχει π.χ. πίσω από μια κλειστή πόρτα, από ένα παράθυρο κ.λπ.

Γεωμετρία και αλγόριθμοι

Προς το παρόν η ομάδα, η οποία αποτελείται από τον Αχιλλέα Τριπολιτισιώτη (MSc, μηχανικός Ορυκτών Πόρων), τους φοιτητές Δημήτρη Χατζηπαράσχη (ηλεκτρολόγος μηχανικός και μηχανικός υπολογιστών), Ηλία Λόττα (Σχολής Καλών Τεχνών), Λεωνίδα Ανδριανό (Αρχιτεκτονικής), Αγγελό Αντωνόπουλο (ηλεκτρολόγος μηχανικός) και τη Σύλβια Σίμου (μηχανικός), έχει ήδη επεξεργαστεί πίνακες με γεωμετρικά στοιχεία, ενώ υλοποιεί αλγορίθμους και τεχνικές που αυτοματοποιούν κάποιες εργασίες, καθώς είναι ιδιαίτερα απαιτητική η όλη διαδικασία μετατροπής ενός πολύπλοκου έργου.

«Τα εμπόδια που συναντά μια ομάδα με ένα προϊόν ή ιδέα καινοτομίας στην Ελλάδα είναι πολλαπλά. Πέραν λοιπόν των τεχνολογικών δυσκολιών που είμαστε εξοικειωμένοι να αντιμετωπίζουμε αποτελεσματικά και των γνωστών οικονομικών δυσχερειών, τα μεγαλύτερα εξωγενή εμπόδια βρίσκονται στη νοοτροπία ανθρώπων που συντηρούνται σε θέσεις λήψης αποφάσεων. Αναφερόμαστε σε αντιλήψεις που αναχαιτίζουν την πραγματική έννοια της έρευνας στα πανεπιστήμια, αναβαπτίζουν τους όρους της καινοτομίας, κινούνται με συμφέροντα και παγιωμένες αναχρονιστικές και συχνά κομματικές πρακτικές, θεωρούν πρωταγωνιστές την παραποιημένη προβολή, την πειθώ και τις διασυνδέσεις, αναμοχλεύουν αντιγραμμένες και απλοϊκές ιδέες και, το κυριότερο, δεν αναλαμβάνουν τις ευθύνες των επιλογών και αποφάσεών τους» εξηγεί ο κ. Παρτσινέβελος.

Προαγωγή της τέχνης

Η ιδέα τους έχει ήδη αποσπάσει πολύ θετικά σχόλια, κυρίως για το γεγονός ότι το B.pART δεν

παράγει μόνο τέχνη αλλά βασίζεται σε τεχνολογία μοναδική στον κόσμο με ισχυρό αντίκτυπο και πολλές απαιτήσεις, η οποία θα αναβαθμίσει τα μουσεία και τις αίθουσες τέχνης.

Η ιδέα βρίσκεται στο στάδιο της έρευνας και ανάπτυξης και βασίζεται σε υπολογιστικές τεχνολογίες αλλά και εικαστικές παρεμβάσεις. «Τα σχέδιά μας είναι, κόντρα στις επιταγές της εποχής, να γίνουμε ένα μικρό παράδειγμα επιτυχίας όχι στο οικονομικό κομμάτι αλλά σε αυτό της εμπνευσμένης επιστήμης. Βλέπω λοιπόν το μέλλον να διαγράφεται εξαιρετικά ευοίωνα κυρίως μέσα από τα μάτια των φοιτητών μου, με τους οποίους πασχίζουμε όχι μόνο για την επιστημονική γνώση, αλλά για την αξιοπρέπεια και άσκηση της συνείδησης τα οποία είναι μονόδρομος για την κοινωνία μας, αλλιώς θα παραμένουμε μια χρυσοποίκιλη ζούγκλα» καταλήγει ο κ. Παρτσινέβελος.

Το B.pART είναι μοναδικό, βασίζεται σε μια τεχνολογία με ισχυρό αντίκτυπο και πολλές απαιτήσεις, η οποία θα αναβαθμίσει τα μουσεία και τις αίθουσες τέχνης

Πηγή: <https://www.documentonews.gr/>

27. Βρετανός στήνει 29 ανθρωπόμορφα γλυπτά σε φυσικό μέγεθος πάνω στο νησί της Δήλου

Ο αναγνωρισμένος Βρετανός καλλιτέχνης Antony Gormley και οι ανθρωπόμορφες γλυπτικές εγκαταστάσεις του θα «επαναποικίσουν» το νησί της Δήλου μετά από χιλιάδες χρόνια.

29 γλυπτές ανθρωπίνες μορφές στο σύνολό τους και ανάμεσά τους και 4 νέα έργα που του ανατέθηκαν ειδικά για την έκθεση, φιλοδοξούν να «αποκαταστήσουν» την ανθρωπίνη παρουσία και να δημιουργήσουν ένα φυσικό μονοπάτι που

οδηγεί πίσω στη μυθολογία και την ανθρώπινη δραστηριότητα του παρελθόντος της Δήλου.

Τα 29 καλλιτεχνικά έργα αναπαριστούν ανθρώπινες φιγούρες σε φυσική κλίμακα σε όρθια, καθιστή ή ξαπλωτή θέση και θα τοποθετηθούν σε διαφορετικές θέσεις στον Αρχαιολογικό χώρο της Δήλου

Η Δήλος έχει ένα παρελθόν γεμάτο μύθους, τελετές, θρησκείες, πολιτική, πολυπολιτισμικότητα και εμπόριο. Σήμερα, με εξαίρεση τους αρχαιολόγους που προστατεύουν και μελετούν το νησί και αυτούς που διεξάγουν επιστημονικές έρευνες, η Δήλος είναι ακατοίκητη. Τα ερείπιά της, όπως αυτά της Πομπηίας, στέκουν κενά από ανθρώπινη παρουσία. Όπως αναφέρει ο Gormley, η Δήλος είναι ένα μέρος «όπου ένας άνθρωπος κάποτε στάθηκε και οποιοσδήποτε θα μπορούσε να σταθεί όρθιος».

Η χαρακτηριστική προσέγγιση του καλλιτέχνη παραπέμπει άμεσα στην παραδοσιακή γλυπτική του αρχαίου κόσμου. Τα σύγχρονα γλυπτά του είναι σύγχρονες επικλήσεις των αγαμάτων και των τοτέμ που κάποτε κατοικούσαν στους δημόσιους χώρους, τους ναούς και τις ιδιωτικές κατοικίες αλλά τώρα είναι απόντα ή απομονωμένα.

Τα 29 καλλιτεχνικά έργα αναπαριστούν ανθρώπινες φιγούρες σε φυσική κλίμακα σε όρθια, καθιστή ή ξαπλωτή θέση και θα τοποθετηθούν σε διαφορετικές θέσεις στον Αρχαιολογικό χώρο της Δήλου, από τη βραχώδη ακτή που πρωτοαντικρίξει ο επισκέπτης φτάνοντας στο νησί, μέχρι το εσωτερικό του Μουσείου.

Ο Antony Gormley (γ. 1950) είναι ένας από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες της εποχής μας και τα έργα του κοσμούν εξωτερικούς χώρους σε πολλά σημεία του πλανήτη

Ο Antony Gormley (γ. 1950) είναι ένας από τους σημαντικότερους καλλιτέχνες της εποχής μας.

Στη διάρκεια μιας καριέρας μεγαλύτερης των σαράντα χρόνων, τα γλυπτά του, οι εγκαταστάσεις του και τα έργα τέχνης δημόσιων χώρων του έχουν αμφισβητήσει τον τρόπο με τον οποίο προσλαμβάνουμε τον χώρο και το ανθρώπινο σώμα.

Οι σπουδές του στην αρχαιολογία, την ανθρωπολογία και την ιστορία της τέχνης στο Trinity College του Cambridge τον εφοδίασαν με μια βαθιά κατανόηση της ποικιλίας της ανθρώπινης φύσης και της καταγωγής της.

Τα γλυπτά του, οι εγκαταστάσεις του και τα έργα τέχνης δημόσιων χώρων του έχουν αμφισβητήσει τον τρόπο με τον οποίο προσλαμβάνουμε τον χώρο και το ανθρώπινο σώμα

Οι γλυπτές ανθρώπινες μορφές στη Δήλο θα στηθούν στο πλαίσιο της έκθεσης SIGHT, που θα λάβει χώρα τον Μάιο – Οκτώβριο 2019. Η επιμέλεια είναι της Ελίνας Κουντούρη, Διευθύντριας του

NEON και της Iwona Blazwick, OBE, Διευθύντριας της Whitechapel Gallery του Λονδίνου.

Η συνεργασία των δύο φορέων συνεχίζεται φέτος, μετά την επιτυχημένη έκθεση σύγχρονης τέχνης Constellations in the dirt | Αστερισμοί στο χώμα που πραγματοποιήθηκε το καλοκαίρι 2018 στο Κουφονήσι, που προλόγισε τη δημιουργία της Αρχαιολογικής Συλλογής Κουφονησίου από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων.

Οι γλυπτές ανθρώπινες μορφές στη Δήλο θα στηθούν στο πλαίσιο της έκθεσης SIGHT, που θα λάβει χώρα τον Μάιο – Οκτώβριο 2019

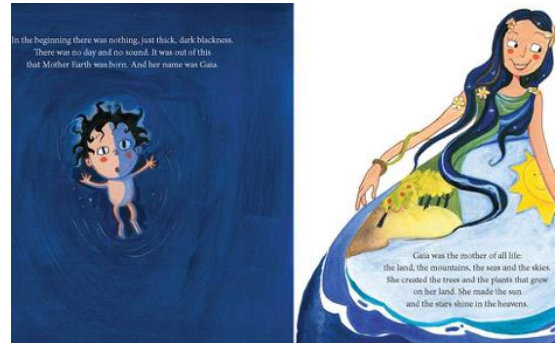
Ο NEON συμπράττει με θεσμικούς φορείς πολιτισμού και ενεργοποιεί ιστορικούς τόπους σε δράσεις που συνδέουν δημιουργικά το αρχαιολογικό παρελθόν με τον σύγχρονο πολιτισμό. Μέσω της συνεργασίας με τον NEON, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων πραγματοποιεί ένα άνοιγμα προς τη σύγχρονη τέχνη, υπογραμμίζοντας τη διαχρονικότητα της δημιουργίας και την ανάγκη για συνομιλία του “καθιερωμένου” παρελθόντος με τη σύγχρονη καλλιτεχνική έκφραση.

Κάπως έτσι στήνει τις φιγούρες του, σε φυσικό μέγεθος, σε όρθια και καθιστή στάση. Antony Gormley HUMAN Forte di Belvedere, Florence, Italy, 2015 Photograph by Pietro Savorelli Courtesy Galleria Continua and White Cube © the artist

Πηγή: iefimerida.gr

28. «Χελούου» λένε οι θεοί του Ολύμπου

Σελίδα από την αγγλόφωνη έκδοση του βιβλίου «Οι δώδεκα θεοί του Ολύμπου» του Φ. Μανδηλαρά, σε εικονογράφηση Ναταλίας Καπατσούλια.

Ο Φιλέας Φογκ, ο Πασπαρτού και ο Κάπτεν Νέμο ετοιμάζονται να σαλπάρουν για τη Μεγάλη Βρετανία με όχημα όχι μόνο τον «Ναυτίλο», αλλά τις νέες εκδόσεις Fagos Books του ιστορικού οίκου Εκδόσεις Παπαδόπουλος, που ξεκινούν το αγγλόφωνο ταξίδι τους με έδρα το Λονδίνο και τις ιστορίες του Ιουλίου Βερν, ειπωμένες για παιδιά από τον βραβευμένο συγγραφέα Αντώνη Παπαθεοδούλου και με την εικονογράφηση της Ιριδος Σαμαρτζή.

Το τολμηρό εγχείρημα προέκυψε από την ανάγκη του εκδοτικού οίκου να εισέλθει στη μεγάλη αγγλόφωνη αγορά, στην οποία τα ελληνικά βιβλία σπάνια βρίσκουν μεταφραστική διέξοδο, αλλά και από την πρόσβαση που δίνει το Λονδίνο στις αγορές της Ασίας και της Απω Ανατολής. «Μέσα στα χρόνια έχουμε πωλήσει δικαιώματα παιδικών βιβλίων σε περίπου 30 γλώσσες σε όλο τον κόσμο, από κινεζικά μέχρι καταλανικά αλλά σχεδόν ποτέ στα αγγλικά», λέει στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος των εκδόσεων Γιάννης Παπαδόπουλος και επισημαίνει ότι η αγγλόφωνη αγορά δεν αφορά μόνο τη Μεγάλη Βρετανία. «Με κέντρο το Λονδίνο θέλουμε να φτάσουμε τα βιβλία μας στην Ασία. Αν δεν υπήρχε

η δυνατότητα διανομής τους εκεί θα το σκεφτόμασταν πολλές φορές πριν ξεκινήσουμε το Faros Books. Είναι όμως και μια διέξοδος που θέλαμε διότι η ελληνική αγορά έχει συρρικνωθεί πολύ».

Στην Αγγλία η διανομή των περισσότερων βιβλίων γίνεται από τους μεγάλους εκδοτικούς οίκους, με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει για την προώθηση βιβλίων από μικρότερες εκδόσεις. Η διανομή για τη Faros Books γίνεται από την εταιρεία SaltWay, μια σχετικά καινούργια βρετανική εταιρεία διανομής που συνεργάζεται με ανεξάρτητους εκδότες και έχει ένα δίκτυο πωλήσεων στην Ευρώπη, στη Μέση Ανατολή, στην Αφρική, στη Νότια Αμερική και στην Ασία.

Ετσι, από τον ερχόμενο Φεβρουάριο «Ο Γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες» και οι «20.000 λεύγες κάτω από τη θάλασσα» θα βρίσκονται σε 100 ανεξάρτητα βιβλιοπωλεία της Αγγλίας και στην Amazon, με στόχο, επισημαίνει ο κ. Παπαδόπουλος, τα ράφια της γνωστής αλυσίδας Waterstones. Θα ακολουθήσουν «Οι 12 θεοί του Ολύμπου» και «Το ταξίδι του Οδυσσέα» του Φίλιππου Μανδηλαρά και αργότερα το «Οχ, χταπόδι, λάθος πόδι» («Don't be silly - wrong leg Billy») του κ. Παπαθεοδούλου. «Στο branding που κάνουμε μάλλον θα παίξουμε το ελληνικό χαρτί σε θέματα ντιζάιν και πολιτισμού. Αλλά βγάζουμε και το "Οχ, χταπόδι" που αγαπήθηκε στην Ελλάδα και θεωρούμε ότι μπορεί να ενδιαφέρει το ξένο κοινό χωρίς να είναι κάποια γνωστή ιστορία, όπως συμβαίνει με την ελληνική μυθολογία», μας λέει ο κ. Παπαδόπουλος.

Αξίζει μια μικρή αναφορά στη διαφορά των πρακτικών προώθησης του βιβλίου που συνάντησε ο ελληνικός εκδοτικός οίκος στην Αγγλία. Ενδεικτικά, τα εξώφυλλα των βιβλίων που θα κυκλοφορήσουν σε ένα μήνα μαζί με την περίληψή τους, δείγμα της ιστορίας, τιμή, πληροφορίες συγγραφέων κ.τ.λ. ήταν στους καταλόγους των δυνητικών πελατών τους στα τέλη του περασμένου Ιουνίου. «Και πάλι είχαμε καθυστερήσει λίγο, έπρεπε να τα είχαμε στείλει στις αρχές του μήνα».

Πηγή: <http://www.kathimerini.gr/>

29. Thomas Piketty: Το Κεφάλαιο τον 21ο αιώνα

Το "Κεφάλαιο τον 21ο αιώνα" ανανεώνει τη σύγχρονη οικονομική σκέψη και τις προοπτικές της, με τον ίδιο τρόπο που το ομότιτλο έργο του Καρλ Μαρξ το είχε κάνει τον 19ο αιώνα. Ο 20ός αιώνας σηματοδότηκε αρχικά από τη μείωση των ανισοτήτων. Οι πόλεμοι προκάλεσαν μια χωρίς προηγούμενο ανακατανομή του συσσωρευμένου πλούτου. Η ανάπτυξη, όμως, σε συνθήκες ειρήνης οδήγησε στην αύξηση των ανισοτήτων, καθώς η απόδοση του κεφαλαίου είναι μεγαλύτερη από τον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης. Ταυτόχρονα, ένα νέο φαινόμενο επιτείνει τις ανισότητες: η εκτόξευση, πέρα από κάθε λογική, των αμοιβών της ελίτ των μάντζερ. Επιπροσθέτως, οι μεγάλες περιουσίες εξασφαλίζουν τόσο υψηλότερες αποδόσεις όσο μεγαλύτερη είναι η αρχική συσσώρευση πλούτου. Το αποτέλεσμα είναι μια συνεχής διεύρυνση των ανισοτήτων, που ξαναφέρνει τον κόσμο μας στο ακραίο σημείο που βρισκόταν πριν ξεσπάσει ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Οι αρχές της αξιοκρατίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης υποχωρούν.

Ο Πικετύ δεν περιορίζεται στην επιστημονική περιγραφή, αλλά επιχειρεί μια μείζονα πολιτική παρέμβαση. Η απάντησή του διατυπώνεται με μαχητική ενάργεια: χρειάζεται διεθνής συνεργασία για την επιβολή ενός παγκόσμιου φόρου στο κεφάλαιο. Αυτό αποτελεί επείγουσα ανάγκη, καθώς η αύξηση των ανισοτήτων συνιστά άμεση απειλή

για τη δημοκρατία. Με την οξυδέρκεια, τον όγκο των δεδομένων, την εμβρίθεια και την ιστορική του εμβέλεια, αλλά προπάντων με την καθαρή ματιά του στις μεγάλες αόρατες δυνάμεις της οικονομίας και της ιστορίας, που καθορίζουν την εξέλιξη των κρατών και των κοινωνιών, το "Κεφάλαιο τον 21ο αιώνα" είναι το επιβλητικότερο έργο επιστημονικής έρευνας στις οικονομικές σπουδές του αιώνα μας, αυτού του αιώνα που άρχισε με την πτώση του Τείχους του Βερολίνου και τη δημιουργία της πρώτης στην ιστορία πραγματικά παγκόσμιας αγοράς κεφαλαίων. Πέρα από αυτό, όμως, ο Πικετού αναβαπτίζει τα οικονομικά στις θεμελιακές τους καταβολές: υπενθυμίζει την αδιάσπαστη σύνδεσή τους με τον χώρο των κοινωνικών επιστημών και καταρρίπτει τον μύθο της αποσύνδεσης της οικονομικής ανάλυσης από την πολιτική.

30. Α. Ράπτης & Α. Ράπτη: Ζητήματα Παιδείας και ο παραμελημένος κρίκος της Ελληνικής Εκπαίδευσης

Εισαγωγή

Ο δημόσιος διάλογος για την Παιδεία έρχεται ξανά στο προσκήνιο, στο πλαίσιο μίας διαφορετικής πολιτικής συγκυρίας, που σηματοδοτείται από την άνοδο στην εξουσία μίας παράταξης αριστερής προέλευσης, εν μέσω μίας πρωτόγνωρης πολιτικής και οικονομικής κρίσης, αλλά και ορισμένων ιστορικής σημασίας εξελίξεων στο συσχετισμό των δυνάμεων στην Ε.Ε. και παγκοσμίως, σε συνδυασμό με τις γεωπολιτικές ανακατατάξεις ως αποτέλεσμα των τοπικών πολέμων στην ευρύτερη περιοχή της χώρας μας, που ενδέχεται να έχουν δραματικές επιπτώσεις στο χαρακτήρα της πολιτιστικής μας εξέλιξης και της εθνικής μας κυριαρχίας. Είναι γεγονός ότι για την εκπαίδευση, όλοι μας - γονείς, ιδιώτες, μαθητές, ειδικοί επιστήμονες και πολιτικοί - έχουμε τις δικές μας ερμηνείες, τις θεωρίες και όραμα, το οποίο βασίζεται στη βεβαιότητα που αντλούμε από τις προσωπικές μας γνώσεις και, κυρίως, τις εμπειρίες μας και τα προσωπικά μας συμφέροντα σχετικά με αυτήν. Όμως είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς τις ιδεοληψίες πάνω στις οποίες η ίδια μας η εμπειρία έχει χτιστεί και, ακόμη δυσκολότερο να δούμε το όλο θέμα κριτικά από τις διάφορες πλευρές του, λαμβάνοντας υπόψη την έρευνα, τις πολυπληθείς επιστήμες και τις διαφορετικές θεωρήσεις των ζητημάτων εκπαίδευσης και της αγωγής, χωρίς να είμαστε φανατικά προσκολλημένοι σε κάποια από αυτές. Από τον κανόνα αυτό δεν εξαιρούνται φυσικά και οι πολιτικοί μας εκπρόσωποι. Αντίθετα, υπάρχει ένας λόγος παραπάνω, που τούς κάνει να διακατέχονται από τις δικές τους, ιδιαίτερες ημιμάθειες και παρανοήσεις, τις εμμονές, τους μύθους και τις προκαταλήψεις τους. Γι' αυτό και ο χώρος της παιδείας έχει αποδειχθεί ναρκοπέδιο για την πολιτική καριέρα των περισσότερων πολιτικών που ανέλαβαν το σχετικό υπουργείο. Γενικά, θα μπορούσε να πει κανείς ότι, με ελάχιστες εξαιρέσεις, για τα κυρίαρχα πολιτικά κόμματα στη χώρα μας, η εκπαίδευση ανέκαθεν αποτελούσε πρωτίστως ένα πεδίο άσκησης κοινωνικού και πολιτικού ελέγχου και φρονηματισμού, μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων και πελατειακών επιδιώξεων, γι' αυτό και η πορεία των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων καθρεφτίζει τις εξελίξεις της πολύπαθης ιστορίας και της στρεβλής κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης του νεο-ελληνικού κράτους. Αλλά

και για την νεοελληνική κοινωνία, παρά το μύθο της «έμφυτης» αγάπης του λαού μας για τα γράμματα ως αποτέλεσμα της αρχαιοελληνικής συνέχειας και κληρονομιάς, η εκπαίδευση δεν φαίνεται να υπήρξε τόσο ένα σημαντικό πολιτιστικό αγαθό και μια πολύτιμη αναπτυξιακή διαδικασία, όσο ένα εργαλείο κοινωνικής ανόδου και μελλοντικής αποκατάστασης του καθενός. Ως επί το πλείστον, σημασία δεν είχε το ουσιαστικό μορφωτικό αποτέλεσμα, το ενδιαφέρον για μάθηση και προαγωγή της επιστήμης και του πολιτισμού, αλλά το κύρος που απορρέει από αυτήν και το τυπικό αποτέλεσμα: ο εκπαιδευτικός τίτλος, το «χαρτί», δηλαδή, που ήταν το διαβατήριο για την ανώτατη εκπαίδευση (και μέσω αυτής για την κοινωνική άνοδο), για την απόκτηση του οποίου η κάθε οικογένεια ήταν πάντα διατεθειμένη να υποστεί όλες τις θυσίες του κόσμου. Συγχρόνως, η τάση αυτή γινόταν αντικείμενο εκμετάλλευσης εκ μέρους των πολιτικών και μηχανισμός ισχυροποίησης του φαινομένου των πελατειακών σχέσεων. Έτσι, η ενέργεια ενός λαού επενδύθηκε στην επιφάνεια και όχι για την ισχυροποίηση των θεμελίων του μορφωτικού υπόβαθρου και του πολιτισμού του!

Ανάδειξη ενός παραμελημένου παράγοντα και προτάσεις

Παρόλο που το θέμα της Παιδείας και της Εκπαίδευσης είναι σύνθετο και τεράστιο, με την παρέμβασή μας αυτή θα θέλαμε να επισημάνουμε ένα ζήτημα πρωταρχικής σημασίας, που σχετίζεται με τον προσανατολισμό, την ποιότητα, το βάθος και το πλάτος των επιχειρούμενων στη χώρα μας εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, με την ελπίδα ότι κάποιος από τους πολιτικούς μας ιθύνοντες θα πεισθεί για το είδος και το μέγεθος των παραλείψεων της μέχρι τώρα ασκηθείσας εκπαιδευτικής πολιτικής στη χώρα μας και για τους κινδύνους των επιπτώσεων - συχνά αναχρονιστικών - αντιλήψεων και των άκριτων αποφάσεων και πρακτικών τους. Διότι, ενώ οι εξελίξεις τρέχουν, στη χώρα μας οι πολιτικές ηγεσίες έχουν καθηλωθεί σε νοοτροπίες και πρακτικές της περιόδου της μεταπολίτευσης. Επί πλέον, μη έχοντας τη δυνατότητα λόγω του μετεμφυλιακού πολιτικού κλίματος να εναλλάσσονται ομαλά και δημοκρατικά στην εξουσία, να δοκιμάσουν τις ιδέες τους στην πράξη και να τις αναθεωρούν φυσιολογικά, ακολουθούν τις διακυμάνσεις της ανώμαλης πολιτικής ιστορίας μας φέροντας μαζί τους στην εξουσία αντιδραστικές συμπεριφορές, πολιτικά απωθημένα και μικρο-πολιτικούς ρεβανσισμούς, που σήμερα πλέον θεωρούνται ξεπερασμένοι. Παράλληλα, η προσπάθεια στελέχωσης του κρατικού μηχανισμού από «ημετέρους», αφοσιωμένους κομματικούς οπαδούς και ο διορισμός ευκαιριακών επιτροπών ειδικών ή «σοφών» με κριτήρια προσωπικά - και μερικές φορές αυθαίρετα - μοιάζει σαν ένας φαύλος κύκλος χωρίς τελειωμό, ακόμη και στον τόσο ευαίσθητο χώρο της εκπαίδευσης, γεγονός που διαιωνίζει τα ήθη της αναξιοκρατίας και του έμμεσου πολιτικού εκφοβισμού των αντιφρονούντων. Παρόλα αυτά, αποτελεί πλέον κοινό τόπο η διαπίστωση ότι η μεταβιομηχανική εποχή μας αλλάζει. Η κοινωνία μας εισέρχεται στο στάδιο της τεχνολογικής επανάστασης, της γιγάντωσης της γνώσης, της πληροφορίας, των επικοινωνιών, των φαινομένων της παγκοσμιοποίησης και της επαπειλούμενης οικολογικής καταστροφής, ενώ νέες προκλήσεις παρουσιάζονται για τις χώρες και τους συνασπισμούς κρατών, όπως είναι η ΕΕ. Πολλά από τα καλούμενα ανεπτυγμένα κράτη αντιλήφθηκαν ότι ο μελλοντικός άνθρωπος θα πρέπει να έχει ανεπτυγμένη κριτική και δημιουργική σκέψη, να είναι ευέλικτος και δυναμικά προσαρμοστικός στις νέες καταστάσεις, ικανός για αυτόνομη και συλλογική εργασία, για αυτο-οργάνωση και αυτορρυθμιζόμενη μάθηση και αυτοπληροφόρηση, για λήψη κρίσιμων αποφάσεων υπό καθεστώς πίεσης, να διαθέτει τεχνολογικό και πολύπλευρο εγγραμματισμό και, γενικότερα, ικανότητα να επικοινωνεί, να διαλέγεται, να μαθαίνει, να ξεμαθαίνει και να ξαναμαθαίνει. Τις ικανότητες αυτές τόνιζαν και τονίζουν όλες οι προσδευτικές παιδαγωγικές θεωρίες από τα μέσα του περασμένου αιώνα, σήμερα όμως είναι και οι συνθήκες της οικονομίας που τις επιζητούν από την πλειονότητα των εργαζομένων, ανεξάρτητα από το αν αυτοί έχουν εξασφαλίσει μία θέση εργασίας ή όχι, εξ αιτίας των αυξημένων απαιτήσεων σε ικανότητες και των αλλαγών στο εργασιακό περιβάλλον (που δεν είναι της παρούσης να αναφερθούν αναλυτικά). Για τους παραπάνω λόγους, το βάρος της ευθύνης για τον απαιτούμενο μετασχηματισμό της οικονομίας και του πολιτισμού έχει πέσει, για ακόμη άλλη μία φορά, στο θεσμό της εκπαίδευσης, που σήμερα εκ των πραγμάτων έχει ήδη υποστεί πολλές αλλαγές, ενώ στα σύγχρονα κράτη πιέζεται για ακόμη περισσότερες. Οι παραδοσιακές τάξεις και διδασκαλίες όμως δεν είναι σε θέση να συμβάλουν σε αυτό, αλλά αποτελούν πραγματική τροχοπέδη. Για τον λόγο αυτό, αναλυτικά

προγράμματα και περιεχόμενο γνωστικών αντικειμένων συνεχώς αναμορφώνονται, εκπαιδευτικές πολιτικές και σχολικές πρακτικές αναθεωρούνται και σταδιακά - αλλά σταθερά και οργανωμένα - προσανατολίζονται στην εναρμόνισή τους με τις σύγχρονες αντιλήψεις για τη μάθηση, τη διδασκαλία και για την ολόπλευρη ανάπτυξη διδασκομένων και διδασκόντων, μέσα από μία δυναμική και μία μεταξύ τους αμοιβαία αλληλεπιδραστική σχέση. Τώρα πλέον γνωρίζουμε ότι η ουσιαστική και βαθύτερη μάθηση (αυτή που χρειάζεται ώστε να μπορούν τα άτομα να επιβιώσουν δυναμικά σε πολύπλοκα και ανοιχτά εργασιακά και πολιτιστικά περιβάλλοντα, να γίνουν εισηγητές καινοτομιών και πραγματικοί λύτες προβλημάτων και όχι απλά εκτελεστές συνταγών επίλυσής τους) δεν μεταβιβάζεται έτοιμη από τα εγχειρίδια στους εκπαιδευτικούς και από τους εκπαιδευτικούς στους μαθητές, ούτε εξασφαλίζεται με την αναβάθμιση των εκπαιδευτικών εγχειριδίων ή με τον απλό εφοδιασμό των σχολείων με εργαλεία της σύγχρονης τεχνολογίας. Άλλου είδους πράγματα χρειάζεται να συντελούνται μέσα στην τάξη, για τα οποία πολύτιμος καταλύτης είναι ο εκπαιδευτικός ως δάσκαλος. Ένας δάσκαλος, ο οποίος δεν είναι πλέον δυνατόν να παραμένει στο περιθώριο της παραγωγής της γνώσης λειτουργώντας στο παραδοσιακό – εν πολλοίς και ταξικό - μοντέλο του διαχωρισμού μεταξύ σκεπτόμενων σχεδιαστών ή καθοδηγητών και εκτελεστών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, όπως γινόταν στο παρελθόν. Ο σημερινός εκπαιδευτικός με τους πολλαπλούς του ρόλους, χρειάζεται να διαθέτει τη γνώση, την εμπειρία και ικανότητα να γίνεται ο ίδιος σχεδιαστής περιβαλλόντων μάθησης, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και μαθησιακού υλικού, δημιουργικός διευκολυντής της μαθησιακής διαδικασίας, εμψυχωτής και συντονιστής στην υπηρεσία της μάθησης, παιδαγωγός, κριτικός ερευνητής, εισηγητής καινοτομιών και δια βίου μαθητευόμενος. Η φύση της εργασίας του έχει γίνει εξαιρετικά απαιτητική, σε βαθμό που και οι γονείς δεν μπορούν να την κατανοήσουν, ώστε να ελέγχουν ή να συμβάλλουν στην όλη διαδικασία, ενώ οι ανάγκες του σε γνώσεις και πρακτικές εμπειρίες είναι δυσανάλογα αυξημένες, σε σχέση με τα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά εφόδια που τού παρέχει η πολιτεία σε όλες τις χώρες, πόσο μάλλον και στη δική μας! Η ιδέα, επομένως, της βελτίωσης του εκπαιδευτικού μέσω της αυστηρής αξιολόγησής του και μόνον, χωρίς παράλληλη ένταξή τους σε οργανωμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες πειραματικού χαρακτήρα, την οποία πολλοί υποστηρίζουν στον τόπο μας, αποδεικνύεται λειψή και αναποτελεσματική.

Ένα παράδειγμα-πρότυπο

Η μετάβαση εν τούτοις σε ένα τύπο εκπαίδευσης, που θα παράγει μαθητές, εκπαιδευτικούς και πολίτες με τις προαναφερθείσες δεξιότητες του 21ου αιώνα, δεν είναι μια τόσο εύκολη υπόθεση. Εξαρτάται και από την παράδοση που υπάρχει στον τομέα αυτό σε κάθε χώρα, από την προτεραιότητα που δίνεται στην εκπαίδευση, από την ωριμότητα των πολιτικών αποφάσεων και τον τρόπο εφαρμογής τους. Η Φινλανδία, για παράδειγμα, πριν από πολλά χρόνια βρισκόταν στα δικά μας χάλια, όμως σήμερα έχει το καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα στον κόσμο. Τα πολιτικά κόμματα συνειδητοποίησαν ότι δεν τα συμφέρει να μην έχουν καλή Παιδεία. Συμφώνησαν να δημιουργηθεί ένας θεσμός εθνικής εμβέλειας, ο οποίος θα μελετούσε το πρόβλημα με τη δέσμευση ότι οποιοδήποτε κόμμα και αν ερχόταν στην εξουσία θα ήταν υποχρεωμένο να σεβαστεί τις αποφάσεις της επιτροπής. Τις επιτροπές όμως για την εκπαιδευτική αναμόρφωση συγκροτούσαν άτομα καταξιωμένα και έμπειρα στο χώρο της εκπαίδευσης λόγω της σφαιρικής θεωρητικής τους γνώσης και της πρακτικής τους εμπειρίας στο χώρο της εκπαιδευτικής έρευνας και των εφαρμογών και όχι «σοφοί» και αυθεντίες που, αποκομμένοι από την εκπαιδευτική πραγματικότητα, δεν έχουν βγει από τα γραφεία τους και δεν μπορούν να συνεργαστούν με άλλους, αλλά θέλουν να είναι όλοι αυθεντίες, πρόεδροι και αρχηγοί. Δυο δεκαετίες χρειάστηκαν για να φτάσει στη χώρα αυτή η εκπαίδευση σε σημείο, που όλα τα κράτη να τη θαυμάζουν. Οι μαθητές τους βγαίνουν πρώτοι στους διεθνείς διαγωνισμούς και βιώνουν ικανοποιητική σχολική ζωή, με πολύ ελεύθερο χρόνο, εργάζονται πολύ λιγότερο από τους Έλληνες μαθητές και η αξιολόγησή τους είναι ενσωματωμένη στη μαθησιακή διαδικασία, χωρίς να αποτελεί το μείζον πρόβλημα για την εκπαίδευση. Μέσα από τις μικρές μαθητικές ομάδες εργασίας, μελέτης και κατασκευής της γνώσης, δίνονται ευκαιρίες στους εκπαιδευτικούς να γνωρίσουν καλύτερα και από πιο κοντά τους μαθητές τους, καθώς

ξεδιπλώνονται οι δημιουργικές και προσωπικές τους δεξιότητες, χωρίς την καταδίκη τους στην παπαγαλία και στην ομοιομορφία της αναμενόμενης συμπεριφοράς τους. Έτσι και οι εκπαιδευτικοί αναβαθμίζουν συνεχώς την εμπειρία τους μέσα από την επανεκπαίδευση και την οργανωμένη διάχυση των εμπειριών τους, την δοκιμή καινοτομιών, τον επιστημονικό πειραματισμό, την αυτοαξιολόγηση και τη συστηματική αξιολόγηση της εξέλιξής τους και όχι με διαγωνισμούς τύπου ΑΣΕΠ, ή με επιτόλαιες επιθεωρήσεις, αλλά μέσα από τις πρακτικές και τις δράσεις τους στο πεδίο της εργασίας τους, που είναι διαφανείς σε όλους και υπόκεινται σε μελέτη για τη συνεχή τους βελτίωση. Με αυτό τον τρόπο οι εκπαιδευτικοί ενδυναμώθηκαν και ως δάσκαλοι σε βαθμό που κατάφεραν να απολαμβάνουν σημαντικό κύρος, αυτονομία και σεβασμό από το κράτος και την κοινωνία και έτσι να συμβάλουν στο να κερδηθεί με ασφάλεια το στοίχημα του συστήματος της αποκέντρωσης στην εκπαίδευση. Μια τέτοια αποκέντρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, χωρίς τους παραπάνω όρους, θα κατέληγε σε ένα αλαλούμ και σε ένα ξεχαρβάλωμα στην Παιδεία, αν εφαρμοζόταν στη χώρα μας. Και αυτό γιατί, μεταξύ άλλων, ο Έλληνας εκπαιδευτικός, ιδιαίτερα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που είναι ανειδίκευτος παιδαγωγικά, στην πραγματικότητα εξακολουθεί να προσεγγίζεται από την πολιτεία ως ένα κρατικό εκτελεστικό όργανο της βιομηχανικής εποχής, που παίζει τον ρόλο του μεταβιβαστή εξειδικευμένης και αποσπασματικής γνώσης, παρόλο που από αυτόν αναμένεται το αντίθετο. Για πολλές δεκαετίες έχει παραμείνει στο περιθώριο, περιορισμένος στο να ασκεί ένα ρόλο υπαλληλικό, χωρίς ουσιαστικά εφόδια διδακτικής, αφημένος στην τύχη του, χωρίς τη δυνατότητα να αναπτύσσει επιστημονικά τεκμηριωμένες πρωτοβουλίες και να συμβάλλει περαιτέρω στην παραγωγή της διδακτικής γνώσης και εμπειρίας σε συνεργασία με άλλους φορείς, αλλά και με τους μαθητές του, μέσα από προωθημένες διαδικασίες, επίπεδα μάθησης και δράσης.

Δεν είναι όλα στραβά

Θα ήταν άδικο βέβαια να μην αναγνωριστεί ότι οι Έλληνες εκπαιδευτικοί δεν είναι λιγότερο ανήσυχoi και δημιουργικοί από εκείνους των άλλων δυτικών χωρών, ότι στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο έχουν γίνει κατά καιρούς σημαντικές προσπάθειες αναμόρφωσης του εκπαιδευτικού συστήματος και ότι πολλές ομάδες εργασίας έχουν παραγάγει αξιόλογο επιστημονικό έργο.

Χαρακτηριστική παθογένεια

Όμως το σύστημα, όπως και σε πολλούς άλλους τομείς, πάσχει στο επίπεδο της υλοποίησης, της εξέλιξης, της συνέχειας των προσπαθειών και της συνοχής στην εκπαιδευτική πολιτική. Πολλές από τις εξαγγελίες επίσης, είτε παραμένουν στα χαρτιά και δεν γενικεύονται, είτε παρεμποδίζονται από επί μέρους γραφειοκρατικές τακτικές, οι οποίες αντιφάσκουν με το πνεύμα των επιχειρούμενων μεταρρυθμίσεων και κρατούν το εκπαιδευτικό σύστημα σε παραδοσιακά επίπεδα. Αρκεί μόνο να ρίξει κανείς μια ματιά σε όλες τις μεταρρυθμίσεις που επιχειρήθηκαν μέχρι τώρα για την Παιδεία, για να αντιληφθεί ένα από τα αίτια της παθογένειας στο χώρο αυτό: καμιά μεταπολεμική κυβέρνηση (εκτός από τη μεταρρύθμιση του Παπανούτσου που άνοιξε την είσοδο για χιλιάδες παιδιά της αγροτιάς στα πανεπιστήμια) δεν αντιμετώπισε την παιδεία ως ένα συνολικό πολιτικό πρόβλημα ιστορικής σημασίας. Στη μεταχουντική περίοδο, όλοι ανεξαιρέτως οι υπουργοί Παιδείας ενήργησαν ως επιχειρηματίες αναχρονιστικών οικογενειακών επιχειρήσεων: κάθε υπουργός εγκαθιστούσε τη δική του οικογενειακή επιχείρηση και αυτοσχεδίαζε. Ερχόταν ο επόμενος και, ανεξάρτητα από το αν ήταν της ίδιας κυβέρνησης ή όχι, αναιρούσε τα προηγούμενα και σχεδίαζε τη δική του «εκπαιδευτική μεταρρύθμιση» αυτοσχεδιάζοντας με τους δικούς του ανθρώπους αντικαθιστώντας μάλιστα όλους τους προϊσταμένους των ιδρυμάτων, όπως στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, στο Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, στις εκπαιδευτικές διευθύνσεις των Νομαρχιών και πάει λέγοντας. Οι «μεταρρυθμίσεις» που έκαναν όλοι αυτοί οι υπουργοί, άλλοτε στο επίπεδο των εξαγγελιών και άλλοτε στο επίπεδο της εφαρμογής τους, περιορίζονταν σε επιφανειακές λύσεις, αφού ως επί το πλείστον στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός τους ήταν το συνεχές αναβάπτισμα της ονομασίας των εκπαιδευτικών βαθμίδων, τα συστήματα αξιολόγησης των μαθητών και των εκπαιδευτικών (εντοπίζοντας σε αυτά τα αίτια και τα μέσα θεραπείας των εκπαιδευτικών και

οικονομικών κρίσεων), η εκπόνηση αναλυτικών προγραμμάτων, η εφαρμογή των οποίων ποτέ δεν μελετήθηκε ούτε και έγινε πραγματικά κατανοητή από τους εκπαιδευτικούς, το γράψιμο και ξαναγράψιμο των σχολικών εγχειριδίων, που συνοδεύονταν από μερικές οδηγίες για τον εκπαιδευτικό και, πρόσφατα, ο εξοπλισμός των σχολείων με υπολογιστές και με εκπαιδευτικό υλικό, που οι εκπαιδευτικοί δεν αξιοποιούν κατάλληλα, γιατί το σύστημα δεν τους το έχει διδάξει επαρκώς. Η γνώση όμως που χρειάζονται σήμερα οι εκπαιδευτικοί - όπως εξ άλλου και κάθε άλλος μαθητεύμενος - δεν μαθαίνεται με οδηγίες, με παρακολούθηση διαλέξεων με διάβασμα κάποιων βιβλίων, με εκπόνηση εργασιών και με εξετάσεις. Αναπτύσσεται κυρίως με συνεχιζόμενη εκπαίδευση, κατάρτιση και ενδοσχολική επιμόρφωση πάνω στην πράξη, με την παροχή διδακτικών προτύπων από τους κατέχοντες ακαδημαϊκές και συμβουλευτικές θέσεις και με τη βίωση εμπειριών και ευνοϊκών για τη μάθησή τους όρων, ανάλογων με εκείνους που θα επιθυμούσαμε να δημιουργήσουν και οι ίδιοι για τους μαθητές τους. Αυτό επιτυγχάνεται καλύτερα μέσα από την εμπλοκή τους στο σχεδιασμό και την εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων, στα οποία δέχονται υποστήριξη - συνεργαζόμενοι με έμπειρους ακαδημαϊκούς και συμβουλευτικούς φορείς - και τα αποτελέσματά τους μελετώνται και αξιολογούνται επιστημονικά. Οι οδηγίες και τα αποσπασματικά σεμινάρια δεν αρκούν. Χρειάζονται δράσεις, εμπειρίες, ενδοσχολικές και εξωσχολικές συνεργασίες, συστήματα εκπαίδευσης που λειτουργούν συνεργατικά και δικτυακά και όχι πυροσβεστικά και αποσπασματικά, χωρίς συνέχεια. Το ζήτημα λοιπόν στις μέρες μας δεν είναι πλέον αν οι μαθητές και οι δάσκαλοι έχουν βιβλία, εποπτικά μέσα και εργαστήρια υπολογιστών, αλλά τι κάνουν με αυτά. Διότι ανάμεσα στο περιεχόμενο της ύλης, στα τεχνολογικά εργαλεία και στη μάθηση, χρειάζεται να μεσολαβήσει ο εκπαιδευτικός, ώστε να μετατρέψει την επίσημη γνώση (που βρίσκεται ακόμη σε επίπεδο αφηρημένης πληροφορίας με δυσνόητα επικοινωνιακά σήματα) σε παιδαγωγική δραστηριότητα και σε μετασχηματιστική για το νου και την ψυχή των μαθητών εμπειρία, που θα προωθήσει τη μάθησή τους σε ανώτερα επίπεδα, πέραν εκείνου της απομνημόνευσης ή της αναπαραγωγής έτοιμων συνταγών επίλυσης προβλημάτων. Μεσολαβούν, δηλαδή, ζητήματα που άπτονται πολλών επιστημών της 6 εκπαίδευσης και της διδακτικής και της μετατροπής της εκπαιδευτικής τεχνολογίας σε γνωστικό εργαλείο. Σε τελευταία ανάλυση, ζητήματα εφαρμοσμένης παιδαγωγικής γνώσης και εμπειρίας των ίδιων των εκπαιδευτικών.

Παράπλευρα θετικά αποτελέσματα

Έτσι και το ζήτημα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευομένων θα σταματήσει να διχάζει τον εκπαιδευτικό κόσμο, καθώς αυτή θα έχει άλλο χαρακτήρα και θα αναγνωρίζεται από όλους ως οργανικό στοιχείο και κριτήριο επιτυχίας της ίδιας τους της δράσης. Ο θόρυβος επίσης που έχει ξεσπάσει στα ΜΜΕ και οι διαμάχες γύρω από ένα βιβλίο Ιστορίας, η πρόσφατη δήλωση της πρόθεσης της Υφυπουργού Παιδείας για κατάργηση του μαθήματος των Θρησκευτικών και ενός άλλου κυβερνητικού παράγοντα για την ανάγκη προσθήκης ενός μαθήματος για την φορολογική συνείδηση, η ιδέα της δημιουργίας τράπεζας θεμάτων για τους μαθητές του Λυκείου ως μέσου αναβάθμισης της γνώσης τους, θα ηχούσαν αστείες σε ένα καθεστώς προηγμένου εκπαιδευτικού συστήματος. Σε ένα τέτοιο εκπαιδευτικό πλαίσιο, το περιεχόμενο ενός βιβλίου δεν θα συγγεόταν με τη διαδικασία ανάπτυξης της κριτικής ιστορικής σκέψης των μαθητών μέσα από καλοσχεδιασμένες δραστηριότητες του εκπαιδευτικού (στις οποίες ένα βιβλίο θα αποτελούσε αντικείμενο κριτικής ανάλυσης των μαθητών, αλλά και μία μόνον από τις διαθέσιμες πηγές πληροφοριών). Ούτε θα ταυτιζόταν η ποσότητα της ύλης με την ποιότητα της μαθησιακής διαδικασίας και της διδασκαλίας που βοηθά τους μαθητές να επεξεργαστούν τα δεδομένα και να τα υπερβούν οικοδομώντας τη δική τους σύνθετη γνώση μέσα από συζητήσεις, αντιπαραθέσεις και συνθέσεις απόψεων. Επίσης, η εισαγωγή ορισμένων καινοτόμων διδακτικών μεθόδων και της ψηφιακής τεχνολογίας στην εκπαίδευση δεν θα θεωρούνταν ταυτόσημη με την εκπαιδευτική αναβάθμιση, χωρίς την ενεργό διαμεσολάβηση του έμπειρου εκπαιδευτικού, ωσάν να ήταν οι τεχνικές και οι τεχνολογίες ικανές από μόνες τους να φέρουν την επιθυμητή εκπαιδευτική αλλαγή. Δυστυχώς όμως, από ό,τι δείχνει ο δημόσιος λόγος των πολιτικών της εκπαίδευσης, όλα αυτά πιστεύεται ότι πραγματώνονται με υπουργικά φιρμάνια, με διοικητικά μέτρα κατά τρόπο αυτονόητο, παρακάμπτοντας ή αγνοώντας την ανάγκη μετασχηματισμού της επαγγελματικής προσωπικότητας του εκπαιδευτικού. Ένα

ενδεικτικό παράδειγμα της παρανόησης που επικρατεί στις εκάστοτε εκπαιδευτικές πολιτικές, είναι και αυτό της εισαγωγής των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης. Πράγματι, όπως έχει ήδη φανεί από τη διεθνή εμπειρία, οι δυνατότητες της σύγχρονης ψηφιακής τεχνολογίας (ΤΠΕ) μπορούν να αξιοποιηθούν για μια ριζική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σχολείο (κατ' επέκταση και της κοινωνίας) κάτω όμως από ορισμένες προϋποθέσεις, που όταν απουσιάζουν, είναι δυνατόν να οδηγήσουν ακόμη και στην ενίσχυση, αντί της υπέρβασης, ορισμένων ανεπιθύμητων χαρακτηριστικών και εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Διότι εκείνο που θα τους προσδώσει αξία, είναι η παιδαγωγική μάλλον χρήση των δυνατοτήτων του υπολογιστή, των δικτύων και των τηλεπικοινωνιών και όχι τόσο η τεχνολογική διάστασή τους καθ' εαυτή. Απαραίτητος λοιπόν όρος για κάθε αλλαγή και μεταρρύθμιση προς αυτή την κατεύθυνση είναι, σε τελευταία ανάλυση, ο εκπαιδευτικός με παιδαγωγική γνώση και εμπειρία, που μαθαίνει και αξιοποιεί κατάλληλα τις δυνατότητες της νέας τεχνολογίας. Όπως εξάλλου έχει αποδειχθεί διεθνώς, οι απελευθερωτικές δυνατότητες που υπόσχονται οι ΤΠΕ δεν είναι αυτονόητες και δεν πραγματώνονται μηχανικά και απρόσκοπτα, αλλά προϋποθέτουν ορισμένες αλλαγές νοοτροπιών και πρακτικών από τους εκπαιδευτικούς και από το σύνολο των φορέων που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Μεταρρύθμιση «από τα κάτω»

Βλέπουμε λοιπόν ότι η σημασία του ανθρώπινου κεφαλαίου στην εκπαίδευση, δηλαδή των εκπαιδευτικών, για την προώθηση κάθε είδους μεταρρύθμισης και για τη μετατροπή της αμήχανης τάξης και της ά-λογης τεχνολογίας σε αξιόλογο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα, έχει παρεξηγηθεί και παραμεληθεί μέχρι τώρα στη χώρα μας. Ο εκπαιδευτικός σε όλες τις μεταρρυθμίσεις δεν φάνηκε να έχει καμία προτεραιότητα. Οι γραπτές οδηγίες, μερικά σύντομα σεμινάρια, θεωρητικού ως επί το πλείστον χαρακτήρα, ενδεχομένως και ο φόβος της δικής του αξιολόγησης, θεωρούνταν αρκετά μέτρα για την επιδίωξη της περιβόητης αλλαγής του ρόλου του στο σύγχρονο σχολείο. Για τους λόγους όμως που αναφέρθηκαν παραπάνω, υπάρχει ανάγκη να καθιερωθεί ένα οργανωμένο σύστημα επιμόρφωσης και πολύπλευρης επαγγελματικής υποστήριξης των εκπαιδευτικών, που να συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη με επίκεντρο το σχολείο, με προγράμματα που αποβλέπουν στην παραγωγή χρήσιμου συλλογικού έργου, στη συστηματική εισαγωγή καινοτομιών και στη μελέτη των αποτελεσμάτων τους, και γενικά, στη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και τη συμβουλευτική στήριξη των εκπαιδευτικών λειτουργιών ως συμμετόχων και πρωταγωνιστών στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και αλλαγή.

Αποκομματικοποίηση της εκπαίδευσης

Τα ελληνικά πολιτικά κόμματα θα πρέπει να προβληματιστούν πολύ σοβαρά, γιατί η κρίση στην Ελλάδα δεν θα ξεπεραστεί με κάποιους βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες, αν η εκπαίδευσή μας δεν ανταποκριθεί κατάλληλα στις απαιτήσεις των καιρών. Θα πρέπει επίσης

- να σταματήσουν να μεταχειρίζονται τα σχολεία και τα πανεπιστήμια ως φυτώριο πολιτικής στρατολόγησης των νέων συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην αποσύνθεση των πανεπιστημίων και στην εγκαθίδρυση μίας τριτοκοσμικής πολιτικής κουλτούρας ανάμεσα στους νεαρούς μαθητές στα σχολεία.
- να πάψουν να βλέπουν την εκπαίδευση σαν ένα πεδίο άσκησης των φαντασιώσεων και των μικροκομματικών εμμονών τους, που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο της δικής τους - παραδοσιακής ως επί το πλείστον - πολιτικής εμπειρίας και εκπαίδευσης.
- να εμπιστεύονται ανθρώπους φωτισμένους μέσα από τη θεωρία και την πρακτική εμπειρία και όχι μόνο με βάση τους τίτλους της ακαδημαϊκής τους δραστηριότητας, που μπορεί να στερείται εμπειρίας από εφαρμογές στην εκπαιδευτική πραγματικότητα και από συνεργασίες με φορείς της εκπαίδευσης και με μαχόμενους εκπαιδευτικούς.

Ένα από τα παραδείγματα των αποτελεσμάτων και παρενεργειών του ιδιότυπου και επιφανειακού αριστερισμού που διακατείχε το ΠΑΣΟΚ στην αρχή της εμφάνισής του στην πολιτική σκηνή, το οποίο δυστυχώς

υιοθέτησε και η Κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, είναι το νέο έθος ελευθεριότητας που εισήγαγε στο χώρο της Εκπαίδευσης, σε μια προσπάθεια απάντησης στην προηγούμενη μετεμφυλιακή καταπίεση, στην κατάχρηση εξουσίας και στην εκμετάλλευση των μηχανισμών αξιολόγησης για την ενίσχυση του κοινωνικού ελέγχου, των κοινωνικών ανισοτήτων και ελέγχου των κοινωνικών φρονημάτων. Παρά τις τότε αγαθές προθέσεις τους - και παράλληλα με ορισμένες θετικές τομές στη λιμνάζουσα παιδεία - οι κυβερνήσεις αυτής της παράταξης κατέληξαν στην κατάργηση θεσμών αξιολόγησης και κριτηρίων αξιοκρατίας στην εκπαιδευτική διοίκηση, καθώς και σε μία επιφανειακή εισαγωγή της πολιτικοποίησης στο χώρο του σχολείου και του πανεπιστημίου, ο οποίος στη συνέχεια μετετράπη σε πεδίο κομματικοποίησης, στρατολόγησης οπαδών και εγκαθίδρυσης ενός κυνικού και άκριτου συνδικαλισμού. Τα αριστερίζοντα κόμματα και το κόμμα της τωρινής Κυβέρνησης έχουν ένα μεγάλο μερίδιο ευθύνης για την κατάντια των Πανεπιστημίων και των σχολείων με το να θεωρούν ότι οι αγώνες για μια καλή Παιδεία θα επιτυγχάνονταν μέσα από τη βία και τα έκτροπα των καταλήψεων, καθώς και την άκριτη υπεράσπιση του πανεπιστημιακού ασύλου της ανομίας και της ασυδοσίας και όχι του ασύλου της ελευθερίας της σκέψης. Δεν αποδίδουμε ευθύνες στη νεολαία. Γνωρίζουμε ότι τα νεαρά άτομα συνήθως επιδιώκουν την εκτόνωση της οργής τους για την πολύχρονη αδρανοποίηση της σκέψης τους και την περιθωριοποίησή τους στο εκπαιδευτικό περιβάλλον, για τις ατέλειωτες ώρες ανούσιας δουλειάς στο σχολείο και στο φροντιστήριο (που τούς κλέβουν τη ζωή και τη χαρά των διαφορετικών ηλικιακών τους σταδίων), για τις ελλείψεις υποδομών και διδασκόντων στα σχολεία και για την απο-προσωποποιημένη σχολική τους κουλτούρα. Ξέρουν ότι κάτι δεν πάει καλά και οφείλουν να αντιδράσουν, όμως στις αντιδράσεις τους μιμούνται τα πρότυπα που εμείς, οι προηγούμενες γενιές, τούς έχουμε δώσει. Τα πρότυπα δηλαδή του πολιτικού καφενείου και της «επαναστατικής γυμναστικής», που δεν χρειάζεται να πάει κανείς μακριά, για να τα δει: τα βλέπουμε καθημερινά στους «διαλόγους» μεταξύ κωφευόντων και φανατισμένων πολιτικών, στα πάνελ «συζητήσεων» των ΜΜΕ, στο σχολείο, στην οικογένεια και στο βαρετό αναμάρτημα του ιδεολογικού τροπαρίου που οι πολιτικοί μας εκπρόσωποι το έχουν μάθει καλά και το επαναλαμβάνουν με απίστευτα βαρετό και προβλέψιμο τρόπο, οδηγώντας το δημόσιο λόγο από το κακό στο χειρότερο.

Θλιβερή κατάληξη αγαθών προθέσεων.

Και όλα αυτά ξεκίνησαν με αγαθές και επαναστατικές προθέσεις. Εν τούτοις, οι εκκολλημένοι νέοι πολίτες στο πανεπιστήμιο, με ευθύνη και των κομμάτων της αριστεράς, αντί να γίνονται πρωτοπόροι ιδεών, ο ανθός της στοχαζόμενης νεολαίας, κατέληξαν να εμπλέκονται σε πρακτικές πατρωνίας των συναδέλφων τους φοιτητών, σε διαδικασίες συναλλαγής με τους καθηγητές, ακόμη και αυτοχειρίας, με τη δύναμη που τους εξασφάλιζαν οι «πολιτικές πλάτες» που διέθεταν. Αυτό, σε συνδυασμό με την αποτυχία ουσιαστικής μεταρρύθμισης στον τομέα της οργάνωσης και της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω της επαγγελματικής ενδυνάμωσης και της παιδαγωγικής κατάρτισης και εμπειρίας των εκπαιδευτικών, είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία γενεών ηγεσίας στην κοινωνία μας, που δεν ασκήθηκαν στην κριτική σκέψη, που δεν αυτονομήθηκαν με διάβασμα για την ικανοποίηση εγγενών ενδιαφερόντων και νεανικών, φιλοσοφικών ανησυχιών και που στέρεψαν από δημιουργικότητα και φαντασία, μια που στην εκπαίδευση αυτά δεν είχαν πέραση μέχρι και σήμερα. Γενιές ηγεσίας, που περιόρισαν τους αγώνες τους σε κραυγές και συνθήματα, σε πανό και σε αφισορρύπανση, σε πολιτικές συζητήσεις ποδοσφαιρικού χαρακτήρα, όπου δεν χωρά τίποτε άλλο πέρα από το ναι ή το όχι, το παπαγάλισμα της «διδακτέας ύλης» και της κομματικής γραμμής, τη στιγμή που τα εκπαιδευτικά ιδρύματα γειτονικών χωρών γίνονται πρότυπα οργάνωσης και αξιοπρεπούς λειτουργίας. Στους νέους αυτούς δεν παρασχέθηκε ένα κατάλληλο πολιτιστικό πλαίσιο στην εκπαίδευση, ώστε να μάθουν να αναπτύσσουν πολιτικές πρωτοβουλίες, να αναλαμβάνουν και να αξιολογούν οργανωμένες δράσεις με θετικό πρόσημο, να συνεργάζονται με άλλους για ένα κοινό σκοπό, να συνδιαλέγονται και να συναινούν, να αναθεωρούν και να εξελίσσονται μέσα από την εμπειρία. Έχουν δηλαδή στερηθεί την ουσία της μορφωτικής και της πολιτικής εμπειρίας. Από ποια δεξαμενή νεολαίων, λοιπόν, αναμένεται να προκύψουν οι νέοι εκπρόσωποι του λαού, είτε δεξιολί είναι αυτοί, είτε αριστεροί; Το «παλιό» έχει ήδη παρεισφρήσει παντού! Η κατάσταση αυτή επικρατεί σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης η οποία, σε πείσμα των εξελίξεων της

μεταβιομηχανικής εποχής, στην πράξη παραμένει σε μεγάλο βαθμό δύσκαμπτη, συγκεντρωτική, αποσπασματική, βιβλιοκεντρική, ανταγωνιστική, αποπροσωποποιημένη, εξεταστικοκεντρική. Το θλιβερό αυτό φαινόμενο συνεχίζεται και με την καινούργια κυβέρνηση, που μας είχε υποσχεθεί ότι θα απαλλασσόμασταν από το παλιό. Όμως, όπως ανέπτυξα και σε προηγούμενο άρθρο, <http://www.efsyn.gr/arthro/alitheia-poi-einai-palio-kai-poiokainourgio>, παλιό στοιχείο στην κοινωνία μας δεν είναι μόνο τα κόμματα που ήταν στο παρελθόν στην εξουσία, αλλά και αυτά που ασκούσαν αντιπολίτευση και μάλιστα κατ' επάγγελμα. Το ζήτημα δεν είναι μόνον οικονομικό. Στις παραπάνω προτάσεις θα μπορούσε να αντιτείνει κανείς ότι οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις σε όλες τις χώρες γίνονται σε περιόδους οικονομικής ανάκαμψης και εμπνευσμένης πολιτικής ηγεσίας και ότι σε περίοδο οικονομικής κρίσης, κατά την οποία δεν υπάρχουν ούτε τα στοιχειώδη, όπως κτίρια, θέρμανση, υποδομές, ακόμη και εκπαιδευτικοί, η συζήτηση για μία μεταρρύθμιση από τη βάση, δηλαδή από τους ίδιους τους αναβαθμισμένους εκπαιδευτικούς, φαντάζει ουτοπική πολυτέλεια.

Όμως το ζήτημα δεν είναι απλά οικονομικό.

Χρήματα έχουν πέσει πολλά στη χώρα μας και στο παρελθόν από ευρωπαϊκά προγράμματα, τα οποία όμως δεν έχουν πιάσει τόπο και δεν χρησιμοποιήθηκαν για μία καλή οργάνωση και για μία αειφόρο και αυτο-ποιητική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών θεσμών. Τεράστια κονδύλια δαπανήθηκαν για ταξίδια εκπαιδευτικών παραγόντων στο εξωτερικό (που δεν έχουν αποδώσει πέραν της προσωπικής εμπειρίας τους), για εργαστήρια υπολογιστών, που δεν λειτουργούν με όρους παιδαγωγικούς, για αυτοσχέδιους φορητούς υπολογιστές, που μοιράστηκαν προεκλογικά στο παρελθόν σε χιλιάδες μαθητές του Γυμνασίου, χωρίς να υπάρχουν προγράμματα και εκπαιδευτικοί να τους χρησιμοποιήσουν δημιουργικά κ.ά. Πρόκειται για ζήτημα νοοτροπίας και προσανατολισμού της εκπαιδευτικής πολιτικής. Δαπάνες για υλικές υποδομές μπορούν να γίνουν σχεδόν αυθημερόν. Το ανθρώπινο κεφάλαιο όμως και ο πολιτισμός θέλουν χρόνια, κόπο, έμπνευση και δυσκολίες για να οικοδομηθούν. Αν δεν το αντιλαμβάνονται αυτό οι σημερινοί μας ηγέτες, ας μας πουν τουλάχιστον ότι στοχεύουν σε μερικά ακόμη εκπαιδευτικά μερεμέτια και στην γενικότερη πρακτική που θέλει απλά «κουβέντα να γίνεται» ή να τους αφήσουμε και αυτούς να τα κάνουν όπως εκείνοι γνωρίζουν, επιχειρώντας να βάλουν τη δική τους σφραγίδα. Και ας γνωρίζουμε όλοι ότι, όπως συνέβη και με τους προηγούμενους, κάτι τέτοιο είναι μάλλον απίθανο να προλάβουν να το ολοκληρώσουν και να το χαρούν, αφήνοντας πίσω τους ημιτελή γιατί να χάσκουν στο εκπαιδευτικό οικοδόμημα. Παρόλα αυτά, αναγνωρίζουμε ότι ο διάλογος είναι πάντα ευπρόσδεκτος, το μόνο εργαλείο και η μόνη ελπίδα που όλοι οι πολίτες έχουμε στα χέρια μας, γι' αυτό και οφείλουμε να τον σεβόμαστε και να εκτιμούμε την αξία του.

EDUCATION OFFICE, GREEK EMBASSY IN LONDON

1A Holland Park, W11 3TP, U.K.

Tel.: 02072210093, Fax.: 02072434212

e-mail: education@greekembassy.org.uk

<http://hellenic-education-uk.europe.sch.gr>

Facebook στον σύνδεσμο <https://www.facebook.com/Education-Office-Greek-Embassy-in-London-1517836485001125>, στο προφίλ Education Office - Greek Embassy in London.

Θα χαρούμε να δούμε τα σχόλια και τις δημοσιεύσεις σας. Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνετε αυτό το newsletter, παρακαλούμε ενημερώστε μας στο παραπάνω e-mail.

Επιμέλεια Newsletter: Γιώργος Κόσσυβας